STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 02007

SAFFOH

Jacob Gordin

Permanent preservation of this book was made possible
by the Kirschner Foundation
in honor of
Sondra Gross

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

סאפפאָה

אַ דראַמע אין 4 אַקטען

— פון —

יעקב גאָרדין.

סאַפפאָה

אַ דְראַמאַ אין 4 אַקְטֶען.

פון

יעקב גאָרדאָן.

פארקויף: געזעלשאפט .צענטראל׳ ווארשע

פּערזאָנען:

מאַטיאַס פּינגערהוט.

טשערנע, זיין פרוי.

סאָפיע, זייער עלטערע טאָכטער

ליזע, זייער צווייטע טאָכטער.

באָריס סטאַווראָפּאָלסקי, אַ פאָטאָגראַפיסט.

מלך שטעמפּעל, אַ רייכער פישהענדלער, טשערנע'ס אַ ברודער;

פראדי, זיין ווייב.

מאַניטשקע, זייער בחורקעלע

אַפּאָללאָן זאָננענשיין, פּיאַניסט.

סאַמועל ציינער.

זשעניטשקע, אַ מיידעל פון אַ יאָהר 7.

געסט, שכנים, יונגע לייט.

אָרט דער האַנדלונג: אָדעס.

צייט: די אַכציגער יאָהרען.

DRUK. SIKORA I MYLNER WARSZAWA, NOWOLIPKI 8.

ערשטער אקט.

ניט קיין רייכעס, אבער זעהר ריינעס צימער ביי פינגערהוט'ן אין הויז. אויף די פענסטער בלומען אין טעפ. אויף די טישען ברענען לאמפען. אויף איין טיש א גראפין מיט וואסער און א גלאז. ליזע זיצט אויף איין סאפע און ברענגט אין ארדנונג א נייעס קלייד. טשערנע זוכט עטוואס אין אלע ווינקעלעך און שפייט ביין: „טפו זאל עס ווערען.“ מאטיוס האלט איין פוס אויף א בענקעל, שפייט אויף א בערשטיל און פוצט זיך א שטיוועל, דאן נעהמט ער איין אנדער בערשטיל און פוצט זיך זיין ראק. נאכהער נעהמט ער פון בוזעם-קעשענע א גרויס קעמעל, און קעמט זיינע באקענבערט. נאכהער שפייעט ער אויף זיין האנד און גלעט זיין פליעך לאנגזאם).

טשערנע. איך האב מיר דעם קאפ גאר אין גאנצען פערדרעהט. האט אימיצער געזעהן די שליסלען פון קאמאד? טפו זאל עס ווערען. (זוכט.)

פינגערהוט. מאדאם פינגערהוט, אז מען האט א קורצען זכרון, מאכט מען זיך א לאנגען קניפעל. עי, נעהם צו די בערשטלעך פון דאנען! (גלעט מיט'ן ארבעל זיין צילינדער און מעסט איהם אן געגען שפיגעל).

טשערנע. נאך יעדען דארף איך נאכגעהן. נאך יעדען דארף איך אויפרוימען — א קניפעל! וואס וועט מיר העלפען א קניפעל, אז איך וועל ניט געדענקען אויף וואס צו דערמאנען זיך? עס וועלען קומען מענשען, איך האב געוואלט צוגרייטען — פראנט מיינער! וואס האסטו געזאגט זאל איך צונעהמען? אה, די בערשטלעך? (טהוט עס) זענען די שליסלען ניט אין קיך? נא, א קאפ! טפוי זאל ער ווערען! (אב).

פינגערהוט. (מאיעסטעטיש). פריילין ליזא, האסטו פיליכט עטוואס קליין געלד? ניט פיעל זא... איין 30, 40 קאפעקען. מאטיוס פינגערהוט איז דאך היינט א מחותן.

ליזע. (גראב) ניין. ערשטענס, האב איך ניט. און צווייטענס, איך זאל אפילו האבען, וואלט איך דיר ניט געגעבען — א נויטהיגע זאך! (מאטיוס פערוויכערט דערוויל א פאפיראס פון זיין לאנגען פאפיראסניק).

פינגערהוט. מאמזעל ליזע, דו רעדסט אזוי חאמסקי-גראב. ווייל

דו ביזט א טויגעניכטס, אַ לא יוצלח, דער רוח ווייס וואָס — צו וואָס טויגסטו? (טשערנע קומט צוריק, זוכענדיג).

טשערנע. דערפאַר טויגסטו צו אַלעם אין דער וועלט. וואו זענען פאָרט די שליסעל, האַ?

פינגערהוט. עי, וואָס פערשטעהסטו, אונגעבילדעטע מיעשטשאַנקע פון סלאַבאָדקע ראָמאַנאָווקע? (צו ליזען) מע האָט דיך אָבגעגעבען צו שטודירען אין אַ זאָקען־פאַבריק, האָסטו דיך אויסגעלערנט נאָר ביז דער פיאַטע און טפרו! האָט מען דיך אָבגעגעבען צו אַ מאָדיסטען, האָסטו ניט געקענט אויסלערנען דעם אונטערשיעד פון איין רבנישע יאַרמעלקע ביז אַ רעביצינס יאַמפּערקע. און איצט זוכסטו אַרבייט, האַלטסט אין איין זוכען ווי די מאַמע דיינע. טפו זאָל עס ווערען!

ליזע. דיר איז גוט, אַז דו דאַרפסט ניט זוכען. אַנדערע זוכען פאַר דיר...

טשערנע. אַז דו וואָלסט געזוכט, ווי אַנדערע, וואָלט עס דיר אויך אַ ביסעל פערדרעהט דעם קאָפּ.

פינגערהוט. ווי קומסטו צו גלייכען דיין קאָפּ צו מיין קאָפּ?

טשערנע. דיין קאָפּ איז ניט אַזאַ גרויסע ציערונג. (זוכט).

פינגערהוט. איך מיין צו מיין זכרון... איך קען דיר אויסרעכענען אויף די פינגער, וויפיעל טראַקטירען עס איז דאָ פון דער סטאַרע פּאָרטאָ פרנקאָווסקע ביז׳ן פּאָלסקי ספּוסק און פון לאַנזשעראָן ביז חאַדזשיבעי — מאַדאַם, דערלאַנג מיר אַ ריינעם נאָזטיכעל!

טשערנע. יאָ, פון חאַדזשיבעי ווייסטו, און וואָס טהוט זיך אין שטוב? נאַ דיר אַ נאָזטיכעל, פראַנט מיינער! (גיעבט איהם). וואו קענען דאָס פאָרט זיין די שליסלען? נאַ! (אָב אין קיך).

פינגערהוט. ניין, מאַמזעל, דו ביזט דער מאַמע׳ס טאָכטער. זעהסט דו, סאָפיע איז שוין געראָטען אין טאַטען. (ציינט אויף זיך). זי האָט געענדיגט פיער קלאַסען גימנאַזיע מיט אַ זנאַק אָטליטשיע. זי איז שעהן, פיקאַנט, נישקשה, אַז זי געהט מיט דער דעריבאַסאָווסקע, מוז יעדער אָפיציער אָבקעהרען צו איהר די מאָרדע. און ווער קוקט אויף דיר? אַ סאָלדאַט. זי איז קלוג, זינגט, טאַנצט, האָט אַ ממזרי׳שען קאָפּ, פונקט ווי ביים טאַטען.

ליזאַ. יאָ, פונקט אַזאַ קאָפּ ווי ביי דיר, נאָר אַ פליעך פעהלט איהר.

פינגערהוט. מאַמזעל, קוק דיך אַרום ווי דו רעדסט! ביזט טאַקע היינט אַ מחותנת׳טע, און איך קען דיר דאָך אַריינוואַרפען אַ בינטע. פינגער אין באַק אַריין. קנאַק זשאָלטעם אוב סרעדינו! סאָפיען האָט מען אָבגעגעבען צו אַ פאָטאָגראַף, איז זי באַלד געוואָרען די ערשטע רעטו־

שאַרקע, אַזוי ווי הינד רײַסען זיך די אָדעסער פאָטאָגראַפען איבער איהר, און זי ברענגט טאַקע אַלע חודש 50 רובל — דאָס איז אויך עפּעס ווערטה, האַ? האָט זיך איהר פערגלוסט, האָט זי גאָר צוגענומען דעם פאָטאָגראַף מיט דער פאָטאָגראַפיכע. פאַר וועמען וועסטו חתונה האָבען? פאַר אַ בינדיוזשניק אָדער פאַר אַ לאָפּאָטע פיעדלער.

ליזע. וואָס פאַר אַ שווער, אַזאַ איידעם. (אַ געריי

טשערנע. שאַ, דער שנײַדער טראָגט דאָס חופּה קלייד. קומט אַרײַן. (שנײַדער קומט מיט'ן קלייד). סאָפיע, קום נאָר אַהער. וואָס טהוסטו דאָרט? (ביידע פרויען בעטראַכטען דאָס קלייד. ליזע מיט קנאה, טשערנע מיט בעגײַסטערונג).

פינגערהוט. סאָפיע לעזט דאָרט מסתמא אַ ראָמאַן. זי שלינגט די ראָמאַנען ווי בלינטשקעס. ווען ניט מײַנע אויגען, וואָלט איך אויך געלייענט... אַ גוטער ראָמאַן איז טאַקע גוט... חי, חי, חי!

טשערנע. דו קענסט דען לעזען? מאַך ניט שולדיג די אויגען.

פינגערהוט. איך קען ניט, זאָגסטו? הם! ווי קומט עס? ויצא, מוסיו שנײַדער, איהר האָט אפשר אַ גוטען פּאַפּיראָס? חי, חי! זענען מיר מחותנים! אַ מאָל בײַ די אַלט־מאָדישע יודען פלעגט מען נאָך מאַכען אַ חתן־מאָל; בײַ אונז הײַנט, ווער עס וועט וועלען, וועט קומען, אָבער אַזוי... טרוקען... די חופּה און דער באַל מאָרגען. אין דער שאַלאַשנער שול וועט זײַן די חופּה און דער באַל אין „יעווראָפּאַ" פון אויבען, איבער'ן טראַקטיר „יעוורָאפּאַ" איין טרעפּ, זעהר אַ גרויסער זאַל. מיר וועלען פאָהרען אין עקיפּאַזשען. לאָקאַיען מיט ווײַסע הענטשיקעס, מוזיק! עס קאָסט געלד, ברודער. (סאָפע זינגט אונטער קוליסען).

ליזע. יאָ, אונזער טאַטע זשאַלעוועט ניט קיין געל,

פינגערהוט. איך צאָהל דען? אַ מכה! איך גיב דיר אַ טאָכטער, אַנ'אַנטיק, און דו צאָהל. דער חתן איז דער פאָטאָגראַף באָריס סטאַוורא־פאָלסקי, איהר קענט איהם? זײַן פאָטאָגראַפיע איז אָנקעגען פּאַלע ראָיאַל. און דער אונטערפיהרער פון כלה'ס צד איז מלך שטעמפּעל, מאַדאַם פינערהוט'ס ברודער, אַ רײַכער פיש־הענדלער, אַ גראָבער חזיר, אַ רוח אין זײַן טאַטענס ערד אַרײַן. איהר מעגט קומען זעהן... שש! נאָר זי חזנ'ט זיך. (סאָפיע זינגט „מאַטושקאַ האַלובאַשקע", קומט מיט געזאַנג, נייגט זיך צום שנײַדער, בעטראַכט דאָס קלייד פון אַלע זײַטען, זינגענדיג. זי איז ניט רײַך, אָבער זעהר אָריגינעל געקליידעט).

סאָפיע. אַ חופּה קלייד! אַ קלייד וואָס מען מעסט אָן מיט פרייד, מען טהוט אָן מיט טרעהרען און מען טהוט אויס מיט שרעק...

פיגערהוט. פון וואַנען ווייסטו די אַלע זאַכען?

סאָפיע. (לאַכט). פֿון דאַמאַנען. איצט װעלען מיר זעהן, הערר פֿינגערהוט, קעהרט זיך איס מיט'ן רוקען צום פובליקום! (לויפֿט צו צו איהם און קערט איהם אום צום וואַנד מיט'ן בענקעל). געמאָסטען זאָל װערען. (װאַרפֿט אַראָב פֿון זיך אַ קאַפּטעל און טהוט אָן דאָס קלײד.

טשערנע. (העלפֿט איהר). סאָפיע... דער שנײדער — אוי, די הײנטיגע מײדלעך. טפֿוי זאָלען זײ װערען!

סאָפיע. אַנ'אײגענער מאַן, אַ דאָקטאָר און אַ זשענסקער שנײדער דאַרפֿען ניט גערעכענט װערען פֿאַר מאַנזבילען. ניט אַזוי, הערר שנײדער?

פֿינגערהוט. װאָס פֿרעגסטו דעם שנײדער? דו פֿרעג די שנײדערקע.

סאָפיע. (געגען שפּיגעל) איך האָב ליעב אַ קלײד, װאָס זאָל זײן גענעהט מיט געשמאַק, מיט אַ שעהנעם גוסט, — עס זאָל ניט שרײען, עס זאָל אָבער רעדען צום אויג. אַלעמען זײן געפֿעהלען איז זעהר אַנגענעהם, און אַ שעהן קלײד איז אַ מעכטיגעם מיטעל צו געפֿעלען. די פֿרױ װאָס בענוצט זיך ניט מיט דעם מיטעל איז געגליכען צו אַ יעגער װאָס געהט אין װאַלד שיסען װילדע חיות און לאָזט זײן ביקס אין דער הײם. חע, חע, חע! יאָ, אַ פֿרױ איז שטענדיג אין װאַלד צװישען װילדע חיות און זי דאַרף שטענדיג האָבען די ביקס מיט זיך. ביקס אויף, גאַ פֿריצעל! (מאַכט װי זי װיל שיסען) פּוי! פּיף! פּאַף! (זינגט פֿון די הוגענאָטען) פּיף, פּאַף! (צום שנײדער) יאָ, דאָס קלײד איז יעצט בעסער. (טהוט זיך אויס).

ליזע. דאַנקען גאָט, ענדליך צוגעטראָפֿען. נאָר 15 מאָל געמאָסטען. (זעצט זיך צו איהר אַרבײט).

סאָפיע. ביזט אַ נאַר. אַ חופּה קלײד דאַרף מען פֿאַר דער חופּה גוט צומעסטען און צופּאַסען. נאָכהער איז צו שפּעט. (טהוט זיך איבער).

פֿינגערהוט. פֿרײלײן סאָפיע, איך װעל מיך שוין גיך מעגען אומקעהרען מיט'ן פּנים צום פובליקום? איך דאַרף מיט דיר רעדען פֿון געשעפֿט. פֿערשטעהסטו מיך, איך...

טשערנע. האָסט דאָך איהם ערשט אַ פּאָר טעג צוריק געגעבען קעשענע=געלד... אַ פּאָר טעג צוריק... װען איז דאָס געװען? זונטאָג צו מאָנטאָג? פֿערגעסען! אַ קאָפּ! טפֿוי זאָל ער װערען.

פֿינגערהוט. אַז איך זאָג, איך האָב ניט גענומען, מעגסטו זײן זיכער, עס איז הײליג. סאָפיע, איך דאַרף מיך אַ ביסעל אָבראַזירען. אַ מחותן דאַרף האָבען אַ גלאַטע מאָרדע. איך דאַרף אַ פּעקעל טאַבאַק. און הײנט װעל איך מיר ערלויבען צו טרינקען טהעע אין דער װאַרשאַװיאַנסקע פֿון טראַקטיר „פּאַריז". זאָלען זײ װיסען, װער מאַטיוס פֿינגערהוט איז. אַ רוח'ן אין זײער טאַטענס ערד אַרײן.

סאָפּיע. (נעהמט פון איהר טאַשע אַ בערזע). ראָס קומט אײַך (גיט דעם שנײַדער). דאָס קומט אײַך ניט. (גיט איהם נאָך, דער שנײַדער דאַנקט). און דיר, פּאַפּאַ, האָב איך שוין הײַנטיגע וואָך געגעבען צוויי צוואַנציגער.

פיגערהוט. יאָ, געגעבען זאָגסטו? הם, ווי קומט עס, וואָס איך געדענק ניט?

סאָפּיע. אדרבא, זאָג דו, ווי קומט עס? חא, חאַ, חאַ! נאָר גאָר ניט. ביזט דאָך אַ מחותן, נאַ! אָבער בלײַב ניט לאַנג אין טראַקטיר. אַ מחותן דאַרף זיצען אין דער היים, ניט אין פּאַריז.

פינגערהוט. (טהוט אָן זײַן צילענדער). פרײַלײַן סאָפיע, מערסי. מוסיו שנײַדער, מיר ווערען מאַכען די רײַזע צוזאַמען. ליזע, פערבינד מיר דעם באַנד אַ לאַ גאַריבאַלדי דע פּאָמפּאַדור...

ליזע. (גראָב) מען וועט דיך אַזוי אויך דערקענען.

סאָפּיע. קום אַהער, איך וועל דיר מאַכען אַ באַנד, ווי אַזוי זאָגסטו? אַלאַ גאַריבאַלדי דע פּאָמפּאַדור. חאַ, חאַ, חאַ, ער איז גערעכט. זאָלאַנג אַ מענש לעבט, דאַרף ער זיך האַלטען ווי אַ מאַלאָדיעץ. (בינדעט). מאַמע, ער האָט אַ פּנים אַ מאָל געדאַרפט זײַן איין שרעקליכער הער־צענפרעסער.

טשערנע. קײַן אַנדערע אַרבײַט האָט ער אין זײַן לעבען ניט געטהון. ווי אַזוי האָט מען גערופען די מעשטשאַנקע פון דער מאָלדע־וואַנקע? ע, פערגעסען...

פינגערהוט. עס האָט נאָך אַ מכה ווער אַזוי געשפּילט אין בילאַירד אַזוי ווי איך אַ מאָל. שאַראָם אָט באָרטאַ, זשאָלטעי אוב סערעדינו! אויפ׳ס וויעדערשפּעניגען. (פערנײַגט זיך מאַיעסטעטיש מיט׳ן צילינדער אין האַנד און געהט אָב מיט׳ן שנײַדער).

סאָפּיע. (געהט צו די בלומען). אוי וועה, מען האָט הײַנט די בלומען ניט בעגאָסען. (נעהמט וואַסער פון גראַפין). איך זאָל זײַן רײַך, וואָלט איך די גאַנצע שטוב אָנגעפילט מיט בלומען. די טהײַערסטע מעבעל מאַכען אַ צימער ניט אַזוי שעהן ווי בלומען. (בעגיסט, זינגט „מאַטושקאַ האָלובושקאַ”). אַנדערע כּלות װײנען, ווען זיי געהן חתונה האָבען, און איך זינג. הם! זיי ווילען דאָך חתונה האָבען, הײַנט וואָס ווײַנען זיי? איך זינג און... מאַמע, איך וואָלט איצט אָבגעגעבען 5 יאָהר פון מײַן לעבען, איך זאָל ניט דאַרפען חתונה האָבען.

טשערנע. וואָס איז עפּעס, נאַר?

סאָפּיע. (זיפצט). אַזוי — איך ווייס ניט... אָבער איצט איז שוין צו שפּעט. פערפאַלען! ע, (זינגט „מאַטושקאַ). דו ווייסט, מאַמאַ, דאָס

ליעד זינגט אַ רוסישע כּלה. (טהוט אָן איהר הוט געגען שפּיגעל און רעדט): „מאַטושקאַ האַלובושקאַ, מוטער טייערע, מיין ליבּטיגע זון, האָב רחמנות אויף מיר, אויף דיין אָרעמעם קינד. ווי אַ בייזע שלאַנג זויגט מיר מיין האַרץ אַ ביטערע שמערץ און גאַנצע נעכט פערברענג איך אָהן שלאָף און אָהן רוהע"... איך גּעה קויפען פאַר מיר און ליזען ווייסע האַנדשוה. חע! חע! ווי זאָגט דער פּאַפּאַ, עס ווערט באַלד ביי אונז זיין אַ באַל אַלאַ גאַריבּאַלדי דע פּאָמפּאַדור. (אָב, באַלד צוריק). מחותנת'טע לעבען, אפשר וועט דאָ קומען אונזער הויכוויררדיגער הערר חתן, זאָל ער זיין אַזוי גרויסאַרטיג און וואַרטען. איך קום שוין צוריק... דאַרפסט אפשר קליין געלד? דאָ ווידזעניע פּאַנאַ קאָכאַנע מאָיע. (אָב).

ט ש ע ר נ ע. און אָט העגגען די שליסלען! אַליין אויפגעהאַנגען, אַ קאָפּ, טפו זאָלסטו ווערען! וואָס האָב איך דיך געוואָלט פרעגען, ליזע? פון זינגען אַרוים. יאָ, ווי מיינסטו, דער פעטער מלך וועט שענקען אַ שעהנעם דרשה־געשאַנק? ער איז אַ לייבּליכער ברודער מיינער און רייך איז ער ווי קרח, אָבער ער איז אַ צו גרויסער חזיר. יאָ, אַ פּנים מען קען ניט ווערען רייך, מען זאָל קיין חזיר ניט זיין. (געריוש). שאַ, ווער איז דאָרט? (באָרים עפענט די טהיר). אַ, אונזער חתן! מזל־טוב אייך, באָרים. סאָפיע איז ערשט אַרוים. ווי קומט עס וואָס איהר האָט זי ניט בעגעגענט?

ב אָ ר י ס. (שעהנער מאַן, טראָגט אַ בולאַנזשערקע, אַ שוואַרצען ראָק, אין איין האַנד אַ בוקעט, אין דער אַנדערער אַ גיטאַרע אין אַ פוטליאַר). זי איז ערשט אַרויסגאַנגען? איך האָב זי ניט געזעהן.

ל י ז ע. אוי, וואָס האָט איהר געבראַכט, באָרים?

ב אָ ר י ס. דאָס איז אַ בוקעט פאַר סאָפיען. דיר אויך צוויי רויזען. (גיבּט איהר). און דאָס איז מיין גיטאַרע. אויב סאָפיע וועט זיין אויפגעלעגט צום זינגען, וועל איך איהר אַקאָמפּאַנירען. אוי, וויפיעל מיר האָבען דאָס איבּערגעזונגען און איבערגעשפּיעלט זינד מיר זענען בעקאַנט. מחותנת'טע, פון דעם אַקאָמפּאַנירען האָט זיך אונזער גאַנצער ראָמאַן אָנגעפאַנגען. (שטעלט די גיטאַרע אין אַ ווינקעל).

ט ש ע ר נ ע. אוי, מיר דאַכט זיך, איך האָב אַריינגעוואָרפען קוילען און שטשעפּקעס אין סאַמאָוואַר און קיין וואַסער ניט אָנגעגאָסען. אַ קאָפּ! טפו זאָל עס ווערען. (לויפט אָב).

ב אָ ר י ס. (זעצט זיך). פוי, איך בין מיעד ווי אַ פושע ישראל. אָבער אַ באַל וועט ביי אונז זיין! (נעהמט זי אויף די קניע). ליזע, קום אַהער צו מיר. זעץ זיך דאָ. גיב מיר אַ קוש, גיכער. (געשעהט). נאָך אַמאָל! אַ יאָ, עס איז אַ פערגניגען צו האָבען אַזאַ שוואָגער? (סאָפיע

עפֿענט די טהיר שטיל און וויל זיי איבערשרעקען, בלייבט שטעהן). איך האָב געזעהן, ווי סאָפֿיע איז פֿערבייגעגאַנגען און האָב מיך אומיסטען ניט געמאַכט זעהענדיג. איך האָב געוואוסט, איך וועל קענען אַריינכאַפּען מיט דיר דערווייַלע אַ שטיף. קיצקע, איך האָב דיך ליעב. גיעב אהער די לאַפּקעס. אָט אַזוי. (אומאַרמען זיך).

ליזע. איהר האָט אַזוי שטאַרק ליעב סאָפֿיען, ווי אַזוי קענט איהר מיך אויך ליעב האָבען?

באָריס. סאָפֿיען! איך האָב זי אַמאָל זעהר שטאַרק ליעב געהאַט, און איצט... איצט איז שוין אַ צוגעוואוינטע זאַך. זי מוז איך איצט ליעב האָבען, און דו ביזט אָבער אַ פֿרישע פּאַמפּושקעלע. נאַרעלע, ווען איך זאָל ניט מוזען חתונה האָבען מיט איהר, וואָלט איך דיך גענומען אָט אַזוי... און ... און... איך וואָלט דיך, דאַך זיך, אויפֿגעגעסען. (דריקט זי צו זיך). ליזע, איך בין פֿערליעבט אין דיר ווי אַ משוגענער. (סאָפֿיע מאַכט שטיל צו די טהיר).

ליזע. (גלעט איהם דעם קאָפּ). איהר זייט אַזאַ שעהנער מאַן, אַז מען קען פֿון אייך שטאַרבען.

באָריס. טאַקי? (סאָפֿיע זינגט הינטער דער טהיר „מאַטושקאַ גאָ־לובושקא”). שש! זי געהט. (סאָפֿיע אַריין).

סאָפֿיע. אָה, האַבע די עהרע! אַ בוקעט פֿאַר מיר? זעהר שעהן! דיין גיטאַרע אויך געבראַכט? גרויסאַרטיג. וואָס זעהסטו עפּעס אויס, ווי איין אָבגעבריטער? (טאַפּט זיין קאָפּ). האָסט היץ? (זינגט): פּאַזשאַלוי ראָדימאַיאַ דיטיאַטקא סאָוויע.

באָריס: ניין. קיין היץ האָב איך ניט, אָבער דער קאָפּף טהוט מיר ווירקליך וועה.

סאָפֿיע. דער קאָפּ? ווירקליך? אַז מען געהט חתונה האָבען, מוז מען האָבען קאָפּשמערצען. (זינגט, אָהן ווערטער, לעגט איהם אַריין אַ קאָנפֿעקט אין מויל און זינגט). גוטער ראַחאַטליקום, עס וועט דיך מאַכען זיסער. ליזע, פֿערביים מיט ראַחאַט לוקום. (גיט איהר איינס) און דאָס זועלען מיר בעהאַלטען אויף שפּעטער. (בעהאַלט אין קאָמאָד די שאַכטעל מיט קאָנפֿעקטען). אוי, עס איז אַ גרויס נאַרישקייט, אַז מען וויל מיט אַמאָל אין גאַנצען אויסנאַשען און מען לאָזט ניט אויף שפּעטער, מען דאַרף שטענדיג דענקען וואָס שפּעטער וועט זיין. (געדויש). אַהאַ, מען געהט, מען קומט, מען איז דאָ. (פֿינגערהוט, פֿריידע, מלך, מאַניטשקע קומען, פֿיהרענדיג אַ פֿרעהליכען געשפּרעך).

פֿינגערהוט. איך פֿיהר אייך געסט. דער יחוס פֿון אונזער משפּחה. מוסיו מלך שטעמפּעל, האָכגעהערטער הער סטאַוראַפּאָלסקי,

האַבּע די עהרע, מאַדאַם פּראַדי, פּלאַצען זיי! (אַלע גריסען זיך, פּרוּוען קושען זיך).

שטעמפּעל. נו, ווי געהט עס, מאַטיע? ווילסט דאָך מסתמא אַ פּאַפּיראָס, דו רויכערסט נאָך אַלץ פון „באַקומס" פאַבריקע? (רויכען).

טשערנע. אוי, ליזע, איך האָב דיר עטליכע מאָל געוואָלט זאָגען און האָב פערגעסען... ביי אונז איז אויסגעגאַנגען צוקער. לויף אַריבּער... אַ קאָפּ, טפוי זאָל ער ווערען!

ליזע. שוין. (ווינקט צו באָריסען). געהאַקטען צוקער? (אָב).

(פּרוּוען בעוואונדערען סאָפיע'ס קלייד, רעדען שטיל).

באָריס. מען דאַרף קויפען צו טהעע ביסקוויטען און פּיראָזשנע, איין מינוט. (אָב, סאָפיע זאָל ניט בעמערקען).

שטעמפּעל. מאַטיע, ביזט נאָך אַזאַ געזונטער לאַפּאַק, פאַר וואָס טהוסטו גאָר ניט? אַדעס, ברודער, איז אַ גרויסע טייך, מען קען זיך אויספישען עפּעס אַ קאָמערציע, אַז מען וויל.

פינגערהוט. וואָס הייסט, איך טהו גאָר ניט? עס מאַכט זיך אַמאָל אימיצען געפינען אַ דירה אָדער אַנ'אַנדערע קאָמיסיאָן. איך לעב פון קאָמיסיאָן...

שטעמפּעל. ע, וואָס פאַר אַ קאָמיסיע קען מען האָבען פון פּוסטעפּאַסעוויען? יעדער מענש, יעדער חיה אפילו דאַרף האָבען אַ געשעפט, עפּעס אַ ריבּאָלאָווסטווע. פּרימערנאַ, אין וואַסער לעבּט אַ פיש, אַ העכט, אַ שלייען, אַ קאַרפּ, אַ קאָמבּאַלע, אַ סודאַק, אַנ'אָקען, אַ סקומבּריאַ, ווייס איך, אפילו אַ ביטשאָק, אפילו אַ קליין פּיצעלע טולקע האָט וואָס צו טהון — דו ביזט ערגער ווי אַ טולקע.

פינגערהוט. דערפאַר ביזטו אַ גוטער ביטשאָק. אָבער וואָס דאַרפסטו ברעכען דיין קאָפּ פאַר מיר? דאַנקען גאָט, סאָפיען מאַך איך שוין התונה, און ליזע וועט זיך אויך געפינען אַ באַשערטען, אָדער בעגאָלטען, נו, בלייבען מיך „דיד דאַ באַבאַ".

שטעמפּעל. ניט דו, ברודער, מאַכסט חתונה, חוואַסטע ניט... סאָפיע האָט זיך אַליין חתונה געמאַכט.

סאָפיע. יאַ, אָנקעל, דאָס איז וואַהר. איך האָב מיך אַליין חתונה געמאַכט. (זיפצט).

שטעמפּעל. אָט דאַרף איך פּרימערנאַ חתונה מאַכען מיין מוזינקע, קאָסט עס מיך אַ קאַפּיטאַל. דו ווייסט וואָס מיך קאָסט זיין קאָנערמאַטאָריע? ער עסט דאָך מיר אויף די גאַנצע פיש!

מאַניטשקע. קאָנסערוואַטאָריע, פּאַפּאַ...

שטעמפּעל. יאָ, קאָנסערמאַטאָריע.

פראדי. מיר שיקען מאניטשקעס חתן שוין צוויי יאהר אלע חודש צו 25 רובעל, און ער דארף נאך צוויי יאהר שטודירען... יא, זאגט בעסער, איהר האט געהערט? בערזשאנקעס פלימעניצע — זי האט... (דער־צעהלט מיט התלהבות די ווייבער).

מאניטשקע. ווייסט סאפיע? מיין חתן אפאלאן זאגענשיין וועט טאקע זיין אזא פיאניסט, וואס וועט שפיעלען קאנצערט.

סאפיע. שפיעלען קאנצערט? זעהר שעהן. אנקעל, ווי איז דאס אייך איינגעפאלען צו נעהמען אנ׳איידעם מיט א מוזיקע? אפאלאן, העכט, זאגענשיין, שלייען, פיאנא, סקומבריא, קאנצערט, באליק, סיאמגע, א גוטער ווינעגרעט. מאניטשקע, דו האסט זעהר ליעב מוזיק?

מאניטשקע. יא, אבער איך האב בעסער ליעב א סאלדאטסקע ארקעסטער מיט טרובעס. פארטאפיאנא פערשטעה איך ניט זעהר גוט, עס קלאפט צו שטארק אין קאפ.

פראדי. אז ער קומט א מאל אויף „די קאמיקולעס" און הויבט אן בארבאנען, בייסט מיר נאכהער צוויי טעג אין די אויערען. אך, יא, איהר ווייסט? ווארשאווסקעס טאכטער לערנט פיאנא. יא, הערט זשע, קומט א מאל די מוטער אריין אין זאל, זעהט זי ביי דער פיאנא... דער לעהרער און די טאכטער... שוועסטערליך מיינע... (דערצעהלט אין דער שטיל).

פינגערהוט. מוסיע מלך שטעמפעל, ערלויבט מיר איהנען צו פרעגען: וואס איז בעסער פיש מיט חריין, אדער אנ׳איידעם מיט מוזיק? חא! חא! (גלעט דעם פליעך).

שטעמפעל. אוי! וואס פאר א חכמה איהנען האבען געזאגט! יא, מעגסט לאכען, אבער מיך, ברודער, קאסט עס געלט און איך ווייס, אז איך האב אין זאפאס א פערטיגען חתן פאר מיין מוזינקע. עס איז אקוראט ווי מען מארינירט איין פיש אויף שפעטער. ער איז מיין ווייב׳ס א וויט פריינדעל, און אהן מיר וואלט ער געמעגט איינזאלצען זיין גאנצע מוזיקע. עס איז אנ׳אמת, איך אליין בין ניט קיין גרויסער זינגער און שפיעלער, נו, איז וואס? א פיש אין וואסער, פריבערנא, זינגט ניט, פון דעסטוועגען לעבט ער, און עסט, און פישעלט זיך. און וואס טהוסטו, מאטיע? דו גלעטסט דעם פליעך און זאגסט מבינות אויף ניסן׳ס און פיצי׳ס חזנות?

פינגערהוט. ביזט א מחותן, וויל איך דיר ניט זאגען, אז עס איז בעסער צו גלעטען דעם פליעך, ווי צו זיין אליין א פליעך... וואס איז דער בזיון? עס איז מיר געקומען פון צופיעל דענקען. איך זאג טאקי מבינות אויף אונזערע חזנים, ווארום איך רעד דייטש און בין א געביל־

דעטער מענש... מאַטיוס פינגערהוטען קען מען אין ביידע גרויסע שוהלען. דער גאַטזעליגער פרעדיגער, דאָקטאָר שוואַבאַכער, פלעגט מיך שטענדיג פרעגען: ווי געהט עס, העדר פינגערהוט? און דו ביזט אַ רייכער דבר אחר, ווער קען דיך? דער פאָמאָטשניק פריסטאַוו פאָסלאַווסקי זאָגט מיר שטענדיג: זדראַסטוווי מאָטקע. ביי דזשערעמע אין טראַקטיר נעהמט יעדער פאָלאָוואי אַראָב דאָס היטעל ווען איך קום. איך געה אויפ'ן פערעסיפ אָדער אויף דער מאָלדאַוואַנקע אין סלאַבאָדקע ראָמאַנאָווקע אויף דער בוהאַיעווקע, זאָגט מען: דאָס געהט מאַטיוס פינגערהוט

שטעמפעל. יאָ, יאָ, מען קען דיך, שלייעסט דיך אום, האָסט אַלעמען אַנגעריבען מאַזאָליעס אויף די אויגען, אָבער וויפיעל פערדינסטו דערפון?

פינגערהוט. אַ גרויסע זאַך! פערדיענען געלד קען יעדער בעל־מלאכה, יעדער בינדיוזשיק, יעדער פראָסטער מענש. ניט פערדיענען פערשטעהט נאָר אַנ'עדעלמאַן. ע! געגוג פילאָזאָפיע, לאָמער בעסער שפיעלען אַ 66. (נעהמט פון דער טאַש קאָרטען). צעהן קאָפיקעס אַ שפיעל. געהט עס?

שטעמפעל. אויב דו וועסט ניט מאַכען קיין מאַשעגנסטוואָ, רען איך ווייס, דו ביזט אַ בקי אויף די זאַכען — ביזט אַנ'עדעלמאַן, האָסט שטודירט אין אַלע טראַקטירען. (זיי שפיעלען).

סאָפיע. (האָט איינינע מאָל געקוקט אויף דער טהיר מיט אונגעדולד). מאַניטשקע, ווילסט זעהן מיין צימער, קום.

טשערנע. מעגסט געהן זעהן, מאַניטשקע, ווי זי האָט עס אויסגעפוצט און אויסגעצירט איהר אַלקער'ל, עס לעבט, עס פינקעלט, עס זינגט יעדער ווינקעלע. עס איז גאָר ניט קיין ספאַלניע, עס איז אַ קוקאָלקע. ווייסע, ווייסע פאָרהענגלעך, בלומען, ע, די זאַכען. ווי אַזוי רופט מען דאָס? איך האָב פערגעסען, אַ קאָפ!

סאָפיע. יאָ, איך בין געווען געגוג נאַריש צו פערשווענדען דאַרויף אַזוי פיעל צייט. (זיפצט).

טשערנע. אַ גאַנצען טאָג וועלען זיי זיין אין דער פאָטאָגראַפיע, זיי וועלען נאָר קומען אהער שלאָפען. מעגסט זעהן, מאַניטשקע!

מאַניטשקע. אָה, זיי וועלען דאָרט שלאָפען ביידע? איך שעהם מיך צו געהן אַהין. (פערשעהמט זיך).

פראַדי. זי איז דאָך ביי אונז אַ שעמעדיגע, זי ווייסט פון קיין זאַך ניט, אַזוי ווי אַ קינד. אָט, ביי אונזער שכן, איהר קענט שמעריל ליאַמפיך? זיין מיידעל נאָך גאָר אַ שנעק, יאָ, הערט זשע, אוי, (דערציהלט שטיל. ביידע מוענער שפיעלען. אין פאָרדער־צימער אַ גערויש.

ליזע גיט א קוויטש, און לויפט אריין מיט צוקער, דאן באָריס מיט פּאַקעטען).

טשערניע. זעה נאר ווי זי האָט זיך צופלאַמט, די טרפה'נע הויט ברענט אויף איהר.

מאַניטשקע. אָה, איך וויים, פאר וואס ליזע האָט געקוויטשעט... דאָס האָט זי געוויס הערר סטאַוור אפּאָלסקי געשציפּעט אין הויז, דאָרט אין דער פינסטער. (שעהמט זיך).

ליזע. סאָפיע, אלע דיינע געסט געהן אהער.

באָריס. יאָ, סאָפּיטשקע, עס געהט א גאַנצער עסקאַדראָן געסט. מיין ערב שוויגער, דאָ האָט איהר פּעטשעניע צום טהעע. מיין ערב שוועער, איך א גוטען פּאַפּיראָס. (גיעבט זיי ביידע). מאַניטשקע, אייך מאַרמעלאַד (גיט איהר א קאָנפעקט פון שאַכטעל) דו ווילסט, סאָפיע?

סאָפיע. (מיט א שמייכעל) ניין, דאַנקע, איך שעהם מיך. (ער עסט אליין).

טשערניע. אָט אזוי, וועלען מיר געהן און מאַכען טהעע. (קוקט זיך אום) דאַכט זיך, גאר ניט פערגעסען? איך געדענק ניט. א קאָפּ. טפּוי זאָל עס ווערען. (אָב).

באָריס. סאָפּעלע, וואָס ביזטו עפּעס היינט אזא שטילינקע?

סאָפיע. איך בין היינט א שטילע, ווייל איך האָב פריהער צופיעל געשטיפט. (גערויש). געה, באָריס, זעה, ווער איז דאָרט? (באָריס עפענט די טיהר. פיעל יונגע לייט און מעדכען, אלע גריסען זיך. סאָפיע ווערט מונטער). אָה, זדראַוויע זשעלאַיעם, וואָס מאַכסטו נאַדיע? דיך, סאָניע, האָב איך שוין נישט געזעהן א וועלט מיט יאָהרען פון אייער נעכטען אָן. (אלע לאַכען) ליאָלע, דו בליהסט ווי איין אקאַציע. קינדער, זיצט, נאָט אייך אלע צו בלומען. (צערייסט איהר בוקעט).

באָריס. (טרויעריג) אָ, מיין אָרעמער בוקעט.

סאָפיע. הערר „פּאַרמקלאַפּ", נעהמט פּלאַץ, מוסיו שטיוועלבלאַט, וואָס שטעהט איהר? זאַחריאַפּקין, איהר זענט געוואָרען געזונד, ווי א סאָלדאַט. ליזע, ברענג נאָך שטולען. (ליזע ברענגט שטולען, אלע זעצען זיך). באָריס, דו פערנעהם די מעגליכע געסט און איך וועל מיך בע־שעפטיגען מיט די ווייבליכע. חאַ, חאַ, חאַ, איך וויים, דו וואָלסט בעסער געוואָלט פערקעהרט, אבער דאָ איז צופיעל ליכט, און מאַניטשקע זאָגט, אז קנייפּען איז נאר גוט אין דער פינסטער. (אלע לאַכען, סאָפיע זעצט זיך).

מאַניטשקע. (פערשעהמט). וואָס האָסטו אויף מיר אויסגעטראַכט, סאָפיע? איך האָב ניט געזאָגט, אז עס איז גוט — פון וואַנען וויים איך?

איך האָב נאָר געזאָגט, אַז אויב אימיצער קוויטשעט אין דער פֿענסטער, מסתּמא שטשיפּעט מען איהם. (אַלע לאַכען).

פֿראַדי. הלואי וואָלטען שוין אַלע אָדעסער מאַמזעלען געוואוסט אַזוי פֿון די דאָזיגע זאַכען, ווי זי ווייסט. סאָניע, קום נאָר אַהער. (אַ מיידעל געהט צו). זאָג מיר נאָר, עס איז אמת? איך האָב געהערט, אַז דיין פֿריינדעל דאָבע לעמפּערט... (זאָגט איהר אין אויער). שוועסטער־לעך, 5 חדשים נאָך דער חתונה און שוין...

סאָפֿיע. האָספּאַדאַ, טרינקט טהעע ווי אין דער היים, און בלאָזט, איהר זאָלט זיך ניט אָנבריהען. בלאָזען שפּעטער, ווען מען בריהט זיך שוין אָב, איז זעהר ניט פּראַקטיש.

באָריס. זיי זאָלען טרינקען טהעע ווי אין דער היים? וואָס מיינסטו, סאָפֿיע, זיי זאָלען טרינקען אָהן פּיראָזשנע און מיט ווענינ צוקער? (אַלע לאַכען און טרינקען).

שטעמפּעל. ע, ע, ע, ברודער מאַטיע, וואָס האָסטו דיך שוין אָבגעדעקט 6 אויגען, דו האָסט דאָך נאָר פֿיער. שלעפּט צוריק די קאָרט), צוויי אויגען זענען ביי דיר איבריג, זיי מעגען דיר אַרויסקריכען צוריק. (שלעפּט די קאָרט, פֿינגערהוט לאָזט ניט).

פֿינגערהוט. וואָס הייסט איבריג? ברודער, ווילסט מיר צימבלען? איך האָב געשפּיעלט אין קאָרטען נאָך דאַן, ווען אויף דער וועלט איז נאָך קיין פֿיש ניט בעשאַפֿען געוואָרען. חניאָק דו, איך האָב דאָך ערשט געהאַט די 66.

שטעמפּעל. נו, האָסטו געדאַרפֿט אָבדעקען נאָר איינע, און דו האָסט אָבגעדעקט דריי מיט אַמאָל. נאָר איין אויג האָט אַ קאָמבאָלע, ניט דריי. (שלעפּט די קאָרט). דו קאָמיסיאָנער מיט'ן פֿליעך...

פֿינגערהוט. נאָר איינע זאָגסטו? ווי קומט עס? זאָל זיין איך האָב אַ טעות געהאַט. זעהסט? איך גיעב דיר נאָך, איך פֿערדעק צוריק צוויי. (ציטערט). קאָזיר! (אַ פּאַטש מיט דער קאָרט איבער'ן טיש). צו'ים מיט קאָזיר! האָסט קאָזיר?

שטעמפּעל. וואָס איז דאָס פֿאַר אַ שוואַרץ יאָהר? געהסט וויעדער מיט'ן וואַלעט? דו האָסט דאָך ערשט גענומען אַ וואַלעט מיט'ן וואַלעט? דו שלעפּסט גאָר די קאָזירען צוריק? מאַראַוויכער דו! פֿושער!

פֿינגערהוט. ווער שלעפּט די קאָזירען צוריק? איך? ווער בין איך ביי דיר? אַ שולער? אַמאָליגע צייטען וואָלט איך דיר צופּלאַטשען די פּאָלקע פֿאַר אַזעלכע זאַכען! פֿע, מען דאַרף שפּיעלען אַ פּאַרטיע נאָר מיט אַנ'אַנשטענדיגען פּאַרטנער. איך שפּיעל ניט מעהר מיט דיר! (דרעהט זיך אום מיט'ן רוקען, שרייט ביז). ע, טשערנע, דערלאַנג מיר אַ גלאָז טהעע!

שטעמפעל. ניט מיר, ברודער, קען מען מאראוויכען! איך בין מלך שטעמפעל!

טשערנע. (דערלאנגט זיי טהעע). שא, שא, משוגעים! כדאי צו רייסען זיך איבער א שפיעל. ווי אזוי רופט איהר דאס? איך האב פארגעסען.

באריס. האספאדא, איך מאך א פארשלאג, אז מיר זאלען עטוואס בעסער זינגען הארם. וואו איז מיין גיטארע?

סאפיע. יא, יא, זינגען, וועט מען ניט הערען ווי די העהנער קרעהען.

ליזע. אוי, די גיטארע! (זי גיעבט איהם די גיטארע, ער קוועטשט זי די פינגער, סאפיע בעמערקט עס).

באריס. (טאנט אן די גיטארע). א נו, חברה, דרוזשנא. (זינגט) ווניז פא מאטושקע פא וואלגע. (מאניטשקע חאפט אונטער פאלש). גוואלד, גוואלד, מאניטשקע! (אלע לאכען). ווניז פא מאטושקע. (אלע זינגען, מלך און מאטיום טרינקען ביידע טהעע אנגעבלאזען. סאפיע זינגט אויך מיט).

אלע. בראווא, בראווא!

טשערנע. (זינגט). פאשיראקאמו ראזדאליו... הע, ע, איך האב אויך אמאל געזונגען. פערגעסען, טפוי זאל עס ווערען!

באריס. סאפיע זאל איצט ווען זיין א גוטע, וואלט זי אונז געזונגען איינעם פון איהרע ראמאנסען און איך וואלט אקאמפאנירט. סאפיע. פאזשאלאיסטע, מאמאטשקא. (אלע בעטען).

סאפיע. א כלה, דאכט זיך מיר, פאסט ניט צו זינגען און דער־פאר ווייל עס פאסט ניט, וועל איך טאקע דוקא זינגען. עס איז א ראָ־מאנס אויף די ווערטער פון אונזער רוסישען דיכטער, עס רופט זיך „די פערוועלקטע בלום”. מיר געפעלען זעהר די ווערטער. (דעקלאמירט).

אין דעם שאטען פון א הויכען בוים אנ׳אלטען,
האט געבליהט א בלום א שעהנע און א צארטע
פלוצלונג האט א בליץ דעם שטארקען בוים צושפאלטען.
געניינט דאס קעפעל שטעהט די בלום, א טריקענע, פערדארטע.
די זון געהט אויף ווי פריהער שעהן אין דעם פריהמארגען,
די פייגעל זינגען לוסטיג, דאס לעבען קלינגט און שאלט,
דאס בלימעל שווייגט און וועלקט, צו דריקט פון איהרע זארגען.
זי וויינט פון טוי מיט טרערען... איהר איז אונמוטהיג און קאלט...

אלע. בראווא, בראוואסימא! (אפלאדירען).

באריס. יעצט נעהמט אייך צונויף מיט אלע קרעפטען, איך וועל אייך געבען א קאנצערט... אויפמערקזאם! ע! זשגי, זשגי! גאווארי,

גאַוואַרי! (פֿערוואַרפֿט די האָר פֿון קאָפּ קאָקעטיש און שפּיעלט. ליזע הערט אויפֿמערקזאַם, זי צווויינט זיך פּלעצליך און לויפֿט ראַש אָב. באָרים שטעלט אַוועק די גיטאַר און לויפֿט נאָך).

באָרים. ליזע, ליזע! וואָס איז מיט דיר, נאַר! (אָב. אַלע זענען ערשטוינט. דאַן הערט מען זיין שטימע, דאַן א שטאַרקען קוש. ער פֿיהרט זי אַריין ביי דער האַנד). עס איז גאַר ניט. די נערווען א ביסעל, מיין מוזיק אַ ביסעל... (שטיל צו ליזע). קיצקע, זיי א קלוגעטשקע. (זעצט זיך).

טשערנע. מויד, וואָס האָסטו זיך עפּעס צוכליפּעט אין מיטען דרינען? טפּוי זאָלסטו ווערען!

פֿראַדי. נישקשה, וועסט אייך חתונה האָבען. פֿאַר יודישע מייד־לעך איז ניטאָ קיין מאָנאַסטיר. ווי זאָגט דער גוי: אַבי קאַריטאַ, סוויני בודוט. (ליזע וויינט העפֿטיגער).

טשערנע. וואָס וויינסטו, פֿרעג איך דיך? מויד מיינע, האָסט געזעהן אַ ביסעל! (ליזע פֿערדעקט דען קאָפּ, וויינט לויט. פּויזע).

סאָפֿיע. (פֿערוויכערט אַ פּאַפּיראָס. גאַנץ רוהיג). אַ יאָ איהר ווייסט ניט, וואָס זי וויינט? איך ווייס. ליזע וויינט, ווייל זי ווייס, אַז מאָרגען וועט ביי מיר קיין חתונה ניט זיין. אויף מיין חתונה וועט זי ניט טאַנצען. (אייניגע לאַכען), עס איז ניט קיין שפּאַס. איך וועל מיט באָרים'ן ניט חתונה האָבען. איך האָב חרטה היינט, מאָרגען, ווייס איך, וועט שוין זיין שפּעט חרטה צו האָבען. (אַלע ערשטוינט).

טשערנע. וואָס איז היינט מיט אייך? טפּוי זאָלט איהר ווערען! וואָס הייסט חרטה??

פֿינגערהוט. וואָס איז דאָס פֿאַר אַ שפּיעל חרטה? ביי אַזאַ שפּיעל רעמיזועט מען זיך.

סאָפֿיע. עס איז אַ ביטערער שפּיעל, איך זאָג אָבער ווי דו זאָגסט, שפּיעלען אַ פּאַרטיע דאַרף מען נאָר מיט אַנ'אַנשטענדיגען פּאַרטנער.

שטעמפּעל. אויב דו מיינסט עס מיך, האָב איך דיך דאָרטען, וואו איך האָב דעם טאַטען דיינעם!

פֿינגערהוט. אוי שאַ, חאַם! סאָפֿיע, וואָס איז דאָס פֿאַר אַ פּלאַן? אַזאַ שידוך? מאָטיע פֿינגערהוט'ס טאָכטער. גאַנץ אָדעס ווייס, איך מאַך חתונה...

סאָפֿיע. דיין פּלאַן בלייבט פּלאַן, דיין טאָכטער האָט חתונה, אָט די טאָכטער מיין איך, דער איידעם בלייבט, די פּאָטאָגאַפּיע בלייבט, און איך בלייב פֿריי, און וועל קענען אַרבייטען און געבען געלד. דו,

מיר אַלע מאַכען זעהר אַ גוט געשעפט. באָריס סטאַוראָפּאָלסקי! איהר האָט ליעב מיין שוועסטער און איך וויל ביי מיין שוועסטער איהר גליק ניט רויבען. איהר וועט זיין אַ גליקליכע פּאָר.

באָריס. (צומישט). סאָפיע, גאָט איז מיט דיר, וואָס מיינסט דו? איך קען עס ניט פערשטעהן. וואָס רעדסטו דאָס, גאָר ניט, זי געפעלט מיר אַ שטיעף טהון, יעדער מאַן וואָלט זיך דאָס ערלויבט, אָבער איך שווער...

סאָפיע. דו האָסט ערשט געזאָגט דאָ, אַז דו ליעבסט זי זעהר. ווען דאָס איז וואַהר, וואָרום זאָל איך ביי מיין שוועסטער איהר גע־ליעבטען רויבען? וואָרום זאָל איך מיך פעראייניגען מיט אַ מענשען, וועלכער וועט מיר ניט געהערען מיט זיין גאַנצער זעעלע, מיט זיין גאַנצען לעבען?

באָריס. ניין, עס איז ניט געוועזען ערנסט. גלויב מיר, סאָפיע. דו דאַרפסט ניט גלויבען...

סאָפיע. דו ווילסט, אַז איך זאָל דיר גלויבען, אַז מען דאַרף דיר ניט גלויבען? איך וויים עס און איך זאָג דיר, אויב דו האָסט איהר געזאָגט אַ ליגען, וויל איך ניט זיין די פרוי פון אַ ליגנער! אַזוי איז דאָס. מאָרגען וועלען מיר טאַנצען אויף מיין שוועסטער'ס חתונה. ליזע, איך וואָלט דיר געשענקט מיין חופּה־קלייד, אָבער ליידער עס וועט דיר ניט פּאַסען. נישקשה, אין אָדעס קען מען יעדער זאַך קריגען אויף פּראָקאַט, און אַ חופּה־קלייד, וועלכעס מען גיט אויף פּראָקאַט יעדען, איז פּראַקטישער און ביליגער. זעהסטו, מיין צימער קענסטו האָבען אַזוי ווי עס איז. (מיט טרערען). איך האָב עס אויפגערוימט מיט געשמאַק, יעדע זאַך האָט געהאַט ביי מיר איין אַנדער בעדייטונג. איך האָב געטרוימט עס וועט זיין אַ נעסט... נישקשה, אייער וואַהרע ליעבע וועט קענען בליהען אויך אין אַ פרעמדען נעסט. אָבער גענוג טענה'ן, איך בין קיין כלה מעהר און דער שידוך איז קיין שידוך מעהר.

באָריס. סאָפיע, בעדענק דיך וואָס דו טהוסט! דו האָסט אָפען דאָ פאַר מענשען...

סאָפיע. טהוט אַ מענש עטוואָס, דאַרף ער פיהלען, אַז ער האָט אַ רעכט דאָס צו טהון, און אויב ער האָט רעכט, דאַרף ער טהון אָפען פאַר דער גאַנצער וועלט.

באָריס. אָבער גאָט איז מיט דיר, סאָפיע, ווי קענסטו? דו האָסט פערגעסען?

סאָפיע. איך האָב גאָר ניט פערגעסען, אויך דאָס דאַרף וויסען די גאַנצע וועלט.

באָריס. וואָס ווילסטו טהון? (ער לאָזט זי ניט רעדען, זי בע־פרייט זיך).

סאָפיע. יאָ, אויך דאָס דאַרף די גאַנצע וועלט וויסען. איך פיהל, דאָס איך וועל דאַרפען מוטער ווערען. איך שעהם מיך ניט, איך האָב דעם מענשען געליעבט און ווער עס ליעבט טריי, מוז טרויען, גלויבען, אַלעס אין דער וועלט אָפּפערען. יאָ, איך האָב געטרויעט און געאָפּפערט, דאָס אָבער וועט מיך ניט צווינגען התונה צו האָבען פאַר איהם, ווען איך פיהל און פערשטעה, אַז איך דאַרף זיין פרוי ניט זיין.

טשערנע. אוי, וועה איז מיר, וואָס פאַר אַנ׳אונגליק! וועה איז מיר! (וויינט).

מאַניטשקע. וואָס בעדייטעט דאָס? וואָס זאָגט זי, מאַמע?

פראַדי. שטיל! דו דאַרפסט עס ניט וויסען. קום אַהיים, מלך, קום אַהיים!

מלך. אַהיים. מען שלעפּט דאָ די קאָזירעס פון פעסעל. (אַלע שטעהן אויף, קוקען מיט פערואַכטונג אויף סאָפיע׳ן).

פינגערהוט. וואָס האָסטו געטהון? בערעכען! אַ קלוגע מאַמזעל דערצעהלט אַזעלכע זאַכען?

סאָפיע. איך געה אַרויס אָפען פאַר דער גאַנצער וועלט און זאָג: איך בין געווען בלינד, איך האָב געטהון אַ פעהלער, עס איז מיין טעות און מיין אונגליק. עס איז קיינעמס זאַכע ניט, איך נעהם אויף זיך אַליין די פעראַנטוואָרטליכקייט! פרעמדע מענשען מיט זייער פאַלשע פרומקייט און שיינהייליגקייט, מיט זייער אָבלאַכען און פערשפּאָטען, וועלען מיך ניט צווינגען צו פערשטיקען, פערבאָרגען די וואַרהייט און טהון עטוואָס געגען מיינע געפיהלען. אויב איך וועל מוטער זיין, וועל איך אַליין קענען זאָרגען פאַר מיין קינד! מיך שרעקט קיין זאַך ניט, איך וויל זיין פריי און עהרליך אין מיינע טהאַטען, עהרליך ווי איך פערשטעה, ניט ווי די מומע פראַדי און דער פעטער מלך, און זיי אַלע!...

פראַדי. (בעליידיגט). קומט, קומט אַוועק פון דאַנען, שוועסטערליך, און איך האָב געלאַכט פון דאָבע לעמפּערט׳ס. איך האָב ניט געוואוסט אַז מען טאָר ניט רעדען פון אַ געהאַנגענעם, ווען איין געהאַנגענער איז דאָ אין דער משפחה. אַהיים! (אַלע מעדכען טהוען זיך אָן).

סאָפיע. איהר אַנטלויפט? איהר שעהמט זיך אויך שוין מיט מיר? האַ! האַ! אין דער פינסטער קנייפּען זיך ערלויבט איהר, אָבער אָפען ליעבען, אָפען, ווי אונזערע וואַהרע געפיהלע דיקטירען אונז, דאָס איז אַ שאַנדע. יאָ, עס וועט מיר זיין זעהר ביטער צו וויסען, אַז

מענשען שעהמען זיך מיט מיר, עס וואָלט מיר אָבער געווען פיעל ביטערער צו פיהלען, דאָס איך דאַרף מיך שעהמען מיט מיר אַליין. (לאַכט און וויינט). מוסיא פינגערהוט, עס איז אַ ביסעל אַלאַ גאַריבאַלדי־דע פאָמפּאַדור, האַ? עס מאַכט ניט אויס. און דאָס וואָס זיי, די אונשולדיגע, אַנטלויפען, שרעקט מיך אויך ניט. מיר איז נאָר שווער צו פיהלען, אַז אַלע מיינע האָפנונגען, אַלע מיינע ערוואַרטונגען, אַלע מיינע זיסע טרוימע... אוי, אוי! (פאַלט צום טיש מיט'ן קאָפּ און וויינט ביטער).

פאָרהאַנג.

צווייטער אקט.

(זאל ביי שטעמפעל אין הויז. רייכע מעבעל אהן געשמאק, א פיאנא, מאניטשקע, שעהן אויסגעפוצט, שטעהט ביי איינער פון די אינגערסטע טהירען און קוקט אריין בגנבה. פראדי קומט אריין, מאניטשקע דער־שרעקט זיך און שפרינגט אב פון דער טהיר).

פראדי. וואס האסטו געטהון, דו גנב? האסט אריינגעקוקט צו איהם, הא?

מאניטשקע. (פערשעהמט). איך האב געוואלט וויסען, וואס ער טהוט. פריהער, באלד נאכמיטאג, האט ער... אוי, איך שעהם מיך צו זאגען.

פראדי. מיר מעגסטו זאגען, נארר, א מאמע וויים אלעס.

מאניטשקע. ער האט אויסגעטהון דעם ראק און האט זיך גע־לייגט אויף דער קושעטקע.

פראדי. דאס איז ביי דיר א חידוש? ער איז מיעד פון וועג. א קליינינקייט, דריי טעג העצקען זיך אויף די אייזענבאהנען.

מאניטשקע. און ווען ער איז אויפגעשטאנען האט ער זיך אב־געוואשען. פריסקע האט איהם דערלאנגט וואסער. אליין איז ער א שוואר־צער, און זיין לייב איז וויים ווי זילבער, אוי, איך מיין די העמד... אט דא... ביז דאנען... (שעהמט זיך) און איצטער האט ער זיך ארויסגערוקט דורכ'ן פענסטער און קוקט אויף דער גאס.

פראדי. א חידוש נו, ער האט אזא צייט ניט געזעהן אדעס — די גאנצע שטאדט וויים דאך שוין אז ער איז דא. מען שלאגט אב די טהירען. טראכטענבערגשע איז געקומען יאקאבי לייען א שעריל, פריילין סמיק איז געקומען פרעגען וויפיעל איז דער זייגער, זייער זייגער האט זיך יאקבי געשטעלט, פון די חלאמזיקעס איז מען דא געוועזן צוויי מאל, אלע ווילען איהם נאר זעהען. מאניטשקע, אלע מיידלעך וועלען דיך מקנא זיין און עס איז דא וואס.

מאניטשקע. (פערשעהמט). אוי, מאמע, איך פערשטעה ניט וואס דו מיינסט. זאג בעסער, מיר פאסט אט די רויטע לענטע? אוי, ווער געהט? (שטעמפעל קומט אין א פערשמאלצענעם ראק).

פראדי. דו האסט שוין פערשלאסען די קלייט? קלאפ ניט מיט דיינע טשאבאטעס.

שטעמפעל. היינט האב איך מיך אומיסטען פריהער אופראוועט צו־

ליעב דעם גאסט. וואו איז דער בחור? דארטען? דריבנעט נאך, הא?

פראדי. שא! ווארף אראפ פון זיך דיין פערשמאלצענעם פאל־מעריסטאן, עס שמעקט פון דיר פיש, גלייך דו האסט מיט זיך געבראכט דעם גאנצען ריבנע ריאד.

שטעמפעל. ווי? עס שמעקט? איך האב היינט אראב־געשטופט איין גאנצע פארטיע ניט קיין פרישען טשוכאן. מאניטשקע, גיב מיר מיין חאלאט. (זי נעהמט זיין ראק מיט די שפיץ פינגער און גיבט איהם דען חאלאט). ע, האספאדין סקאווראדין! (עפענט די טהיר). מאניטשקע, ער וועט זיך ארויסחליופען פון פענסטער. געה האלט איהם צו פאר די הינטערשטע פיס־נאהעם.

מאניטשקע. אוי, פאפא, אזוי צו רעדען! אוי, ער געהט, דאכט זיך, אהער!

פראדי. (שטיל). זאג דעם אמת, ער האט דיך שוין געקושט?

מאניטשקע. נאר צוויי מאל. (פערשעהמט). אוי, שא!

(אפאלאן קומט ארײן פון זיין צימער).

שטעמפעל. נו, האסט דיך שוין א ביסעל אויסגעטשוכעט? לאז מיר אונז געבען טהעע? פון וועג קומט מען שטענדיג מיט געבראכענע ביינער.

פראדי. איהר וועט טרינקען טהעע? בין איך דאך א חכמה, וואס איך האב געהייסען פריסקען שטעלען דעם סאמאוואר. איך גיעב אייך שוין טהעע. ז״ה, הערר זאננענשיין, צי ווי אזוי זאל איך אייך רופען? האב איך סובערלעך! עס צוגעהט אין מויל, איהר וועט אומיסטען פערזוכען, (אב).

אפאלאן. מערקווירדיג, ווי אדעס האט זיך איבערגעביטען פאר דער צייט. זי איז געווארען פיעל שעהנער, ניט אומיסט רופט מען אדעס „יוזשנאיא קראסאוויצא”. פושקינסקי נאס קען מען גאר ניט דער־קענען, דאס האט ראלי אויסגעבויט אזא מויער? אה, וויפיעל ערינגע־רונגען אויף יעדען טריט און שריט וועגען די פערגאנגענע גליקליכע קינדער יאהרען! אויך איהר, מאניטשקע, זייט פערענדערט געווארען... צום בעסערען...

מאניטשקע. (פערשעהמט). איך וויים ניט, איך זעה זיך אלע טאג בעמערק איך ניט.

שטעמפעל. וואס דען מיינסטו, ברודער? פערגעס ניט, ביזט שוין אין אדעס ניט געווען א האלב צעהנדליג יאהרען. אין דער צייט איז אוועקגעשווומען א סך פיש.

אפּאָלאָן. (גערט צור פּיאַנאָ). דאָס איז בײַ אײַך אַ נײַע פּיאַנאָ? (נעהמט איין אַקקאָרד). פֿוי!

שטעמפּעל. פֿוי גאָר! פּונקט אַזאַ פּאָרטאָפּיאַן האָט דער וואָיענער דאָקטאָר ראָזען. ער איז אַ דיעסטוויטעלני סטאַטסקי סאָוועטניק, אַגענעראַל מיט רויטע פּאָדקלאַדקע. ברודער, האָסט זיך אַרייַנגעכאַפּט אין פּעסעל...

אַפּאָלאָן. מיט רויטע פּאָדקלאַדקע אַ גענעראַל? אָה! דאַרף עס זײַן גוט. נו און איהר, מאַניטשקע, ווי וויַיט זיַיט איהר מיט אייַער מוזיק?

שטעמפּעל. ע, זי האָט שוין לאַנג אַסטאַווע‌ט. ווי זאָגט מען: ניט יעדע פֿיש איז אַ טאַראַן.

מאַניטשקאַ. די לעהרער האָבען געזאָגט איך האָב גוטע פֿינגער, אָבער זעהר אַ שלעכט אויער. (שעהמט זיך).

אַפּאָלאָן. הייַסט עס, איהר וועט שוין געוויס מיר קײַן קאָנ־קורענט זײַן?

מאַניטשקע. (שמייכעלט). איך פֿערשטעה ניט, וואָס איהר מיינט.

שטעמפּעל. וואָס פֿערשטעהסטו ניט? ער זאָגט דו וועסט איהם ניט זײַן קיין שונא.

אַפּאָלאָן. נו, און וואָס גיעבט עס זאָנסט נײַעס אין אָדעס? איז דאָ דעם ווינטער בײַ אײַך געווען אַ גוטע איטאַליענישע אָפּערא. (פֿראַדי מיט טהעע).

מאַניטשקע. איך קען אײַך ניט זאָגען, איך האָב דעם ווינטער איין מאָל געזעהן „נאַטאַלקאַ פּאָלטאַווקאַ". אָט סאָפֿיע, זי ווייס אַלע אָפּעראַס און אַלע ליעדער, זי וועט דאָ זײַן הײַנט, איך האָב זי געבעטען זי זאָל קומען.

פֿראַדי. זי! אַ שלאַג האָט מיך געטראָפֿען!

אַפּאָלאָן. (שטעהט אויף ערשראָקען). וואָס איז געשעהן?

פֿראַדי. פֿערזוכט מײַנע סוכערלעך — אַנ'אַנטיקעל! (שטיל צו מאַ־ניטשקען) ביזט אַראָפּ פֿון זינען? זי אײַנלאַדען, ווען אַזאַ גאַסט? אוי!...

מאַניטשקע. זי קען רעדען אַלע זאַכען בעסער פֿון אונז און עס וועט זי קרענקען אויך...

אַפּאָלאָן. סאָפֿיע? דאָס איז אײַער פֿריינטיל? הארט אויס, ווי אַזוי רופֿט מען איהר פֿאָטער? אַזאַ טשודאַק... לעבט ער נאָך מיט די באַקענ־בערד און מיט דער גאַנצער לבנה אויף זײַן קאָפּ? (טרינקט טהעע).

מאַניטשקע. זײַן נאָמען איז מאַטיוס פֿינגערהוט — סאָפֿיע איז זײַן טאָכטער, ער איז מײַן אָנקעל.

אַפּאָלאָן. אַך, יאַ, מאַטיוס פֿינגערהוט! אַ פֿראַנט מיט אַ צילינדער, פֿון פֿאָרענט די שטיוועל אויסגעפּוצט, פֿון הינטען אויסגעקריִמט. סאָפֿיע

איז זײַן טאָכטער? דאַכט זיך, אַמאָל געװען ניט קײן מיאוסע. װאָס=זשע, זי האָט נאָך ניט חתונה געהאַט? אַהאַ, איך מײן, זי דאַרף שױן זײַן אַ מאַמזעל אין יאָהרען.

פראַדי. יאָ, אין יאָהרען... אַ מאַמזעל אומשטײנס געזאָגט. מיט אַ יאָהר 5 צוריק האָט זי שיעור ניט חתונה געהאַט, אָבער עס האָט זיך געטראָפען אַ סיבה, ניט דאָ געדאַכט... אַזױ... װײס איך װאָס. אַ דרײַ יאָהר זענען מיר געװען מיט זײ אַלע פון דער װײַטען, אפילו ניט גערעדט... חלילה! איצט, אַז עס איז שטיל געװאָרען, קומען זײ אַמאָל, איהר מאַמע איז דאָך מלך׳ס שװעסטער. (שטיל). דו האָסט זי נעטהיג דאָ געדאַרפט! אַ שעהנער יחוס אין דער משפחה.

שטעמפעל. פרימערנאַ, װי זאָגט מען, אויף איין קרויטשאָק האַפט זיך אַרויף אַ שלײַען, אַנ׳אָקען, אַ ליאַשץ: ראַזנע פיש, ראַזנע מענשען.

מאַניטשקע. איהר צװײטע שװעסטער, ליזע, האָט חתונה געהאַט פאַר אַ פאָטאָגראַף, באָרים סטאַװראָפּאָלסקי. איהר קענט איהם? געװען אַמאָל זעהר אַ שעהנער, איצט געפעהלט ער מיר ניט.

שטעמפעל. ער ליעגט איצט אין דער ערד מיט זײַן טיפּאָגראַפיע.

מאַניטשקע. פאָטאָגראַפיע מײנסטו.

שטעמפעל. יאָ, טיפּאָגראַפיע... און באַקט בײגעל. ער שװאַרעט זיך נעבאַך, װי אַ ביטשאָק אויף אַ סקאָװאָראָדע.

פראַדי. און זי נעבעך, זײַן װײַב די ליזע, זי האָט די טשאַכאָטקע, ניט פאַר מיר געדאַכט. (פערטרױליך). איהר הערט? בײַ סאָפיען האָדעװעט זיך אַ מײדעלע, שױן דאָס פינפטע יאָהר, דאָס איז אַזױ צו זאָגען איהר שװעסטער ליזעס ערשטע קינד.

שטעמפעל. זי איז זעהר אַ בידאָװע, אָט די סאָפיע. פון אָנפאַנג װען זי איז אַרױס מיט דער ריבאָלאָװסטװע, איז איהר געװען זעהר שװער. זי האָט זיך געשלאָגען װי אַ פיש אין אײַז, געלאַכט האָבען פון איהר אי זשוק אי זשאַבאַ, יעדע זלידניא האָט זי געשטורכעט, — זי האָט זיך אָבער פאָרט אַרױסגעקאַראַבקעט. זי פערדיענט איצט ביז 75 רובעל אַ חדש, אַ בריה, אַ רוח אין איהר טאַטענס פיסק אַרײַן.

אַפּאָלאָן. (שטעהט אויף, איראָניש). זעהר, זעהר איטערעסאַנטע נײַעס, אָבער לײדער, איך מוז אײַך אויף אַ קורצע צײַט פערלאָזען, איך װעל מיך געהן אַביסעל איבערטהון. איך דאַרף הײַנט טאַכען אַ פּאָר װיזיטען. מאַדאַם שטעמפעל, אײַערע סוכערלעך — אַ מײַסטערװערק, זײ זענען זעהר שטאָפּיג און איך מײן, זעהר גוט צו מאָגען=קאַטאַר.

פראַדי. זײ זענען גוט צו אַלע זאַכען. (אַפּאָלאָן געהט).

מאַניטשקע. (שטעהט אויף). אַך, איהר געהט אַװעק? סאָפיע

וועט קומען און אנדערע. איך האב סאפיען צוגעזאגט...

אפאלאן. זאגאר סאפיע? ווי איך זעה, איז זי זעהר א גרויסע פערזענליכקייט. הם! איך מוז אבער נאך היינט בעזוכען מיין אלטען גוטען פריינד און טהייערען לעהרער פעלדוי. איך האב צו איהם וויכטיגע בריעף פון פעטערסבורג. נישקשה, מאניטשקע, איך וועל ניט פערשפעטיגען צו בעקענען זיך מיט פריילין סאפיע פינגערהוט, אויב איך וועל עם געפינען פאר געטהיג (אב אין זיין צימער).

פראדי. (שטיל צו מאניען). זאל דיך גאט היטען, פלאפלען! א קלייניגקייט, א קינד אהן א טאטען איז דאך ערגער ווי א משומד אין דער משפחה. האסט בעסער געהערט, מלך? מען זאגט פריעדמאן דער וויצהענדלער האט צוויי סאדערזשאנקעס, איינע א ברונעטקע, און איינע א בלאנדינקע. יא! הערסט!.. איז זונטאג (שטיל) און מאנטאג... (זאגט איהם אויפ׳ן אויער).

שטעמפעל. מאראטשע מיך ניט! מאניטשקע, דו האסט סאפיען ניט געדארפט איינלאדען, זי איז ביי אונז ניט אזא בעלאריביצע אין דער משפחה, און, „איבערן הויפט" וואס קען איהם אינטערעסירען אזא אסאבע?. (זופט טהעע. א גערויש). שא, ווער שווימט עס? טיו! סקומבריא! סקומבריא! (מעדכען קומען, מאניטשקע לויפט זיי אנטקעגען, קושען זיך, דאן זעצען זיי זיך אלע אן א זייט).

אלע. מיט ליעב אייך אייער גאסט, מאניטשקע.

איינע. ווען איז ער געקומען?

צווייטע. ער איז דא איצט?

דריטע. ווי זעהט ער אוים? איז ער א גרויסער? אזוי א שטארקער?

ערשטע. ער... (זאגט מאניטשקען אויפ׳ן אויער).

מאניטשקע. משוגענע, די מאמע קען דערהערען.

אלע. איז ער שעהנער געווארען?

מאניטשקע. איהר וועט איהם באלד זעהן. ווי מיר ווייזט אוים, איז ער געווארען מיאוס. ער ווייזט שוין ניט אוים ווי א קאוואליער, ער ווייזט אוים ווי א מאן.

פראדי. אט דאס איז א חסרון ביי דיר? אוי, דו נאר. מאמזעלען, וועט איהר טרינקען טהעע? (ניין, דאנקע). איהר האט געהערט? טייטעל־בוים׳ס שנור, אט די קורנאסע, זי האט דאך... אוי, (דערצעהלט שטיל). שא, ווער געהט עס נאך? (טשערנע און מאטיוס קומען. פראדי ווינקט מיט איין אויג צו די מיידלאך). איהר זעהט, פארט איינענע. זייווארטען ניט, מען זאל זיי בעטען. וואס מאכסטו, טשערנע? (קושען זיך).

שטעמפעל. די פאהאווארקע זאגט, א ניט געבעטענער גאסט איז

ערגער פון א טאטער. נו, זיצט. דו רויכערסט נאך אלץ פון באקומס פאבריקע? גא, רויכער, חאפט דיך דער וואטעלמאכער...

מאטיוס. (שמעקט). ביי איך שמעקט מיט רויהע פיש. איידער מען לאזט איהם צווישען מענשען, דארף מען איהם גוט אויספלאשצען אין א מולטער מיט וואסער, אזוי ווי א קינד, מיט וועלכען עס טרעפט זיך איין אונגליק. (פערדייכערט, שטעקט אריין די פאפיראס אין זיין לאנגען פאפיראסניק).

טשערנע. וואס זאגסטו פארט, איך האב ווידער פערגעסען דעם קינד'ס בילד — א קאפ, טפוי זאל עס ווערען... אזוי פיעל מאל צוגעזאגט...

פראדי. דעם קינד'ס בילד! אך, שאדע! הם, הם! (ווינקט צו די מאמזעלען, זיי מאכען אלע גרימאסען) נו, נישקשה, וועסט ברענגען איין אנדער מאל. ניט קיין אונגליק...

טשערנע. וואס האט זי היינט עפעס געזאגט פאר א חכמה? מיר האבען אזוי געלאכט... ע, פערגעסען. א קאפ, טפוי זאל עס ווערען!

פראדי. (שטיל צו א מעדכען). נו, יא, זי האט א ממזר'שען קאפ אויף זיך...

מאטיוס. וואס איז ביי דיר דאס, א נייער אינסטרומענט? צייגט אויף דער פיאנא).

שטעמפעל. איין אינסטרומענט גאר? וואס מיינסטו, איך בין איין סטאליער? דאס איז איין פארטאפיאן... אז ער האט זיך שוין יא אויסגעקראצט צו קומען, האב איך שוין צוגעגרייט א נייעם און א טייערען, ווי דו זאגסט, א ווערסטאק. ברודער, מיר האבען שוין געמיינט, אז פון דער גאנצער קאמערציע וועט ארויסקומען פוילע פיש, ערשט ויבא, ער איז דא. זיין „קאנסעמאטארי" האט מיך גענוג געקאסט... שא!.. (א גערויש (אפאלאן פון זיין צימער אין א שווארצען ראק מיט נייע האנדשוה, נייגט זיך העפליך). אט דאס איז דער בחור, א קארפ, הא?

מאטיוס. איך האב די עהרע... איך האב איהנען געקענט, ווען איהר האט נאך געקענט שפאצירען אונטער א ביליארד... מאטיוס פינ־גערהוט, מאדאם פינגערהוט. (נייגט זיך קאמיש).

אפאלאן. (האלט זיך קוים איין פון לאכען). עס פרעהט מיך זעהר, יא, איך ערינער מיך. דער זעלבער העדר מאטיוס פינגערהוט. יא, יא.

מאניטשקע. (געהט צו איהם). ערלויבט מיר צו רעקאמענדירען: מאשע טראכטענבערג, ביילע הוזיק... פריילין סמיק...

אפאלאן. (פערבייסט א ליפ). הוזיק? עס פרעהט מיך זעהר, פריילין סמיק—זעהר אנגיינעהם. (דריקט זיי די הענד).

פראדי. (צו אפאלאן). זיצט אביסעל מיט אונז. וואס זאלען מיר

טהון, אז מענשען זענען דאך געקומען און ווילען זעהען אונזער חזן? זאלען זיי זעהן, אז עס איז, קיין עין הרע, דא וואס צו זעהן.

שטעמפעל. זעה בעסער ווי אונזער מוזינקע שעהמט זיך. חע, חע, חע!

מאטיוס. אמאל האט דער „עפיקעט" געפאדערט, מיידלעך זאלען זיך שעהמען, היינט איז שעהמען ארויס פון דער מאדע. ווער שעהמט זיך אין אונזערע צייטען? (גלעט דעם פליעך). זיצט מיט אונז, מוסיו.

אפאלאן. (זעצט זיך). איך קען ליידער לאנג מיט די געסט ניט זיצען. איך מוז היינט אונבעדינגט א פאר וויזיטען מאכען. (ציהט אן די האנדשוה).

מלך. אוי, ברודער, דו נעהם בעסער און גיעב אונז א שפיעל אבּיסעל — טראך, טראך!

אפאלאן. אביסעל א שפיעל. (ערנסט). ניין, ניין, היינט ניט. היינט געוויס ניט.

שטעמפעל. אזוי, נאר א פאר שטוקעס און נאכדעם וועלען מיר עפעס נעהמען אין מויל. איך האב געבראכט קעפאלנע איקרא און האב א פלעשעל ראם יאמאיסקי...

אפאלאן. ניין, דאנקע, איך מוז געהן.

מאטיוס. איך געדענק, מיט א יאהר 15—20 צוריק האט דא אין אדעס געגעבען א קאנצערט א בעריהמטער פיאניסט וועניאווסקי. איך בין געווען א בעלן איהם צו הערען. דאס קען זיך נאר מאטיוס פינגערהוט ערלויבען. 5 קערבלעך פאר א בילעט. אבער עס איז געווען כדאי. איך זאג איהנען, זא וואס האב איך „גיכט" געהערט.

אפאלאן. יא, ריכטיג, זא וואס האט איהר ניט געהערט. (לאכט).

מאטיוס. ווי מיינען זי? איך זאג, דאס דער דיזער... דאזיגער וועניאווסקי האט געשפיעלט, פס!

אפאלאן. יא, וועניאווסקי האט זעהר גוט געשפיעלט, אבער ער איז ניט געווען קיין פיאניסט, ער האט געשפיעלט פידעל.

מאטיוס. פידעל, זאגט איהר? הם! ווי קומט דאס? איך וועל אייך זאגען, אזוי פיעל יאהר צוריק, איך געדענק ניט, צו פידעל צו פיאנא, אבער ער האט געשפיעלט גרויסארטיג.

אפאלאן. אויסגעצייכענט! (שטעהט אויף, נעהמט זיין הוט). אלזא!

שטעמפעל. ברודער מאטיע, ביזט אין פעסעל..: חא! חא! חא!

מאניטשקע. (געהט צו איהם, פערשעמט). די מאמזעלען ווילען אזוי איהר זאלט עטוואס שפיעלען.

אפאלאן. (ענטשלאסען). ניין! היינט ניט! מיינט ניט, מאניטשקע

מען קען און מען דארף צו יעדער צייט פאר יעדען איינציגען שפּיעלען, ענטשולדיגט, מיינע הערשאפטען. איך געה!

מאַניטשקע. (ערשראָקען) סאָפיע וועט געוויס קומען, איך האָפּ זי אַזוי געבעטען. זי וועט בייז ווערען. זי איז זעהר אַ שטאָלצע.

אַפּאָלאָן. זעהר אַ שטאָלצע אויך! דאָך, איך האָפּ, שרעקליכעס וועט ניט פּאַסירען. און אויב זי וועט בייז ווערען, וועט איהר זי געוויס קענען איבערבעטען. אויפּס וויעדערזעהן! (נייגט זיך צו אַלע מיט'ן רוקען צום טהיר).

(סאָפיע אַריין אין טיער. שעהן, ניט רייך, אָבער זעהר עלעגאַנט געקליידעט).

מאַניטשקע. און אָט איז סאָפיע! (אַלע ציינען זיך פריינדליך צו איהר).

פראַדי. שקאָצעל קומט, אויף דיר האָבען מיר זיך געוויס ניט גערעכט. (אַפּאָלאָן קעהרט זיך אום צוריק, בלייבט שטעהן).

סאָפיע. איך בין געקומען, מומע פראַדי, אויף איין מינוט. מאַניטשקע האָט מיך זעהר שטאַרק געבעטען. (נעהמט געגען שפּיעגעל איהר הוט אַראָב). אוי, איך בין מיעד! ערשט געענדיגט די אַרבייט... און דאָס איז דער בעריהמטער חתן פון דער „קאָנסערמאַטאָריע"? (אַפּאָלאָן נייגט זיך). וואָס־זשע, איהר האָט שוין אָפּגעגעסען פיש, און איהר געהט שוין? (מלך קוקט אויף איהר בייז, אָב צו זיך אין צימער).

אַפּאָלאָן. פיש האָב איך נאָך ניט געגעסען, אָבער איך האָב געדענקט צו בעזוכען מיין אַלטען גוטען לעהרער פעלדוי. איהר האָט געהערט דעם נאָמען?

סאָפיע. ווער האָט אין אָדעס ניט געהערט פון דיעזען אַלטען גוטען בראַווען קינסטלער, וועלכער האָט פאַר די מוזיקאַלישע וועלט זאָ פיעל געלייסטעט און וועלכער האָט זאָ פיעל טאַלענטפאָלע שילער? איך ווייס, איהר זייט אויך זיין שילער, איך האָב אָבער אייך ניט געמיינט מיט'ן וואָרט „טאַלאַנטפאָלע". (זעצט זיך).

אַפּאָלאָן. פיר אייער גוטעס וואָרט וועגען מיין לעהרער דאַנקע. פערלאַנגט איהר פיליייכט אויך איך זאָל בלייבען?

סאָפיע. אויב איך פערלאַנג? דאָס פאַלט מיר גאָר ניט איין. מומע פראַדי, אַז איך בין שוין יאָ דאָ, נעהמט מיך צו פאַר אַ גאַסט און ניט מיר אַ גלאָז טהעע. העררד זאָנענשיין, אויב איהר ווילט בלייבען מיט אונז, האָב איך געוויס ניט דאַגעגען, נאָר אויב איהר דאַרפט געהן, וואָג איך אייך ניט צוריק צו האַלטען... (קעהרט זיך אָב פון איהם). מאַניטשקע, קום נאָר אַהער. זעהט נאָר ווי זי שיינט היינט! דאָ איז יעצט ווירקליך זאָנענשיין!.. (געלעכטער),

מאַטיוס. חאַ! חאַ! חאַ! איהר הערט? זאָנענשיין! זי איז אַזאַ גנב ווי דער טאַטע איהרער. (גלעט דעם קאָפּ). (אַפּאָלאָן האָט ניעדערגעלייגט זיין הוט אויף די פּיאַנאָ, אַרונטערגענומען די האַנדשוה און האָט זיך געזעצט נעבען פּיאַנאָ מיט׳ן רוקען צו די קלאַווישען).

טשערנע. אַך, דו זאָלסט זיין בעסער געראָטען אין איהר, וואָלט געווען אַסך בעסער.

פֿראַדי. (שטיל, צו אַפּאָלאָן). אויב איהר דאַרפֿט געהן, דאַרפֿט איהר זיך ניט מיט איהר „ושעמעניען”.

אַפּאָלאָן. עס מאַכט ניט אויס. (צו סאָפֿיען). מען זאָגט, אַז איהר זייט זעהר אַ פֿלייסיגע אָפּערא בעזוכערין.

סאָפֿיע. איך געה איין מאָל אין דער וואָך אין דער אָפּערא. דאַמית געוואָהן איך צוויי זאַכען: איך הער גוטע מוזיק און ווען איך הער מוזיק, קען איך ניט הערען קיין נאַרישקייטען. דאָס אונגליק איז נאָר וואָס עס איז דאָ אַנטראַקטען.

אַפּאָלאָן. עס מוז זיין איין אַנטראַקט... צווישען די אַקטען זאָל דאָס אויער אָבּרוהען. (מלך קומט צוריק מיט אַ פֿרישע גלאָז טהעע. זעצט זיך ביי איין אַנדער טיש).

סאָפֿיע. אָנשטאָט אָבצורוהען, דאַרף מען הערען קריטיקען פֿון אונזערע מבינים... ביי איינעם האָט דער טאַטע געשפּיעלט אויף אַ טראָם־באַן, רעכענט ער זיך פֿאַר אַ פֿאַך־מאַן אין מוזיק און מאַכט אַ תל פֿון וואַגנער מיט איין פֿערדישען הירזשע, (ער לאַכט). דער אַנדערער איז אַ גרויסער מבין אויף מוזיק דערפֿאַר, וואָס זיין באָבע קויפֿט אַלע ערב שבת פֿיש ביי מיין אָנקעל ר׳ מלך שטעמפּעל! (אַלע לאַכען. מלך זופּט טהעע ביין). איהר ווייסט דאָך ווי מיין אָנקעל שטעהט איצט נאָהענט צו מוזיק.

אַפּאָלאָן, (שטיל) ער שטעהט פֿילייכט נאָהענט צו מוזיק, אָבער איך ווייס ניט, אויף וויפֿיעל די מוזיק שטעהט נאָהענט צו איהם.

סאָפֿיע. ביי אונז האָבען היינטיגען ווינטער קאָנצערטירט עטליכע גוטע פּיאַניסטען — איך האָב געהערט פּאַכמאַנ׳ן.

מאַטיוס. זעה נאָר, סאָפֿיע, שפּיעלט ניט דיין פּיאַניסט פֿידעל, אַזוי ווי מיינער?

סאָפֿיע. פֿידעל גאָר? הם, ווי קומט עס? האָסט דיך שוין מסתמא אַריינגעכאַפּט דאָ, האַ?

שטעמפּעל. ברודער מאָטיע, ביזט אין פּעסעל, האַ? חע! חע! (לאַכען).

סאָפֿיע. אינטערעסאַנט צו הערען אייער מיינונג וועגען פּאַכמאַנ׳ן.

אַפּאָלאָן. פֿאַכמאַן? ער איז אַ מערקווירדיגער שאָפּעניסט. איך האָב איהם זעהר ליעב צו הערען, ער איז אַ וואָהרער פּאָעט. אַמאָל לייגט ער אַ ביסעל און איז אַ ביסעל משוגע, אָבער דאָס מאַכט ניט אויס. דיעזע שוואַכהייטען האָבען אַלע פּאָעטען. (קערט זיך אום, פֿאַנגט אָן שפּיעלען. אַלע הערען געשפּאַנט, אויסער מלך, וועלכער טאַפּעט מיט די פֿיס, רייבט סירניקלעך און רויכט. ווען ער ענדיגט, אַפּלאָדירען אַלע אויסער סאָפֿיע. ער בלייבט ביי דער פּיאַנאָ און פֿאַנטאַזירט).

סאָפֿיע. (שטיל). מאַניטשקע, ער איז זעהר אַ גוטער פּיאַניסט. ביזט פֿערליעבט, האַ?

מאַניטשקע. איך ווייס ניט. אפשר שפּעטער... איצט איז עפּעס אַזוי... איך האָב מורא...

סאָפֿיע. און וואָס הערט זיך מיט דיין ראָמאַן? דער פּריקאַשציק מיט די שוואַרצע אויגען?

מאַניטשקע. אַ יאָ, ער איז אַ קראַסאַוועץ. אַה, איהם זעהסטו... (פֿערכאַפּט זיך) אָבער וואָס קען מען העלפען, דער קאָסט שוין אַזוי פֿיעל געלד און עס איז מעהר יחוס. אַ ראָמאַן, אַ ליעבע איז אַזאַ זאַך וואָס אַז מען וויל איז יאָ, און אַז מען וויל, איז ניט. חתונה האָבען אָבער איז אַזאַ זאַך, וואָס מען דאַרף.

סאָפֿיע. דאָס איז זעהר אַ פּראַקטישע פֿילאָזאָפֿיע. חתונה האָבען, זאָגסטו, איז אַ זאַך וואָס מען דאַרף? הם, ווי קומט עס?

אַפּאָלאָן. פֿריילין סאָפֿיע, ווי געפֿעהלט אייך דאָס וואָס איך האָב געשפּיעלט? איז דאָס אייך בעקאַנט?

סאָפֿיע. איהר האָט געשפּיעלט די צווייטע נאַקטורנאָ פֿון שאָפּען און עס איז געוויס גוט. וועגען דעם ווי עס איז געשפּיעלט געוואָרען, וועל איך אייך זאָגען: ווילענדיג ניט ווילענדיג וועלען מיר זיין שטיקלעך קרובים... אייגענע... איך בעט אייך, לאָמער אָבמאַכען איין מאָל פֿאַר אַלע מאָל, מאַכט מיר ניט קיין קאָמפּלימענטען און איך וועל אייך ניט מאַכען קיין קאָמפּלימענטען...

פֿראַדי. (שטיל צו מלך) צוליעב איהר זיצט ער, צוליעב איהר שפּיעלט ער. אָרענטליכע קינדער שווייגען און „אַזאַ“ רעדט.

שטעמפּעל. דו מיינסט זיי שווייגען ווייל זיי זענען אָרענטליך? זיי האָבען פּשוט ניט קיין שכל.

סאָפֿיע. מיין וויזיט האָט זיך צו לאַנג פֿערצויגען. מען דאַרף געהן, איך בין זעהר מיעד. (טהוט אָן איהר הוט). הערר זאָגענשיי איך דאַנק אייך הערצליך. (דריקט זיין האַנד). איהר בלייבט נאָך דאָ?

מאַסיע און מאַדאַם פינגערהוט? האָט מיר אַלע אַ גוטע נאַכט. קושט מאַניטשקען. אַפּאָלאָן נעהמט זיין הוט).

אַפּאָלאָן. פריילין סאָפיע, איך געה אויך, איך געה אויך.

סאָפיע. ניין, דאַנקע, איך נעם באַלד די קאָנקע, איך בין זעהר מיעד.

אַפּאָלאָן. אָה, איך דאַרף אויך פאָהרען מיט'ן טראַמוויי, וועלען מיר פאָהרען צוזאַמען.

סאָפיע. צוזאַמען? ניין, מיר פאָהרען גאָר ניט מיט איין וועג. וואו אַהין ווילט איהר דען פאָהרען?

אַפּאָלאָן. איך? ע, אייגענטליך, איך דאַרף מיט דער פרעאָבראַזשענסקע אַראָב.

טשערנע. זעה נאָר, טפוי זאָל עס ווערען, מיט איין וועג טאַקע.

סאָפיע. (מאַכט זיך ניט הערענדיג). זעהט איהר, און איך פאָהר מיט דער טיראַספּאָלסקי אַרויף.

אַפּאָלאָן. וועל איך אייך בעגלייטען נאָר ביז'ן טראַמוויי... אויפ'ם וויעדערזעהן, איך קום באַלד צוריק.

סאָפיע. אַ גוטע נאַכט—גוטע נאַכט. (אַפּאָלאָן עפענט די טהיר העפליך, זי געהט, ער נאָך איהר. אַלע קוקען זיך פערוואונדערט אָן).

(אומוואַנדלונג).

(אַ גאַס אין אָדעס. ביי אַ וויט אַ טויער מיט אַ הילצערנע באַנק, איבער דער באַנק דעם דווארניקס גלעקעל. עס איז נאַכט. די לבנה שיינט. ציינער, באָריס קומען).

ציינער. מוסיו סטאַוראָפּאָלסקי, מיר טהוט וועה דער קאָפּ.

באָריס. איהר האָט פאַר'ן וויין ניט געצאָהלט. אייך מעג וועה טהון דער קאָפּ. יעדער טראַקטירט דעם רייכען פראַצענטניק ציינער, איהר האָט נאָך געוואונען געלד אויך און איך האָב פערשפּיעלט. איך גיעב אַ וואָרט ניט צו שפּיעלען און אַז מען בעט מיך, קען איך ניט אָפּזאָגען. (זוכט אין די טאַשען). צוויי מיט 80 פערשפּיעלט... אַ רציחה! ביי מיינע איצטיגע געשעפטען איז דאָס אַ פערמעגען. נו, גוטע נאַכט, איך דאַרף אַריינגעהן אין דעם הויז. (זעצט זיך). אַ שעהנע נאַכט. (ברומט פאַר זיך שטיל). „וויחאָזשו אָדין יאַ נאַ דאָראָגו".

ציינער. ע, זשוליק! איך ווייס, וואָס פאַר אַ פוינעל איז דאָ אין שטיינעל. חע! חע! דיין אַלטע ליעבע, האַ?

באָריס. מוסיע ציינער, איך בעט אייך, רעדט ניט קיין דומהייטען.

ציינער. זיי אַ מענש און פערשטעה אַ געשעפט. אונזערע אַריסטאָקראַטען לאַכען פון מיר. יעדער האָט לכל הפחות איין סאָדערזשאַנקע,

און איך, מיינען זיי, זשאַלעווע געלד. איך בין טאַקע אַ קאַרגער, אָבער ווען עס זאָל זיין כדאי.

באָריס. האָט אַ גוטע נאַכט און געהט צו אַלע שוואַרץ יאָהר. (ווייל קלינגען, ציינער לאָזט ניט).

ציינער. זיי ניט אַזוי היציג, דו ביזט איצט אויף צרות, דיר קריכען די אויגען אַרויס פֿאַר אַ קאָפּיקע, ווי קען זיך אַזאַ קבצן ווי דו, ערלויבען אַזאַ לוקסוס? איך האָב געהערט ביי פֿאַנקאָני, אַז דער רייכער סטאַוראַקי שדכנ׳ט זיך... באַלוואַן, איידער זי זאָל אָנקומען צו אַ גוי, איז דאָך בעסער צו אַ אידען. דו דאַרפֿסט געלד צו ניין?

באָריס. איך האָב ביי אייך געבעטען איהר זאָלט מיר לייען געלד און איהר מאַכט מיר אַזאַ געמיינעם פֿאָרשלאַג. מוסיו ציינער, איהר האָט אַ ווייב? אייער ווייב איז קיין מאָל ניט געווען אַזוי ציכטיג און ערהליך ווי סאָפֿיע פֿינגערהוט. איהר האָט אַ טאָכטער? זי איז רייך, געבילדעט, האָט אַ חתן אַ דאָקטאָר? זאָג איך אייך, אייער טאָכטער קען מען קויפֿען פֿאַר געלד, געוויס פֿאַר אַ סך געלד, פֿאַר טויזענד, פֿאַר צעהן טויזענד, פֿאַר הונדערט טויזענד, סאָפֿיע פֿינגערהוט קען מען ניט קויפֿען פֿאַר קיינע מיליאָנען, פֿאַר קיינע מיליאַרדען! עס איז אייך וועניג? איך וועל אייך בעסער זאָגען. איהר האָט געהאַט אַ מוטער

ציינער. מיין מוטער לעבט נאָך.

באָריס. ווי אַלט איז זי?

ציינער. 72 יאָהר.

באָריס. אייער מוטער וועט גיכער ווערען ביי אימיצען אַ מעטרעסע, ווי סאָפֿיע פֿינגערהוט. און האָט מיר אַ גוטע נאַכט. (גיט אַ שטאַרקען קלונג, דער דוואָרניק עפֿענט, באָריס אָב).

ציינער. וואָס דער לץ האָט דאָ אָנגעפּלאַפּעלט! ווייס איך, ער ווייס ניט פֿון זיין געזונד. (געהט. אַנטקעגען סאָפֿיע און אַפּאָלאָן). עפּעס אַ נייער אַלפֿאָנס, האַ? עס דאַרף גאָר אָנקומען דער רוח ווייס וועמען! האַ? איז ער ניט אַ סקאַטינאַ דער פֿאָטאָגראַף, העַ? (ווינקט אויפ׳ן פּאָריל, אָב).

סאָפֿיע. דאָ איז מיין פּאַלאַסט. ביסלעווייז זענען מיר דערווייַלע דעם גאַנצען וועג געגאַנגען צו פֿוס. איהר ווייסט? עס איז העכער 20 קוואַרטאַלען... דאַנקע. גוטע נאַכט.

אַפּאָלאָן. 20 קוואַרטאַלען? עס קען ניט זיין. איך האָב גאָר ניט בעמערקט.

סאָפֿיע. מיר האָבען זיך פֿערלעט... העדר זאָגענשיין, דאָרט וואַרט מען געוויס אויף אייך. געהט, אויפֿם ווידערזעהען.

אַפּאָלאָן. אַה, זײַ װײַסען דאָרט, איך האָב מיך געדאַרפט זעהן מיט אַ פּאָר מענשען.

סאָפיע. װי? איהר װילט זײַ אָבנאַרען?

אַפּאָלאָן. נײַן. איך האָב װירקליך געװאָלט מאַכען אַ פּאָר װיזיטען, נאָר די װאַרהײַט געזאָגט, אײַך בעגלײַטען איז מיר געװען פיעל אַנגענעהמער.

סאָפיע. איהר געדענקט אונזערע קאָנדיציאָנען? קײנע קאָמפּלימענטען. מיר, זעהט איהר, איז ניט געװען אַנגענעהם װאָס איהר זײַט מיך געגאַנגען בעגלײַטען. די טאַנטע פּראַדי װעט שױן דאָרט שאַרפען איהר צינגעלע.

אַפּאָלאָן. איהר האָט מורא פאַר דער מומע פּראַדי?

סאָפיע. איך? איך האָב ניט מורא פאַר קײן מומע, פאַר קײן פעטער, פאַר קײנעם אין דער װעלט, איך האָב נאָר מורא װעמען עס איז אָנטהון אומזיסטע יסורים. געהט אַהײם און האָט אַ גוטע נאַכט.

אַפּאָלאָן. אַ גוטע נאַכט. (דריקט איהר האַנד). איהר װעט מיר גלױבען? מיר װײַזט זיך אױס, איך בין מיט אײַך בעקאַנט שױן לאַנג, לאַנג,

סאָפיע. אָט װי איהר זעהט מיך, איהר װעט שױן אין מיר ניט געפינען קײן נײַע מעלות. קײן נײַע חסרונות, דאַכט זיך, אױך ניט. עס איז דאָ גענוג חסרונות, האַ! אױ, געהט שױן, איך מוז פריה אױפשטעהן צו דער אַרבײַט. איהר װילט דאָך ניט איך זאָל מאָרגען אױפשטעהן אַ קראַנקע?

אַפּאָלאָן. אַה, בעװאַהרע גאָט! האָט אַ גוטע נאַכט, איך װינש אײַך רוהיגע גליקליכע טרײַמע. (געהט).

סאָפיע. יאָ, איך האָב אײַך געװאָלט פרעגען, אָבער די װאַרהײַט געזאָגט, גאַנץ אָפען. איהר האָט ליעב מאַניטשקען?

אַפּאָלאָן. װאָס זאָל איך אײַך זאָגען? װען איך בין געװען יונגער, איז ניט געװען צװישען אונז דער אונטערשיעד אַזױ גרױס, און איצט... אָבער פערגעסט ניט, אַזאַ מענש װי שטעמפּעל האָט זיך געלאָזט קאָסטען אַזױ פיעל געלד. איך רעכען מיך שױן אַזױ פיעל יאָהרען פאַר אַ גאַראַנטירטען חתן. איך האָב געװאַנקט, געצעגערט, געהאָפּט אױף אַ װאונדער, געצױגען די צײַט, ענדליך מוז איך דאָך װאָרט האַלטען, און עס מוז געשעהן. מלך שטעמפּעל אַ מעצענאַט! דער פישהענדלער אַ בעשיצער פון קונסט! יאַ, שטעמפּעל און קונסט צוזאַמען. דער שטעמפּעל פון פישהענדלער און באַרישניקעס ליעגט אױף דער קונסט... אױב זײַ װעלען ניט האַנדלען מיט טשוכאָן, װעלען מיר ניט קענען שפּיעלען בעטהאָװען'ס סאָנאַטען... (טראַכט) יאָ, יעצט איז צו שפּעט חרטה צו האָבען, אָבער איך טרױסט מיך מיט דער האָפנונג, דאָס מאַניטשקע װעט זיך אונטער מײַן אײַנפלוס ענטװיקלען.

סאָפיע. מיינט איהר נישט, אַז אַ מענש מיט אַ שטאַרקען חאַראַקטער וואָלט אַנדערש געהאַנדעלט? איהר ווילט זיין אַ גוטער און אַנ׳אָרענטליכער מאַן? איך האָב מורא, עס וועט אייך ניט געלינגען. קיין גוטער וועט איהר ניט קענען זיין ווייל מאַניטשקע וועט זיין מיט אייך אונגליקליך. קיין עהרליכער זייט איהר ניט, ווייל איהר פאַרמאַסקירט אייערע אמת׳ע געפיהלע און בעטריגט זי. אַזוי מיין איך — ענטשולדיגט, פיליַיכט איז דאָס ניט ריכטיג — און האָט אַ גוטע נאַכט. (וויל געהן).

אַפּאָלאָן. ניין, בלייבט! איהר האָט גענומען דאָס רעכט צו בעריהרען די וויכטיגסטע פראַגע אין מיין לעבען. מיין לאַגע איז מיר אַליין אונקלאָר, איך מוז מיר אַליין ערקלערען, איך האָב קיינע פריינדע דאָ, און איך האָב מיך ניט מיט וועמען צו בעראַטהען. אָה, פריילין, גלויבט איהר מיר אַם וועניגסטען, דאָס איך וויל האַנדלען אַלס אָרענטליכער מענש? (זיפצט) הערט, לאָמיר זיך זעצען דאָ. די נאַכט איז אַזוי שעהן, דער הימעל אַזוי בלוי און פאַנטאַסטיש. איהר הערט? מיר ווייזט זיך אויס, איך הער ווי דאָס שוואַרצע מעער רוישט. (זעצען זיך). איך וואָלט, דאַכט זיך, די גאַנצע נאַכט געזעסען דאָ, גערעדט, געהערט ווי איהר בעליידיגט מיך. איין עהרליכער מענש קען ניט בעליידיגען מיט זיין עהרליכע מיינונג... זיינע רעד זענען ווי מוזיק, האַרמאָניע! זאָגט, איהר האָט ביי אייך אין הויז אַ פּיאַנאָ? מיר ווילט זיך יעצט שפּיעלען בעטהאָווען׳ס מאָנדשיין טריימעריי. יאָ, שפּיעלען, שפּיעלען... אָדער איהר ווייסט וואָס? איהר זאָלט ניט זיין מיעד, וואָלט איך אייך פאָרגעלעגט, מיר זאָלען זיך דורכגעהן אין אַלעקסאַנדראָווסקע פּאַרק. מען זאָגט, דער פּאַרק איז יעצט וואונדערבאַר שעהן...

סאָפיע. האַ? אַלעקסאַנדראָווסקע פּאַרק? איצט? ווען די בוימער שטעהן דאָרט פערטראַכט, בעגאָסען מיט זילבערנע שטראַהלען! איצט אַראָפּקוקען פון באַרג איבער׳ן קאַראַנטין אַראָב אויף׳ן מעער? אויף די שטערען און מאָנד. וועלכע זענען אָבגעשפּיגעלט אין וואַסער, אויף די שיפען, וועלכע וואַרפען פון זיך גרויסע שוואַרצע שאָטענס, וויגען זיך שטיל און דרעמלען? קומט, די נאַכט איז ווירקליך שעהן, און איך האָב שוין לאַנג, לאַנג ניט געהאַט מיט וועמען צו שפּאַצירען און מיט וועמען צו רעדען... (דעקלאַמירט) „איך וואַנדער אַליין אין אַנ׳איינזאַמע וויסטע, וואו דורך אַ נעבעל ציהט זיך דער גרויער וועג. די נאַכט איז שטיל, אויבען וויספּערן די שטערן, די ערד שלאָפט, בעדעקט מיט די הימלען די בלויע״. עך, גוליאַט טאַק גוליאַט! גיט מיר אייער אַרם, מאַרשאָ! (ביידע אָב).

(פֿערוואַנדלונג).

(אַ קליינע זאַל. זעהר אָריגינעל מעבלירט, בילדער אויף די ווענד, בילדער אין יעדען ווינקעלע, זעהר פֿיעל בלומען. אויף אַ קליין טישעל אַ לאָמפּע מיט אַ ראָזאָווען אַבאַזשור. באָריס געהט אַריין אויף די שפּיץ פֿינגער און קוקט אַריין אין איינע פֿון די אינגערסטע טהירען).

באָריס, מיט אַ זיסען, רוהיגען, שטאַרקען שלאָף שלאָפֿט דאָס ליעבע קינד. זשעניטשקע! ניין, מען דאַרף זי ניט וועקען. (זעצט זיך אויף אַ סאָפֿע, פֿערזאָרגט). וואו קען זי דאָס זיין? איך ווייס ניט, אויב איך וועל מיך קענען אויף איהר דערוואַרטען. אַמוועניגסטענס די אַלטע זאָלען קומען. וואוהין האָט עס זיי אַוועקגעטראָגען?... (פֿעררויכערט אַ פּאַפּיראָס). אָה, ווען איך זאָל חאָטש האָבען דאָס רעכט, אָט דאָ עוויג צו זיצען און הערען, ווי זי און דאָס קינד אַטהעמען. (ווייַט אַ גלעקיל). אַהאַ, דאָס געהט זי, דאַכט זיך. (הערט זיך צו). ניין, פֿיעלע טריט, ווער קען דאָס געהן אַזוי שפּעט?

(מאַטיוס, טשערנע, מאַניטשקע, פֿראַדי קומען אַריין).

טשערנע. אַה, באָריס איז דאָ? — דאָס קינד שלאָפֿט? מאַטיוס, וואָס זאָגסטו פֿאָרט? איך האָב דאָך פֿערגעסען דאָרט מיין זאָנטיק. טפֿוי זאָל עס ווערען, זיץ, פֿראַדי.

מאַטיוס. (בייז). צום צווייטען מאָל זאָלסטו דאָרט פֿערגעסען דיין קאָפּ. און אַז איך וועל געהן אָבנעהמען דיין קאָפּ, וועל איך שוין אָב־נעהמען דיין זאָנטיק אויך. וואו איז דאָס סאָפֿיע?

מאַניטשקע. האָט מסתמא דער הערט, אַז מען געהט, איז זי שנעל אַריינגעלאָפֿען אין שלאָפֿצימער און באָריס׳ן געלאָזט דאָ אַליין.

פֿראַדי. סאָפֿיע! וואו ביזט דו דאָרט? פֿאַר אונז דאַרפֿסטו דיך ניט בעהאַלטען. ביי אונז איז דאָס קיין נייעס ניט. מיר קענען דיך און קענען באָריסען.

באָריס. שרייט ניט, איך בעט אייך, דאָ פֿערקויפֿט מען ניט קיין פֿיש. דאָס קינד שלאָפֿט און סאָפֿיע איז ניטאָ אין דער היים. מאַשאַ זאָגט, זי איז נאָך היינט אין דער היים ניט געוועזען.

טשערנע. זי איז נאָך ניט געוועזען?... מאַטיוס, זעה נאָר.

מאַטיוס. וואָס דאַרפֿען מיר זעהן? זאָלען אַנדערע זעהן; זי מאַכט מסתמא פּראָמענאַד, אַזאַ שעהנע נאַכט. פֿאַר יונגע לייט איז דאָך יעצט אַלאַ גאַריבאַלדי דע פּאָמפּאַדור...

פֿראַדי. (שטיל צו מאַניטשקען) וואָס האָב איך דיר געזאָגט? זי איז מיט איהם. דאַרף אויף איהר ניט קומען די פּאָקלעפּסיע? קום אַהיים.

טשערנע. שוין! רוהט זיך אָב אַ ביסעל.

מאניטשקע. מיר האָבען אײך נאָר בעגלײט אַביסעל. אַ שעהנע נאַכט האָבען מיר זיך מיט דער מאמען געוואָלט אַביסעל דורכגעהן. אַ גוטע נאַכט.

פראַדי. (אַפּארט). פון די פּראָהולקעס דאַרף מען שוין מאַכען אַנ'עק... איהם מאַכען אַ שוואַרצען סוף און שוין חתונה. אַ גוטע נאַכט.

מאניטשקע. אויב סאָפיע וועט נישט פערגעסען היינט ביי נאַכט צו קומען אַהיים, וועט איהר זי לאָזען גריסען. אַ גוטע נאַכט.

פראַדי. אוי, דער דיכטעריק זאָל אײך אַלע דאָ אויסדרישען. (לויט). אַ גוטע נאַכט אײך אַלע. (ביידע אָב).

טשערנע. וואָס האָב איך געוואָלט זאָגען? זיי מיינען אַ פּנים, אַז סאָפיע איז ערגעץ אַוועקגעגאַנגען מיט איהם. נו, יאָ, סאָפיע דאַרף דאָס האָבען...

באָריס. מיט וועמען איז דאָס סאָפיע אַוועקגעגאַנגען?

מאַטיוס. אַזעלכע חזרים. קעפּאַלנע איקרא, זאָגט ער, און ראָם יאַמאיסקי. און וואָס? טהעע מיט סוכערלעך. איך זאָג דיר, ער פּאַסט אַזוי צו מלך שטעמפּעל ווי אַ פינפטער ראָד פּאַסט צו אַ סאָוס מיט פּלאַמען. גיב מיר אַ פּאַפּיראָס, דו.

באָריס. (גיעבט איהם). שווער, פון וועמען רעדט איהר דאָס?

טשערנע. וואָס הייסט, טאָמער איז אַ ביסעל שטיל געוואָרען — דאַרף זיין נייע סקאַנדאַלען, נייע לייטישע געלעכטער... טפּוי זאָל עס ווערען.

מאַטיוס. אויף איהר שריי, נישט אויף מיר! איך בין מאַטיוס פינגערהוט און אויף מיר שרייט מען נישט!

באָריס. שאַ! שווער, איהר האָט מאָרגען נישט וואָס צו טהון, וועט איהר אײך מאָרגען קריגען. איהר וועט אויפוועקען זשעניטשקען. (אַ גלעקיל). דאָס איז סאָפיע, איך דערקען ווי זי קלינגט.

טשערנע. איך וועל איהר אודאי אָבשפּילען אַ וויוואַט. וואָס הייסט? אייגענע צוויי ניין? און פּאַר וואָס? טפּוי זאָל עס ווערען. (עפענט די טהיר, סאָפיע קומט זעהר מיעד).

סאָפיע. אַ, אַזוי שפּעט זיצט מען נאָך ביי אונז. וואָס טהוט איהר דאָ, באָריס? (לויפט צום טהיר). זשעניטשקע שלאָפט? אוי, מיין טייערער ענגעל. (קומט צוריק). אוי, איך בין מיעד שרעקליך. (טהוט אויס איהר הוט).

טשערנע. וואָס הייסט אַזוי שפּעט? אַוועק מיט איהם, האַ? פּראַדי מיט מאַניטשקען האָבען איהם דאָך שוין דאָ געזוכט: זעהר שעהן! טפּוי זאָלסטו ווערען!

באָריס. ווער איז דאָס, סאָפיע? וועמען האָבען זיי געזוכט?

סאָפיע. דאָס איז זייער זאַך. מאַמע, דיר איז צייט צו געהן שלאָפען.

באָרים. איך מיין, מיט וועמען, סאָפיע, זענט איהר דאָס געגאַנגען?

סאָפיע. דאָס איז מיין זאַך! איך בין מיעד און וויל בלייבען אַליין. האָט אַ גוטע נאַכט אַלע. הם... זיי האָבען איהם שוין געזוכט גיך... יאָ, באָרים, וואָס מאַכט ליזע?

באָרים. איך דאַרף מיט אייך רעדען פריוואַט.

מאַטיוס. סאָפיע, דו וועסט מאָרגען אַוועקגעהן פריה, און איך פיהל אַז איך וועל שלאָפען שפעט, און איך וועל דיך ניט זעהן, האָב איך געוואָלט רעדען מיט דיר פון אַ קליין געשעפט...

סאָפיע. (נעהמט איהר בערזע). איך האָב דריי, פיער גריווינקעס. איז דאָס גענוג? נו, האָט אַ גוטע נאַכט.

טשערנע. פיער גריווינקעס, פיער טראַקטירען.

מאַטיוס. אַ גוטע נאַכט, איך געה שלאָפען. טשערנע, מיר ווילט זיך אַ טרונק. וועסט מיר דערלאַנגען אין בעט אַריין אַ גלאָז קאַלט וואַסער מיט אַביסעל קיזעלנע וואַרעניע. (ביידע אָב).

סאָפיע. עס איז שפעט, און איך בין מיעד. וואָס ווילט איהר זאָגען?

באָרים. מיין פאָטאָגראַפיע פאַלט מיט יעדען טאָג. אַמאָל איז מיר געווען אַנגענעהם צו זיצען אין מיין סטודיאָ...

סאָפיע. יאָ, יעצט איז אייך אַנגענעהם צו זיצען אין ווינקעלערס און קאַפעינעס. עס איז ניט מיין זאַך צו פרעדיגען. עס איז אָבער אַ רחמנות נעבעך אויף ליזע'ן.

באָרים. אויב צייגער וועט מיר ניט לייען קיין געלד, וועל איך מוזען פערקויפען די פאָטאָגראַפיע.

סאָפיע. צייגער וועט אייך אויפעסען די פאָטאָגראַפיע מיט זיין פראָצענט. איך האָב אייך שוין לאַנג געראַטהען צו פערקויפען די פאָטאָגראַפיע און אַרויס אין אַ קלענערע שטאָדט. דאָרטען וועט איהר אייך קענען פיהרען אַנשטענדיגער און ליזע וועט לעבען רוהיגער.

באָרים. ליזע? דער דאָקטאָר זאָגט, אויב זי וועט ניט אַרויספאָהרען וואָס גיכער קיין קרים, וועט זיין זעהר שלעכט.

סאָפיע. (ערשראָקען). אַזוי? באָרים, איהר ווייסט ווי מיר קומט אָן שווער יעדער רובל. איך האָב אויף מיין פעראַנטוואָרטליכקייט אַ גאַנצע פאַמיליע, אָבער איך פערשפרעך יעדען מאָנאַט ליזען אַרויסשיקען 25 רובל. יעדען מאָנאַט! דאָס איז הייליג: איך וועל נעהמען ביי נאַכט אַהיים רעטושירען, איך וועל זעהן אָבצושפּאָרען... (געהט אום בעזאָרגט).

באָרים. איך ווייס, איהר זייט אַ זעלטענער מענש. סאָפיע, איך

האָב איך געוואָלט פרעגען, ווער איז דאָס געווען מיט אייך? (בעמערקט איהר' אונגעדולד). איהר ווייסט וואָס צייגער האָט היינט געוואַגט צו זאָגען?

סאָפיע. איהר ווייסט דאָך, מיך אינטערעסירט זעהר ווייניג, וואָס זאָגען אַלע צייגער מיט די ביינער. אדיע.

באָריס. אַ גוטע נאַכט. יאָ, איך מיין, איך וועל ליזען אַוועקשיקען און אַליין וועל איך דאָ אַרבייטען און פערדינען. איך וועל זעהר ווייניג פערלעבען, איך מיין איך וועל קענען זיין דאָ די צייט...

סאָפיע. ניין, דאָס ניט! איהר פאָהרט בעסער מיט ליזען. דאָ וועט איהר אין יעדען פאַל ניט זיין, דאָ ניט!

באָריס. וואָס איז, סאָפיע? איהר האָט מורא וואָס מען וועט רעדען!

סאָפיע. ע, וואָס האַרט מיך וואָס זיי וועלען דאָרט רעדען? איך וויל ניט איהר זאָלט האָבען אַ מעגליכקייט נאַרישקייטען צו רעדען. מאַכט אייך ניט צום נאַרען און געהט אַהיים. עס איז צייט. אייער קראַנק ווייב איז דאָרט אַליין. אַ גוטע נאַכט. (ווייזט איהם די טהיר).

באָריס. (וויל עפּעס זאָגען, גיט אַ מאַך מיט דער האַנד, געהט צום טהיר, זאָגט שטיל און טרויריג). אַ גוטע נאַכט, סאָפיע. (אָב).

סאָפיע. (פערשליסט די טהיר). ער קען זיך ניט אַרויסשלאָגען פון קאָפּ. פוי! אוי, בין איך מיד. (שטעלט זיך אונטער אַ שירמע, טהוט זיך איבער, ציהעט אָן אַ ווייסע בלוזע מיט ברייטע אַרבעל, קליינע טופלעס, און אין דער צייט רעדט זי) וואָס האָט ער געקענט מיינען? ער זאָגט, קיין קאָמפּלימענטען וועל איך אייך ניט מאַכען, אָבער אָנשטאָט סאָפיע וועל איך אייך רופען שטענדיג סאַפפאָה. ער זאָגט, איך בין ענה־ליך צו דער קלאַסישער גריכישער סאַפפאָה. ווי זאָגט מאָסיו מאַטיוס. הם! ווי קומט עס? איך האָב נאָך די וועלט־געשיכטע, פון וועלכע איך האָב אַמאָל שטודירט היסטאָריע. מען דאַרף אומיסטען זעהן, ווער איז דאָס די סאַפפאָה? עס איז נאָך גוט אויב זי איז ניט מעהר ווי אַ משוגענע. (קומט פון אונטער דער שירמע). ער און מאַניטשקע? ווי געפעלט אייך אַזאַ פּאָר? מערקווירדיג, די בעשערטע שידוכים זענען שטענדיג אַזוי. אַנ־עזעל מיט אַ טויב, אַנ'אָדלער מיט אַ בהמה, אַ קלאָץ מיט אַ בוידעם. (נעמט אַ בוך). לאָמיר אָקערשט זעהן, וואָס זאָגט מען דאָ וועגען די גריכישע סאַפפאָה. (זעצט זיך. מישט). אַהאַ, דאָס איז עס: סאַפפאָה: זי איז געווען אַ זעלטענע שענהייט און אַ זעהר בעגאַבטע דיכטערין, האָט געליעבט מוזיק, געזאַנג, פערגניגען, זי האָט געלאַכט פון אַלע הערשענדע מיינונגען, איז געווען זעהר אונאַבהענגיג און האָט געלערנט די פרויען צו זיין פריי, זעלבסטשטענדיג. ווען דאָס לעבען איז איהר געוואָרען איבער־

דריסיג, האָט זי זיך פֿון אַ הויכען פֿעלז אַרונטערגעוואָרפֿען אין מעער אין האָט געזאָגט: איך ברענג מיך פֿאַר איין אָפּפֿער צום אַלמעכטיגען אַפּאָלאָן, דעם גאָט דער שענהייט און פּאָעזיע. (שליעסט דאָס בוך, טראַכט) הם! אַנ׳אָפּפֿער צו אַפּאָלאָן? אַפּאָלאָן. איך האָף, ניט אַפּאָלאָן זאָגענשיין. אוי, אַזוי פֿיעל יאָהר געווען אַ קלוגע און פּלוצלינג זאָל זיך אָבריַיסען דער רוח וויים פֿון וואַנען אַ מחותן און זאָל זאָגען: סאָפֿיע, זיי אַ נאַר... אוי, איך האָב מורא! ווער וועט זיין שול־דיג? מען בעגעגענט צווישען די מענער אַזוי זעלטען עטוואָס רעכטס, עטוואָס אָריגינעלעס. (אַ שוואַכער קלונג). האַ? מע קלינגט? ווער איז דאָס אַזוי שפּעט? (געהט צום טהיר). ווער זאָל דאָס זיין? געהט מען איהם דאָס ווידער זוכען דאָ? (עפֿענט). אַפּאָלאָן, איהר?! (בלייבט שטעהן ערשטוינט).

אַ פּ אָ ל אָ ן. יאָ, דאָס בין איך. ענטשולדיגט, איך האָב מיר ערלויבט... איך בין איצט געקומען צו אייך, ווי איך וואָלט געקומען צו מיינעם אַ גוטען קאַמעראַד, ווען איך וואָלט געפֿיהלט אַזוי ווי איך פֿיהל הייַנט. און איך זאָג צו אייך, אַזוי ווי איך וואָלט געזאָגט צו מיין קאַמעראַד: פֿריינד, איך בין יעצט זעהר ווייט פֿון אַלעס, וואָס רופֿט זיך היים, עסען, שלאָפֿען, זאָרג, קלייניגקייטען, געוועהנליכע אינטערעסען. אין דיזע נאַכט וואָלט איך געוואָלט הערען מוזיק, רעדען פֿון דעם וואָס איז ערהאַבען און ריין און ווייט פֿון דער שמוטציגער ווירקליכקייט, ווייט פֿון אונזער מיזעראַבלען לעבען. איך וואָלט געוואָלט וויינען. קאַמעראַד, פֿריינד, טרייבט מיך ניט אַרויס פֿון דאַנען!...

ס אָ פֿ י ע. (פֿערדעקט איהרע נאַקעטע הענד, צייגט איהם ער זאָל זיך זעצען און זעצט זיך אַליין ווייט פֿון איהם אין אַ ווינקעלע ערשראָקען און פֿערזאָרגט. זי זעצט זיך אַריין אַזוי טיעף אין דעם שטוהל, אַז זי ווייזט אויס קליין ווי אַ קינד. פּויזע. עס ווערט אַזוי שטיל, אַז מען הערט דעם טיקטאַק פֿון אַ זייגער).

אַ ק י נ ד׳ ס ש ט י מ ע. (פֿון אַנדערען צימער). טאַנטע סאָפֿיע, מיט וועמען ביזטו דאָרט? אוי! איך וויל ניט... קום אַ הער!

ס אָ פֿ י ע. (חאַפּט זיך אויף, שטיל). דאָס קינד!

פֿ אָ ר ה אַ נ ג.

דריטער אַקט.

(אַ דאַטשע אויפ'ן גרויסען פּאַנטאַן. אין פאָרדערגרונד עטליכע בוימער און בלומען, אין הינטער גרונד אַ הויז מיט אַ גרויסען באַלקאָן. אויפ'ן באַלקאָן שטוהלען און אַ טיש. פון שטוב פיהרט אַ טהיר אויפ'ן באַלקאָן און צוויי גרויסע פענסטער. פון גאָרטען פיהרען אויפ'ן באַלקאָן טרעפּ. טשערנע קומט פון שטוב מיט אַ ווייס טישטוך און פאַנגט אָן גרייטען צום טיש).

טשערנע. אונז האָט נאָר געפעהלט אַ דאַטשע צום רומפּעל. נו האָבען מיר אַ דאַטשע אויפ'ן גרויסען פּאָנטאַן... אַז עס געהט אַ רעגען, גיסט, אַז עס איז אַ ווינד, בלאָזט פון אַלע זייטען, אַז עס איז היים קען מען זיך קיין אָרט ניט געפינען. נאָר גאָר נישט! אַ דאַטשע, טפוי זאָל עס ווערען! (ברענגט געשיר). באַלד דריי אַ זייגער, זיי וועלען אַלע קומען הונגעריגע ווי וועלף. איהרער וועט מסתמא אויך קומען הייַנט. אוי, עס איז אַ וועלטעל געוואָרען, טפוי זאָל עס ווערען! אַ מאַמע דאַרף קוקען און שווייגען, חאָטש ווער צופּלאַצט שווייגענדיג. אַ ברירה האָט מען? מען שווייגט. אָבער די וועלט שווייגט ניט. דאָרט אין שטאָדט האָט זיך דאָס אַזוי ניט אָנגעזעהן. דאָ האָבען זיי ניט וואָס צו טהון, רעדט מען: דאָס איז איהר טאַטע, דאָס איז איהר מאַמע, איהר קינד, איהר געליבטער. זיי נעהמען אַלע געלד ביים פיאַניסט. (קוקט). איך האָב גאָר ניט פערגעסען? זעה נאָר, ווערמען טאַסקעט ער דאָס? (פינגערהוט און צייַנער קומען פון גאָרטען). דער אַלטער פראַנט סמאַליעט דאָ אַ וועלט, אַ געבוירענער דאַטשניק, טפוי זאָלען זיי אַלע ווערען. (אָב אין הויז).

צייַנער. נו יאָ, דאָס זאָג איך דאָך, איהר זייט טאַקע אַ קלוגער און אויפגעקלעהרטער מענש, מיט אייך קען מען רעדען אָפען. וואָס איז דער שכל, וואָס איז דער תכלית?

פינגערהוט. יאָ, איך בין ניט קיין פאַנאַטיקער, ווי אַנדערע פאָטערס. מאַטיוס פינגערהוט איז איין אַדעסער פון נאָגעל פון פוס ביז די האָאָר פון קאָפּ. (גלעט דען פליעך). הערר צייַנער, זיי האָבען רעכט: אַז מען עסט שוין יאָ חזיר, זאָל זיין פעט און זאָל רינען איבער די מאָרדע, ביטע, זיצט. (ביידע זעצען זיך אויפ'ן באַלקאָן).

צייַנער. די איז אַ זעלטענע שענהייט. דאָס איז הייַנטיגע צייטען אַ קאַפּיטאַל וואָס קען געבען גוטע פּראָצענטען? און ער? אַ פיאַניסט

אַני אַרטיסט, אַ מוזיקער, אַ קבצן, גיט שטונדען און האָט נאָך אַ יונג ווייב אויך. גאָר ניט פּראַקטיש, העררפינגערהוט, איהר האָט, דאַכט זיך, גענומען מיין ציגאַרענשפּיץ? וואָס האָט ער און וואָס קען ער געבען?

מאַטיוס. וואָס ער האָט שוין? ענטשולדיגט, אַ קינד אויך פון אַ 12 וואָכען. עס איז טאַקע גאָר ניט פּראַקטיש. ביי מיר אייער ציגאַרענשפּיץ, זאָגט איהר? (זוכט אין זיין וועסטע און געפינט). הם, ווי קומט עס?

ציינער. הײַנט זיין שווער מלך שטעמפּעל! ווי קומט אַזאַ מענש צו פערשטעהן, וואָס איז אַ סאַדערזשאַנקע, אַ מעטרעסע? ער מיינט דאָך געוויס, אַז דאָס איז אַ שרעקליכע עולה.

מאַטיוס. ווי קומט ער צו פערשטעהן דער חאַם! אָט איז טאַקע אייער ציגאַרענשפּיץ. איהר ווייסט, ער מיינט אַז קאָרטען זענען נאָר בעשאַפען געוואָרען צו שפּיעלען אין פּופּיק און אין 66. פרעגט איהם בהרם וואָס איז „וויסט", „שטאָס", „באַנק", „באַקאַראַ"? ער האָט דאָך אין זיין לעבען אין בילאַרד ניט געשפּיעלט. אַ גראָבער יונג! ווע̇לען זיי געניעסען אַ גלאָז טהעע? (שרייט) ע, טשערנע, צוויי פּאַר טהעע.

טשערנע. (אין פענסטער). וואָס שרייסטו? מיינסט ביזט אין אַ טראַקטיר מיט פיינע זשוליקעס? טפוי זאָלסטו ווערען. (אָב).

מאַטיוס. ענטשולדיגט, זי איז מלך שטעמפּעלס שוועסטער. איך שטאָלציר צו זאָגען, סאָפיע איז צוויי טראָפּען וואַסער איך... און אָט קומט טאַקע מיין סאָפיע... שעהן, האַ? (סאָפיע און זשעניטשקע פון גאָרטען, אין שטראָה־היטען).

זשעני. טאַנטע סאָפיע, איך וויל ניט. קום צוריק, איך וועל ביים וואַסער נאָך עטליכע שטיינדלעך געפינען. (שלעפּט זי צוריק).

סאָפיע. ניין, זשעניטשקע. איך קען ניט. עס איז שוין שפּעט. אָנקעל אַפּאָלאָן וועט באַלד קומען.

זשעני. איך האָב ניט ליעב אָנקעל אַפּאָלאָן. אַז ער קומט, ביזטו גאָר אַני אַנדערע. עס וואָלט געוועזען אַ סך בעסער ער זאָל גאָר ניט קומען אַהער.

סאָפיע. בעסער? יעדער מיינט נאָר ווי בעסער פאַר זיך. און פון מיר דענקט קיינער ניט. אַזאַ קליין סווינטוס איז שוין אויך אייפער־זיכטיג און עגאָאיסטיש. קום, קום, זשעניטשקע. (געהן אויפ'ן באַלקאָן).

מאַטיוס. סאָפיע, איך האָב די עהרע פאָרצושטעלען, העררסאַמועל פּאַוולאָוויטש ציינער, האָט דאָ אַני אייגענע דאַטשע, אַ וויללע...

סאָפיע. וואָס מיינסטו, מיך פרעהט טאַקי זעהר וואָס העררציינער האָט אַני אייגענע וויללע.

מאטיוס. דאס איז מײַן נײַער בעקאנטער. (גלעט דען פליעך) . אַנ׳ עושר, סאַפיע, אָנגעשטאָפּט. די גאנצע וועלט איז איהם שולדיג געלד...

סאפיע. זעהר שעהן. ווּעסט האבען א נײַען פּאַרטנער מיט וועמען צו שפּיעלען „66".

ציינער. איך האב פון אייך זעהר פיעל געהערט, פרײַלין, און איך האָף, מיר וועלען א מאל גוטע פרײַנד זיין.

סאפיע. איהר האָפט, ווײַל איהר האט פיעל פון מיר געהערט? איהר זײַט א געשעפטסמאן — האָפט ניט אומזאָנסט. דיזע האָפנונגען וועלען אײַך קײַן פּראצענט ניט ברענגען.

ציינער. הי! הי! אין דעם פאל ערוואַרטע איך קײַן פּראָפיט... איך ערוואַרטע ניט מען זאל מיר בעצאהלען, פערקערט, איך בין אליין אימשטאַנד צו בעצאהלען ווען מען דאַרף.

מאטיוס. הע! הערר צײַנער איז זעהר א בראַווער מאן. סאפיע, ער האט צוויי הײַזער אויף דער מאלע ארנאוטאוסקע...

סאפיע. (רוהיג). אויף דער מאלע ארנאוטסקע? און איך האב ניט געוואוסט. הערר צײַנער, איהר דאַרפט אונז ענטשולדיגען. מיר געהען באלד מיטאג עסען. (ווײַזט מיט דער האַנד ער זאל געהן).

ציינער. אָה, איך וועל געוויס ניט שטערען. אדיע, מאָסיו פינגערהוט, אויפס־ווידערזעהען, פרײַלין סאפיע. (געהט מיט די טרעפ אראב. מאטיוס בעגלײַטעט איהם ביז די טרעפ. טשערנע קומט מיט טהעע).

זשעני. טיאָטע סאפיע, וואס האט ער דיר געזאָגט? עפּעס א שלעכטע זאך? (סאפיע אומארעמט זי).

מאטיוס. אט דער יוד, ווי דו זעהסט, איז ווערט 250 מאל טויזענד.

טשערנע. און וואס האסטו דערפון? הא? נא דיר טהעע.

מאטיוס. וואס איך האב דערפון? הם? ווען סאפיע זאל וועלען בערעכענען מיט די געהירען... בײַ לײַטען איז דאָ גליק, אז מען לאָזט זיך שפּײַען אין פּנים אריין, ווײס מען פאר וואס... עס האט זיך געטראָפען? נו, עס טרעפט זיך. אבער וואס הײַסט לײַדען אומזיסט? איך פערשטעה, ווען א מענש האט 250 טויזענד, נו...

סאפיע. ווען אַנ׳ אײַגענער פאטער קען דאס זאגען, וואס קען איך ערוואַרטען פון פרעמדע מענשען? וועה, וועה, וועה! (פערדעקט איהר געזיכט).

טשערנע. מען קען לײַטען ניט פערשטאפּען די מײַלער, עס

זאָל ניט זײַן קײַן פּריטשעפּקע, וואָלט מען ניט גערעדט. און אז מען קלינגט, איז אַ חגא.

זשעניע. זײדע, וואָס האָסטו געזאָגט? טיאָטע סאָפּיע, ער האָט דיך געשאָלטען?

מאַטיוס. (בעז). געה גיב צו פערשטעהן אַ פּערד דעם טעם פון חרוסת. (געהט).

טשערנע. האָסט דאָך געהײסען געבען טהעע, טפו זאָלסטו ווערען!

מאַטיוס. טהעע וועל איך טרינקען? שטעמפּעלס משפחה! איך טרינק ניט קײן טהעע! (ראש אָב דורכ'ן גאָרטען. זשעניע שפּיעלט מיט אַ באַלל לעבען די בוימער).

טשערנע. איך ווײס ניט, סאָפּיע, וואָס האָט דיך בלינד און טויב געמאַכט? איך ווײס? מען טיזקעט דאָך ווען מען געהט אַרויס אין גאַס. איך בין נעכטען פערבײַגעגאַנגען, ווײַבער זענען געזעסען, איז געוואָרען אַ חוכא וטלולא. וואָס האָבען זײ מיר געשריען? אַ קאָפּ... פערגעסען!

סאָפּיע. (געהט צו דער מוטער). מאַמע, דאָס קינד איז דאָ, און איך בעט דיך, רעד ניט... שש!

טשערנע. רעד ניט? אַ גרינגע זאַך צו זאָגען „רעד ניט"". (זשעני לויפט אום אין גאָרטען, שפּיעלט זיך). מילא איך ווײס ניט, גאָט זאָל מיך ניט שטראָפען פאַר די רײד, דיר האָט אָנגעשפּאַרט דער משוגעת... אָבער וואָס־זשע, עס איז דאָ ווענינג? דוקא ער, דוקא אַ פערהײראַטהער, דוקא אַנ' אײנגענער שוועסטערקינדס אַ מאַן? איך פערשטעה ניט, עס איז נאָר דאָ אײן זכר אין מאָסקווע? טפו זאָל עס ווערען?

סאָפּיע. נו, וואָס זאָל איך טהון, מאַמע, אַז איך בין אַזאַ אונגליקליכע? מיר קומט אוים פערליעבען זיך דוקא אין דעם, אין וועמען מען דאַרף ניט, און וועמען מען טאָר זיך ניט פערליעבען. (פיר זיך). ווער ווײס, אפשר איז ליעבע נאָר דאַן אינטערעסאַנט, ווען מען טאָר ניט, ווען עס איז דאָ הינדערניסע, יסורים, צרות? מאַמע, איך האָב גענוג צרות, איך בעט דיך, לאָז דו מיך צורוה. (פערדעקט איהר געזיכט, בלײַבט זיצען בײַם טיש).

טשערנע. איך ווײס? מען האָט חתונה, האָט מען צרות, אָבער האָבען צרות אָהן חתונה? נו, אַ וועלטעל געוואָרען. (אָב מיט די גלעזער. זשעני קומט צוריק צו סאָפּיע).

זשעני. טיאָטע סאָפּיע; פאַר וואָס זענען אַלע שלעכט צו דיר?

סאָפּיע. איך ווײס ניט, קינד.

זשעני. דו ביזט גוט צו אַלע, און צו דיר זענען אַלע שלעכט. קיינער האָט דיך ניט ליעב, קיינער ניט!

סאָפיע. האָסטו דען מיך ניט ליעב, זשעניטשקע?

זשעני. יאָ, איך האָב דיך ליעב. אָנקעל באָריס זאָל דאָ זיין, וואָלט ער דיך אויך ליעב געהאַט. ער איז אַ גוטער. (פויזע). פאַר וואָס, אַז דו געהסט, קרימען זיך אַלע און מאַכען אָט אַזוי מיט די ליפען? דו ביזט דאָך ניט ערגער פון זיי.

סאָפיע. ניין, זשעניטשקע, אַלם מענש און אַלם פרוי שטעה איך ניט ניעדריגער פון יעדער איינציגער פון זיי. (פויזע)

זשעני. טיאָטע סאָפיע, פאַר וואָס ביזטו ניט מיין מאַמע?

סאָפיע. נאַרעלע, וואָס איז דען אַ מאַמע? די וואָס האָט ליעב אַ קינד, היט עס אָב, ערציעהט עס... בין איך דיר ניט אַזוי ווי אַ מאַמע?

זשעני. יאָ! אָבער וואו איז מיין מאַמע? טיאָטע ליזע איז אויך ניט מיין מאַמע?

סאָפיע. ניין

זשעני. וואָס=זשע, אַ חוץ ליזען איז געוועזען אַנ' אַנדער טיאָטע, וועלכע איז געוועזען מיין מאַמע? אוי, זיי זאָגען, איך האָב ניט קיין טאַטע און ניט קיין מאַמע.

סאָפיע. (געריהרט). ווער זאָגט? עס איז ניט וואַהר! קינד, איך בין דיין מאַמע, די מעכטיגע נאַטור האָט מיר ערלויבט דיין מוטער צו זיין... אָבער וואָס איז די גרויסע נאַטור אָהן אַ קאַזיאָנע ראַבינ? אַ מאַמע אָהן אַ קאַזיאָנע פעטשאַט איז קיין מאַמע ניט.

זשעני. טיאָטע סאָפיע, איך פערשטעה ניט וואָס דו זאָגסט,

סאָפיע. וועסט אויסוואַקסען, זשעניטשקע, וועל איך דיר אַלעס ערצעהלען און אַלעס ערקלערען. (טרערען שטיקען זי). און דאַן, אויב דו וועסט וועלען, וועל איך זיין דיין מאַמע, און אויב דו וועסט זיך שעהמען ווי אַלע, וועסטו מיך אָבשטויסען פון זיך. (ווישט אָב אַ טרעהר). אָבער, קינד, וואָרום רעדסטו היינט דערפון?

זשעני. מען לאָזט ניט די קינדער שפיעלען זיך מיט מיר. און דאָס שעהנע אינגעלע, וואָס וואָהנט דאָ אַקעגען, האָט מיר היינט געזאָגט, איך בין געבאָרען געוואָרען אונטער אַ פלויט... זיין מאַמע האָט איהם דערצעהלט. וואָס הייסט אַ פלויט? טיאָטע סאָפיע, איך בין דען ניט אַזוי געבוירען געוואָרען, ווי אַנדערע קינדער?

סאָפיע. יאָ! ביזט געבוירען געוואָרען ווי דאָס שעהנע יונגעלע אַקעגען, ווי אַלע קינדער... אָה, קינד, אַרמעס קינד, (דריקט זי צו

זיך ווײנט. אפאלאָן קומט פון גאָרטען, טראָגט א שטראָה הוט און זומער פּאַלטאָ אין דער האַנד.

זשעני. אָנקעל אַפּאַלאָן געהט. (אפּאַרט). איך ווײס, ער האָט מיך ניט ליעב און איך האָב איהם אויך ניט ליעב. (אָב אין הויז, סאָפיע ווישט די אויגען).

סאָפיע. (לויפט ווי א משוגענע אַראָב די טרעפּ). ענדליך געקו־מען, געקומען, געקומען! (קושט איהם לײדענשאַפטליך).

אַפּאָלאָן. ליעבע סאַפּאַה, זײ ניט אַזוי וואָהנזיניג, האָב געדולט, מען קען זעהן פון די אַנדערע דאַטשעס. עס איז ניט שעהן, איז זײ פאַרזיכטיג...

סאָפיע. עס איז אפשר ניט שעהן צו האָבען א געליבטען, אָבער אַז מען האָט שוין יאָ א געליבטען, איז זעהר שעהן איהם צו קושען. — שלעכטער, איך האָב דיך נעכטען א גאַנצען טאָג ערוואַרטעט. זונטאַג פלעגסט דו אמאָל דעם גאַנצען טאָג שענקען מיר.

אַפּאָלאָן. נאַרעלע, זונטאַג זענען דאָ זעהר פיעל מענשען פון שטאָדט. און אויסער דעם, איך קען ניט אַוועק אויף א גאַנצען טאָג. פערשטעהסטו מיך? דאָרט אין דער היים — סקאַנדאַלען. איך האָב געמוזט פערשפּרעכען ניט פאָהרען צו דיר.

סאָפיע. און דו האָסט עס פערשפּראָכען?

אַפּאָלאָן. נאַר, איך האָב מורא, מײן מאַדאַם קען קומען אַהער מיט איהר מאַמאַשאַ און פּאַפּאַשאַ. מען דאַרף זיך אָבהיטען פון אַנ־עפּפענטליכען סקאַנדאַל.

סאָפיע. יאָ, מורא האָבען און היטען, אָבהיטען, פערהיטען, — גענוג! איך וויל ניט וויסען פון קײן זאַך. רעד ניט! (נעהמט זײן הוט און ראָק, קושט זײן האַנדשוה). ערשטענס, דער גרויסער אַפּאָלאָן וויל געוויס עסען, הא? באַלד. (געהט צום פענסטער).

אַפּאָלאָן. איך האָב פײנד צו עסען מיט זײ אַלע צוזאַמען. מיר וועלען עסען בײדע, אַלײן, שפּעטער. סאָפיע, דו ווערסט מאָגער און בלאַס. באַרדסט זיך צופיעל?

סאָפיע. יאָ, איך באַד מיך צופיעל. (זיפצט). וויפיעל האָב איך נעכטען פערלוירען געזונד דיך ערוואַרטענדיג. און דו האָסט מורא פאַר מענשען, הא?

אַפּאָלאָן. סאַפּאַה, דו האָסט נישט מורא, ווײל אפשר דו האָסט וועניג צו פערליערען. מײן נאָמען אָבער און מײן רעפּוטאַציע איז אַלעס. דו ווײסט, איך גיעב שוין קײנע שטונדען בײם באַנקיער האַיס, זײן מאַדאַם האָט מיך באַגעגענט אין פּאָרדערצימער ווען איך האָב אַ קלונג

נעטהון, האָט מיר געגעבען 5 רובל און געזאָגט: הערר פּראָפֿעסאָר, ניכט מעהר קאָמען.

סאָפֿיע. ניכט מעהר קאָמען? פֿע! דאָס איז זעהר מיאוס. (לאַכט). ווען איך זאָל זאָגען: הערר פּראָפֿעסאָר, ניכט מעהר קאָמען, וואָלט עס דיך זעהר געפֿרייט, וואָלסט פּטור געוואָרען פֿון אַ צרה, געפֿיהלט זיך פֿריי.

אַפּאָלאָן. סאָפֿיע, ווען דו וועסט מיר זאָגען „ניכט מעהר קאָמען”, וועל איך ניט האָבען אין דער גאַנצער וועלט צו וועמען צו קומען און מיט וועמען צו רעדען איין וואָרט. אַז איך וועל פּטור ווערען פֿון דער צרה, וועל איך ניט האָבען קיין פֿרייד מעהר. און אַז דו וועסט מיך בעפֿרייען, בלייב איך אַנ'עווינער שקלאַף.

סאָפֿיע. וואָרום זאָל איך דאָס טהון? איך האָב דען וואָס צו פֿערליערען? מיין רעפּוטאַציע איז דען אַ וויכטיגע זאַך? חאַ! חאַ! ביי מיר איז דאָך די גאַנצע וועלט טרין טראַוואַ. ע, קום אַהער צו מיר. רעד! דערצייל! זאָג מיר עטוואָס, איך האָב דאָך דיך ניט געזעהן אַ גאַנצע וואָך! זיעבען טעג געווען דאָ אַליין. זיעבען מאָל 24 שעה געוואַרט אויף דיר! דו ביזט געווען פֿערנומען, האָסט דיך אונטערהאַלטען מיט מאַדאַם זאָנענשיין, האָסט געשמועס'ט מיט דיין קדיש, האָסט געשפּיעלט פּיאַנאָ, בעגעגענט זיך מיט פֿריינדע, און איך האָב שרעקליכע אונענדליכע לאַנגע זיעבען טעג געדענקט נאָר פֿון אַפּאָלאָן זאָנענשיין, ערוואַרטעט אַפּאָלאָן זאָנענשיין, געבענקט נאָך אַפּאָלאָן זאָנענשיין, געצעהלט די מינוטען ווען וועט קומען אַפּאָלאָן זאָנענשיין. ענדליך איז דער גרויסער אַפּאָלאָן זאָנענשיין דאָ, און ער זיצט מיט איינער „הערבגעלאָזענע נאַזע”.

אַפּאָלאָן. יאָ, מיט איינער הערבגעלאָזענע נאַזע. עס איז וואַהר, קלוגע, ליעבע, גוטע סאָפֿאָה! פֿערשטעהסט, אין מיר זיצען צוויי פֿערשיעדענע פּערזאָנען, צוויי זאָנענשיינען, איינער ליעבט דיך ליידענשאַפֿטליך, שטרעבט צו דיר, שעצט דיין מוטה און ערגעבענהייט, דער צווייטער אָבער גריבעלט און רעכענט, שטעלט פֿראַגען, שרעקט מיך מיט דער צוקונפֿט, דראָהט מיר מיט ראַכע, פֿערשפּרעכט מיר שאַנדע און שמאַך. מערקווירדיג, פּונקט דיעזער צווייטער זאָנענשיין ערוואַכט אין מיר, ווען איך קום צו דיר ווייניגסטענס איניגע מינוטען גליקליך צו זיין.

סאָפֿיע. אַפּאָלאָן, ווען דו פֿאָהרסט אַהער, נעהם ניט מיט די ביידע זאָנענשיינען. דו צאָהלסט דאָך נאָר פֿאַר איין בילעט, וואָרום זאָלסטו פֿיהרען צוויי פּאַסאַזשירען? דער ערשטער זאָנענשיין איז דאָ ווילקאָמען, דער צווייטער האָט דאָ קיין פּלאַטץ. הער זאָנענשיין, נומר איינס, קום אַהער צו מיר. (געשעהט). שטעל דיך נעבען מיר אויף די קניע. (ער קניעט). קוק אויף מיר מיט דיינע שעהנע אויגען, ברען מיר

מײַן האַרץ מיט דײַן לײַדענשאַפטליכען בליק! (נעהמט אַרום זײַן קאָפּ) אָה, מײַן שעהנער נאָבלער קאָפּ. (קושט זײַן שטערן).

אַפּאָלאָן. ווי גליקליך דאַרף זײַן דער, וואָס קען דיר זאָגען: סאַפּפאָה, דו ביזט מײַן.

סאָפיע. יאָ, דו קענסט עס זאָגען, דען איך געהער דיר. דײַן סאַפּפאָה בין איך און דו ביזט מײַן זאָנענשײַן, מײַן אַפּאָלאָן! ווי גרויס עס זאָל ניט זײַן דער פעלז, וועלכער די אומשטענדען שטעלען צווישען אונז, סאַפּפאָה וועט פון דיזען פעלז העראונטער שטירצען צו איהר אַפּאָלאָן אין דעם רוישענדען מעער דעם לעבענס. עס גיעבט קײַן אָפּפער, וועלכען סאַפּפאָה זאָל איהר אַפּאָלאָן ניט ברענגען.

אַפּאָלאָן. איך פערדיען ניט פון דיר אַזוי געליעבט צו זײַן. דײַן זעלעס-אויפאָפּפערונג שרעקט מיך. דו ליעבסט ווי איין מעכטיגע געטין און איך בין איין שוואַכער, אויף צווייען צושפּאָלטענער מענש.

סאָפיע. אַפּאָלאָן, קום מיט מיר צום מעער, דאָס מעער גיט דיר שטענדיג מוטה און קראַפט. קום, ליבער.

אַפּאָלאָן. (אומאַרמט זי). יאָ, מײַן סאַפּפאָה, מײַן געטין, מײַן געליעבטע, קום! מיר וועלען זיך זעצען אויפ'ן בארג נעבען מעער, אויף דײַן אויסערוועהלטען פּלאַטץ נעבען לײַכטטהורם. מיר וועלען פון דאָרט קוקען ווײַט אויף דעם גרויסען וואַסערפעלד. מיר וועלען זעהען ווי ווײַט שווימט מאַיעסטעטיש אַ גרויסע דאַמפּפשיף, שנײַדט שטאָלץ די וועללען און שיקט אַ שוואַרצען וואָלקען פון רויך צו די הימלען. מיר וועלען זעהן, ווי אַ קליין שיפעלע שפּיעלט זיך מיט דעם מעכטיגען וואַסערטיטאַן און זײַנע ווײַסע זעגלען פלימערן ווײַט, ווײַט...

סאָפיע. (שליעסט די אויגען). אָה, ווי שעהן, ווי גוט...

אַפּאָלאָן. מיר וועלען הערען, ווי די וועללען לויפען צו דער מוטער ערד מיט אַ מוזיקאַלישע ריטמישע בעוועגונג, קושען זי, לויפען פאָרט און קומען ווידער. און די מוטער ערד וויעגט זיך און טרוימט, און מיר וועלען אויך טרוימען פון גליק, פון האַרמאָני, פון זעליגקײַט, און אַלעס פערגעסען... אַלעס פערגעסען... אָה, סאַפּפאָה, ווי גליקליך איך בין, ווען איך האָב מיט וועמען צו טרוימען. — דו ווײנסט גאַר?

סאָפיע. דאָס איז גוטע טרעהרען, אַזעלכע טרעהרען מאַכען ניט וועה.

אַפּאָלאָן. (שטעלט זיך הינטער איהר). גיעב, איך וועל מיט מײַנע ליפּען אויסזויגען דײַנע טרעהרען, איך וועל אויסטרינקען אַלעס וואָס פערגיפטעט דײַן גוטעס הערץ און דײַן מוטהיגע זעעלע, דו זאָלסט קענען נאָר לוסטיג, פרעהליך און מוטהיג זײַן. (קושט זי).

סאָפיע. ליעבער, דו פערגיפטעסט מיך נאָך מעהר. קום, קום, סאַפּפּאָה וויל זעהן דאָס ווייטע מעער און שרייען און רופען איהר גליק. (חאַפּט זיך אויף). קום! (גערויש). אוי! (מאַניטשקעס שטימע).

מאַניטשקע. אָט דאָ, זאָגט איהר, איז זייער דאַטשע זי האָבען אַ טאָכטער...

שטימען. יאָ, יאָ, מיר ווייסען! דאָ איז עס! אַ טאָכטער... חאַ! חאַ! (געשריי).

סאָפיע. מאַניטשקעס שטימע! דיין פרוי!

אַפּאָלאָן. איך וויל זי ניט זעהן יעצט. (געהט). אָט דאָס איז די פּאָעזיע פון לעבען. אויף איין מינוט האָסטו דיך פערגעסען, קומט די שמוציגע ווירקליכקייט און פאָרדערט איהרע רעכטע. סאָפיע, איך בעט דיך, אָהן סקאַנדאַלען. שיק זי אַהיים. שאַ! איך בין דאָ ניטאָ. (אָב אין הויז).

סאָפיע. מיין גליק איז אַ גע'גנב'עטעס, דערפאַר מעג יעדער קומען און צונעהמען עס. מיין גליק מעג יעדער צושטערען, דאָס וואָס איך רעכען היילינ מעג יעדער פערשפּאָטען. דאָס וואָס מיר איז טייער, דאַרף יעדער מאַכען ביליג און געמיין. אָה, אונגליקליכער מענש וואָס איך בין. (מאַניטשקע קומט פון גאָרטען, געקליידעט רייך, אָהן געשמאַק).

מאַניטשקע. (עררעגט). יאָ, דאָ איז עס. (געהט אויפ'ן באַלקאָן). די פריילינע מאַמזעל איז דאָ אַליין גאָר? וואו איז ער?

סאָפיע. ערשטענס, אַז מען קומט, דאַרף מען זאָגען: גוט מאָרגען; נאָכהער דאַרף מען זיך זעצען, נאָכהער אַז מען האָט וואָס צו זאָגען, זאָגט מען. מען דאַרף ניט זיין גראָב ווי אַ פערעקופּקע. מיר זענען ניט אונטער דער עשאָפּע, אויפ'ן אַלטען מאַרק. זיך.

מאַניטשקע. דער אָרט איז אַ סך ערגער פון אַ עשאָפּע און איך בין ניט געקומען אַהער לערנען זיך דרך ארץ ביי דיר. אַזאַ פרוי ווי דו איז אַ סך ערגער פון אַ פערעקופּקע, אַ סך ערגער...

סאָפיע. איך בין זעהר אַ שלעכטע פרוי?

מאַניטשקע. ניין, דו ביזט זעהר אַ פיינע פרוי! וואו איז מיין מאַן? איך בין געקומען נעהמען מיין מאַן אַהיים.

סאָפיע. וואָס הייסט נעהמען? וואָס איז ער אַ קליינינקער? אַז ער וועט וועלען, וועט ער געהן.

מאַניטשקע. ווען ער וועט ניט וועלען, וועט ער אויך געהן. ער איז מיר ניט קיין ליובאָווניק, ער איז מיין מאַן.

סאָפיע. (רוהיג). מאַניטשקע, וואָס שרייסטו אַזוי? ווילסט מיך איבערשרעקען?

מאַניטשקע. איך האָב דאָס רעכט דאָ צו שרייען; אויב איך וויל, מעג איך דיך פּאַטשען אויך.

סאָפיע. אויב דו ווילסט? טאָמער וויל איך אָבער ניט?

מאַניטשקע. אַלע זאָגען, איך זאָל דיך אפילו שיסען, קומט מיר גאָר ניט דערפאַר, גלייך איך זאָל דערשיסען אַ הונד, וואָרום איך בין זיין געזעצליכע פרוי.

סאָפיע. אַ געזעצליכע פרוי! אוי, וואָס פאַר אַ שרעקליכע חיה דאָס איז. אָבער, מאַניטשקע, פאַר וואָס זאָלסטו מיך שיעסען? דיין מאַן, וועלכער געהערט דיר פאָ קאָנטראַקטו, געהט אַהער? האַלט איהם ביי דער פאָלע. שטעל דיר פאָר, דו האָסט ליעב דיין פריקאַשציק מיט די שוואַרצע אויגען, און דיין מאַן קומט און שיעסט איהם ווי אַ הונד און דיך שלאָגט ער און בעפעהלט דיר, דו זאָלסט אונבעדינגט ליעבען נאָר איהם, וואָרום ער האָט דאַרויף אַ פּאַטענט פון ראַבינער.

מאַניטשקע. וואָס דאַרף איך איצט טראַכטען דערפון? אַז עס וואָלט זיך געטראָפען, וואָלט איך דאַמאָלס געזעהן וואָס איך האָב צו טהון. און ווידער אפשר וואָלט מיין מאַן גאָר קיין מאָל ניט געוואוסט דערפון? וואָס בין איך, אַ נאַר?

סאָפיע. קיין מאָל ניט געוואוסט? יאָ! ביזט אַ געזעצליכעם ווייב... זיץ, מאַניטשקע, און מיר וועלען רעדען ווי מענשען. מיינסטו, עס קען אויף דער וועלט זיין אַזאַ געזעץ וואָס זאָל פערבאָטען אָדער צווינגען צו ליעבען?

מאַניטשקע. איך דאַרף ניט קיין פילאָזאָפיע, און זיצען אין אַזאַ הויז פּאַסט מיר ניט. אַזוי זאָגען עלטערע און קליגערע מענשען פון אונז.

סאָפיע. אָה! איך ווייס, מען האָט דיך אָנגעלערנט, דו זאָלסט קומען אַהער, מאַכען אַ סקאַנדאַל, שלאָגען מיך, פּאַטשען מיך! אה! דומהייטען! אויף דער וועלט איז נאָך ניט געבוירען דער מענש וואָס קען וואַגען מיך צו בעריהרען, ניט נאָר דו, דער שטאַרקסטער מענש וועט עס ניט דערלעבען. דו זעהסט דאָ אויפ'ן טיש מעסער, גאָבעל, טעלער! אָה, מען קען שטענדיג געפינען מיט וואָס זיך צו בעשיצען! (רוהיגער). אָבער זאָל זיין, איך האָב מיך דערשראָקען פאַר אַזאַ שרעקליכע בעשעפעניש ווי אַ געזעצליכע פרוי, איך שטעה ווי אַ נאַר מיט צונויפגעלעגטע הענד און זאָג: מאַדאַם זאָנענשיין, פּאַטשט! אייער כתובה גיט אייך רעכט צו פּאַטשען אַלע ווייבער פון דער גאַנצער וועלט, וועלכע ליעבען ניט נאָך די דינים פון שלחן ערוך. נו, וואָס וועט דערפון אַרויסקומען? מען זעהט ניט דו זאָלסט זיך זעהר אונגליקליך פיהלען, נאָר אויב דו ביזט אונגליקליך, וועט דיך אַ מיאוסער מאַרק-סקאַנדאַל גליקליך

מאכען? וועסטו ווערען געליעבט, אויב דו ביזט יעצט ניט געליעבט? וועט מען דיך אכטען, אויב דו ביזט איצט ניט געאכטעט?

מאניטשקע. ווער איז ניט געאכטעט? ווער איז ניט געליעבט? איך? האסט שכל? ווער האט עס דיר געזאגט? ווען עס קומט אויף איהם א משוגעת, נעהמט ער דאך איין די כפרה. ער קושט מיך! ער האלזט מיך, ער קנייפט מיך, ער געהט אויס נאך מיר.

סאפיע. (עס רייסט זיך ארויס פון איהר ברוסט א פערשטיקטער געשריי). אוי!

מאניטשקע. נאכהער אבער קומט אויף איהם א מעלאנכאליע און איהם ציעהט צו דער שעהנער מכשפה. דו זאלסט אבער ניט זיין, וואלט ער קיין אנדער־ ברירה ניט געהאט.

סאפיע. (טרויריג). יא, איך זאל ניט זיין, וואס זאל איך אבער טהון, אז איך בין יא דא?

מאניטשקע. איך וויים, ער איז דיר געווען געפעלען נאך פאר מיין חתונה, דאמאלס האסטו איהם געקענט צו נעמען. איצט איז ער מיין מאן און איך וועל איהם נעמען אהיים.

סאפיע. א פרוי דארף ניט שלעפען איהר מאן אהיים — זי דארף זעהען אז ער זאל ניט וועלען פון דער היים אוועקגעהן. מאניטשקע, דו זאגסט, מאנכעס מאל האט ער דיך ליעב. (לאכט און וויינט). יא, יא, איך גלויב דיר, דאס זענען זיי די מענער... נו, דו זעהסט? ער האט דיך ליעב, ער איז שטענדיג מיט דיר, דו ביזט זיין געזעצליכע פרוי, דו האסט אלע רעכטע, די גאנצע וועלט איז מיט דיר און געגען מיר. אויף איין קאנצערט, ווען מען אפלאדירט איהם, זאגט מען: און דאס איז מאדאם זאנענשיין. מיר קומט גאר ניט; איך בין א פרעמדע, איך בין נאר א בעטלערקע, איך בעטעל אויס דאס, אויף וואס איך האב קיינע רעכטע; נאר אמאל, ווען ער, דער עגאיסט און גליקליכער מענש, ווען ער דערמאנט זיך אן דער אונגליקליכער סאפיע... (וויינט, קען ניט רעדען). יא, עס איז וואהר, איך האב איהם ליעב געהאט בעפאר ער האט חתונה געהאט, פון איהם אבער האב איך דאס אבגעליי־קענט! איך האב דיך גערעכענט פאר צו שוואך איך זאל קאנקורירען מיט דיר, איך האב מורא געהאט דיין גליק צו רויבען. איך האב גע־דענקט: זיי וועלען הייראטען, זיין גליקליך, און ער וועט אין מיר פער־געסען. נאכהער אבער ווען ער פלעגט קומען איין אונגליקליכער, א פערצווייפעלטער, ווען ער פלעגט זיך מיר קלאגען ווי שווער עס איז איהם צו לעבען מיט מענשען, וועלכע פערשטעהן איהם ניט, בעגרייפען ניט זיינע ארטיסטישע שטרעבונגען — איך האב איהם ליעב געהאט און

האב איהם געאפפערט מיין לעבען. איך מיין ארעמען קאפ האב איך גענומען פלוך, שאנדע יאון שפאט, און דיר האב איך געלאזט אלע רעכטע. (פויזע. גערויש). וועה איז מיר, זעה נאר, ווי קומט אהער באריס? עטוואס איז געשעהן. (באריס קומט פון גארטען, ער איז בלאס און אלט, טראגט א רייזע טאש און איין קליינעם טשעמאדאן). וואס איז, באריס? ווען זייט איהר געקומען? וואו איז ליזע?

באריס. (שטעלט די זאכען אויפ'ן באלקאן), וואס מאכט איהר דא, סאפיע? מאניטשקע, איהר זייט נאך אלץ גוטע פריינד מיט סאפיען? און איך האב געהערט... איך האב געוואוסט עס איז א ליגען — איך בין היינט געקומען מיט קרימסקי פאראחאד. איך האב אייך קיים געפונען.

סאפיע. אליין? וואו איז ליזע? געבליעבען דארט?

באריס. (טרויריג). יא, סאפיע... זי איז געבליעבען דארט.

ביידע. וואס מיינט איהר? וואס הייסט עס?

באריס. סאפיע, איך האב אייך געפאלג, איהר האט געהייסען איך זאל זיין מיט איהר, בין איך מיט איהר געפאהרען קיין קרים. צוויי יאהר בין איך געוועזען איהר דינסט, איהר פריינד, איהר קראנקענוועכטער, איך האב געטאהן אלעס וואס עס וואר נאר מעגליך איהר לעבען צו פערלענגערן. אבער, סאפיע, אלע מיה איז געוועזען אומזיסט. אונזער ליזע איז מאנטאג, דען צוועלפטען מאי געשטארבען מיט א רוהיגען שטילען טויט. (פערדעקט זיין געזיכט).

סאפיע. געשטארבען? אה! ליזע, ליזע, ארעמע ליזע! וועה איז מיר! וועה! (ביידע פרויען וויינען). פאר וואס האט איהר מיר ניט געשריעבען? טעלעגראפירט? איך וואלט געקומען.

באריס. וואס וואלט איהר געהאלפען. (ווישט די אויגען).

מאניטשקע. ארעמע ליזע! אזא אונגליק! נו, איך מוז געהן! אהער אויפ'ן גרויסען פאנטאן בין איך געקומען מיט'ן טאטען און מיט דער מאמען... איך וויל ניט, זיי זאלען קומען אהער. עס קען זיין, דאס וועט איהם זעהר בייז מאכען. נאך וואס דארף איך דאס? א גוטען טאג, באריס. (געהט אראב פון די טרעפ). נו, איהר גליק וואס ליזע איז געשטארבען, איך וואלט זי היינט גוט דורכגעפאטשט. (אב).

זשעני. (גיט א קוק אין פענסטער). טאנטע סאפיע, די באבע זאגט... אוי! אנקעל באריס, אנקעל באריס! (ער נעהמט זי ארויס דורכ'ן פענסטער. איך האב נאך אייך אזוי געבענקט, איהר גוטער אנקעל. (קושט זי). איהר זייט קראנק, אנקעל באריס?

באריס. ניין, זשעניטשקע. איך בין נאר אנ'אונגליקליכער. טאטע ליזע איז געשטארבען און איך בין יעצט געבליעבען אליין אויף דער וועלט (וויינט).

סאָפיע. שאַ! זיי דאַרף מען עס ניט אָנזאָגען באַלד. די אַלטע אָרעמע מאַמע נעבעך. (ווישט די אויגען, געהט צו איהם). וויינט ניט, באָריס, און זייט ניט אַזוי פערצווייפעלט. איהר זייט ניט אַליין, איהר האָט פריינדע, איהר האָט גוטע פריינדע. איהר ווייסט ניט, וואָס פאַר אַ גוטער פריינד זשענטשקע איז אייך. (זי לעגט איין האַנד אויף באָריס'ס שולטער, די אַנדערע אויף זשעניטשקען. אַפּאָלאָן קוקט אַרויס דורכ'ן פענסטער און בעטראַכט זיי). אַיאָ, זשעניטשקע?

זשעני. איך האָב נאָך פריהער געזאָגט: נאָר אָנקעל באָריס האָט מיך ליעב און האָט ליעב טאָטע סאָפיע.

סאָפיע. נעהם אַזוי אָט, און וויש אויס אָנקעל באָריס זיינע טרעהרען. (גיעבט זשעניטשקען איהר טיכעלע). אָט אַזוי, אָט אַזוי... מען דאַרף נאָר אַביסעלע וויינען, ניט קיין סך. זי פיהרט זשעניטשקעס האַנד מיט'ן טיכעל איבער זיין געזיכט. באָריס קושט סאָפיע'ס טיכעל און זשעניטשקעס האַנד).

אַפּאָלאָן. (אַריין), זעהר איין שעהנעם פאַמיליענבילד! שטער איך פיעלייכט?

סאָפיע. אַה, אַפּאָלאָן...

אַפּאָלאָן, איז מאַניטשקע שוין פאָרטגעגאַנגען? איך שטעל מיר פאָר, ווי שווער עס איז איהר געווען. אַרמע יונגע פרוי!

באָריס. אָה, העֶרר זאָנענשיין, איהר אויך דאָ? איך האָב ניט געוואוסט. ווי געהט עס? (גיט איהם די האַנד).

אַפּאָלאָן. (גראָב). איהר האָט מיך ניט ערוואַרטעט דאָ צו זעהן? ליידער בין איך יעצט דאָ.

סאָפיע. זשעניטשקע, אָנקעל באָריס איז געוויס מיד פון וועג. פיהר איהם צו דער באָבע. דאָרט איז זייף. גיעב איהם וואַסער. זאָג דער באָבע, אפשר איז ער הונגעריג.

באָריס. ניין, ניין, דאַנקע. אָה, מיין זשעניטשקע. (נעהמט זי אויף די הענד, געהט אָב).

אַפּאָלאָן. (צייגט מיט'ן קאָפּ). אונזער אַלטער בעקאַנטער, וואָס־זשע? געקומען צו גאַסט? הא? יאָ, שוין לאַנג ניט געוועזן. אָה, איהר האָט געוויינט? געוויס, מען זעהט זיך ניט אַזא צייט. (נעהמט זיין הוט און ראָק). זאָל איך אייך פיליינכט מיט מיין טיכעל די טרעהרען אָבווישען?

סאָפיע. אוי, רעד ניט קיין דומהייטען! (ער וויל געהן), וואוהין, וואוהין ווילסטו געהן?

אַפּאָלאָן. וואוהין? איך פאָהר אַהיים.

סאָפיע. איהר ווילט פאָהרען אַהיים צוזאַמען מיט מאַדאַם זאָנענ־

שיין? איהר וועט נאך האבען די עהרע זי צו זעהען און צו טרייסטען.

אפאלאן. עס איז אפשר ניט קיין עהרע צו זעהען מיין פרוי, אבער קיין שאנדע איז עס געוויס ניט. מאדאם, זי איז איין עהרליכע פרוי, און טרייסטען איין יונגע פרוי, וועלכע איז געצוואונגען צו זוכען איהר מאן, גאט ווייס וואו, איז אויך ניט קיין גרויס אונרעכט.

סאפיע. רעכט און אונרעכט! אוי, וויפיעל געמיינהייטען ווערען מיט דיזע קלינגענדע ווערטער פערמאסקירט. אפאלאן, דער מענש האט מיר ערשט א נאכריכט געבראכט.

אפאלאן. רעד ניט. איך וויל פון איהם ניט הערען. איך האס דען מענשען און זיין קינד!

סאפיע. דו האסט קיין רעכט זיי צו האסען.

אפאלאן. האסען איז קיין רעכט, עס איז א געפיהל. ווען איך זעה איהם, דענק איך געגען מיין ווילען! ווי קען מען האבען צוטרויען צו א פרוי, וועלכע האט אין דער פערגאנגענהייט געהיימניסע? וואס פיר איין ווערטה האט איהר ליעבע, ווען זי האט שוין פון איין אנדערען מאן איין קינד געהאט? ווען זי האט שוין פריהער איינעם געליעבט? איינעם? ווער ווייס, פילייכט האט רעכט מיין שוויגער-מוטער און עס זענען שוין דא פיעלע געליבטע געוועזען.

סאפיע. וואהרע ליעבע קוקט ניט אין דער צוקונפט אריין און פרעגט ניט וועגען דער פערגאנגענהייט. וואהרע ליעבע טרויט און פער-טרויט. ביסט דו געוועזען ציכטיג, אונשולדיג, ווען דו האסט מיר דיין ליעבע געבראכט? האב איך דיך געפרעגט, ווי פיעל געליעבטע דו האסט געהאט, בעפאר דו האסט מיר בעריהרט? ווארום זאלסטו אלס מאן האבען מעהר רעכט פון מיר אלס פרוי? אפאלאן, מיך האט איינע אונגליקליכע ליעבע צו מוטער געשאפען. עס וואהר איין פעהלער, אבער עס וואהר דאך איין עהליכע, אויפריכטיגע געפיהל. וויפיעל פרויען אבער האסטו געקענט ניט אלס מענש, נאר אלס ווילדעס טהיר, אהן ליעבע, אהן ריינע עהרליכע געפיהלע, אהן אויפריכטיגקייט? דיין ליעבע צו מאדאם זאנענשיין איז אויך ניט אזוי אידעאליסטיש ריין און דאך ביזטו דער פאטער פון איהר קינד.

אפאלאן. א, דאס איז מיין קינד. (שרייט). מיין קינד!

סאפיע. שש! (צייגט אויפ'ן פענסטער). און דאס איז מיין קינד! וואס איז דער אונטערשיעד, דו גרויסער ראדיקאל, פילאזאף און פריי-דענקער? — אבער אפאלאן, איך בעט דיך, זאל זיין גענוג, איך בעט דיך, האב דו אם ווייניגסטען מיטלייד מיט מיר, איך פערציידע דיר אלעס, וואס דו האסט געזאגט, דען איך האב דיך ליעב. נו, ערגידעריג

מיך, שלאָג מיך, אויב דו ווילסט, פון דיר וועל איך אַלעס ערטראָגען, ווייל איך ליעב דיך, איך קען דיך, און איך ווייס, ווען די שלעכטע לוינע וועט פאַראיבערגעהן, וועסטו אַליין בערייען דיינע גרויזאַמע ווערטער. (פינגערהוט קומט פון גאָרטען אונבעמערקט).

אַפּאָלאָן. ניע וועל איך בערייען דאָס, וואָס איך האָב דיר יעצט געזאָגט.

מאַטיוס. זעה נאַר, ער קאָמאַנדירט דאָ ווי ביי זיין טאַטען אין ווייַנגאָרטען.

אַפּאָלאָן. (איראָניש). אָה, אונזער האָכגעשעצטער הערר פינגערהוט, ווי געהטס?

מאַטיוס. (גראָב). וואָס האָט עס צו אייך ווי עס געהט? פינגערהוט מעג זיין האָכגעעהרט אָבער ניט האָכגעהרט. ער קריכט ניט וואוהין מען דאַרף ניט! קריכען זאָלען זיי שוין ראַטשקעס די אַלע שאַרלאַטאַנעס, אַ רוח אין זייער טאַטענס ערד אַריין!

אַפּאָלאָן. (אויסער זיך). וועמען מיינט איהר דאָס? איהר שאַראַמיזשניק! איהר אַלטער ליץ איהר! (גלעט דעם קאָפּ).

פינגערהוט. (קלאַפּט אָן טיש). ע, טשערנע, עסען! און דערלאַנג דעם גראַפינטשיק בראַנפען. זעה נאַר ווי ער האָט זיך צופלאַקערט! מיליאָנער מיינער! מיין בלאַהאַדעטעל!

סאָפיע. (לאָזט ניט אַפּאָלאָן רייִדען). פּאַפּאַ, דו וועסט מעהר ניט רעדען! איין וואָרט ניט! אַ יאָ?! — מאַמע, גיעב זיי עסען. זשעניטשקע, רוף אָנקעל באָריס עסען. הערר זאָנענשיין, איך דאַרף מיט אייך רעדען, קומט אַריין אין שטוב אויף אַ מינוט. (שלעפּט איהם).

אַפּאָלאָן. אַזאַ אַלטער הינער פרעסער, אַזאַ אַלטער טויגעניכטס. (סאָפיע פיהרט איהם פאָרט).

מאַטיוס. וואָס? (חאַפּט זיך אויף). אָט וועל איך דיך באַלד! (זעצט זיך). האַר אויס, איך וועל דיך אָטוואַדיען פון דאַנען. גאָר ניט, אַזאַ קבצן זאָל זיך ערלויבען. און אַ מכה ווילסטו ניט? (טשערנע קומט מיט זופּ).

טשערנע. נאַ, נאַ, עסען. פערשטאָפּ די האַלטקע — ווילסט דעם בראַנפען, וואָס דו האָסט אויסגעטרונקען? קיין נייעם בראָנפען האָט מען גאָך ניט צוגעגרייט, פראַנט מיינער!

מאַטיוס. איך האָב אויסגעטרונקען, זאָגסטו? הם, ווי קומט עס?

טשערנע. דו זעהסט ניט? באָריס איז דאָך געקומען. (באָריס, זשעניטשקע זעצען זיך צום טיש).

מאַטיוס. וואָס מאַכט באָריס עפּעס? איך האָב געוואוסט, דו

וועסט קומען. לעבען קען מען נאר אין אדעס. עס איז א שטאדט, וואס דאס אויג געלוסט. (עסט). נו, און וואו איז פעפער?

טשערנע. פעפער? פערגעסען, א קאפ — טפוי זאל עס ווערען!

זשעניע. באלד, באבעניו. (לויפט, ברענגט פעפער. אלע עסען).

אפאלאן. (מען הערט זיין שטימע דורכ'ן פענסטער). ניין, דאס איז שוין צופיעל! וואס? יעדער טויגעניכטס, יעדער געמיינער לומפ זאל מיך בעליידיגען אויך? ווענינ האב איך צו ערטראגען? (סאפיע בערוהיגט איהם).

מאטיוס. מיר דאכט זיך, איך וועל געהן, וועל איך איהם!... עס איז א זופ... א ציגיינערשע סאליאנקע. אהן זאלץ, און אהן פעפער, אהן טעם און אהן ריח. (זאלצט און פעפערט ביז).

טשערנע. שא! און אויף ליזען האסטו פערגעסען צו פרעגען? אויך מיר א טאטע, טפוי זאלסטו ווערען!

מאטיוס. יא, טאקע, וואס מאכט ליזע? (שטימען). זעה נאר בעסער. איך וועל שוין היינט פון עסען קיין הנאה ניט האבען. (שטעמפעל, פראדי, מאניטשקע קומען פון גארטען).

שטעמפעל. (געהט גלייך אויפ'ן באלקאן). אויב איהר ווילט, מעג זיין א גאט העלף. (צו זשעני). דו, בעלאריביצע, דערלאנג מיר א קענדעל וואסער, איך האב אויפגעגעסען א טאראנקע, ברענט מיר אויפ'ן הארצען. (זי גיעבט איהם וואסער). ברודער, איך האב מורא ביי אונז וועט דא זיין א באטאליע. (טרינקט).

מאטיוס. פערגעס ניט, ביזט ביי מיר אויף מיין דאטשע.

טשערנע. (צו די פרויען). וואס זייט איהר דארט געבליעבען שטעהן? - אהן א גוט מארגען, אהן א גוט יאהר. מענשען! טפוי זאל עס ווערען!

פראדי. וואס איז איצט פאר א צוגאסט? אז מען וועט ביי אייך דא געלעגען ווערען, וועט איהר אונז איינלאדען צום ברית.

שטעמפעל. (שטעלט אוועק דאס קענדעל). מיר זענען גאר פשוט געקומען נאך אונזער בחור. וואו איז ער דער אקון? א פנים אין די היצען האלט איהר איהם דא אין א לאחאנקע מיט קאלט וואסער און ער צאפעלט זיך דא ביי אייך ווי א לעבעדיגער, הא?

מאטיוס. איהר מעגט איהם נעמען און איהר מעגט אייך מיט איהר וואַרגען.

באריס. איך פערשטעה ניט, וואס קימט דא פאר? שווער, איך בעט אייך, מאכט ניט קיין סקאנדאלען. (ווינקט אויפ'ן פענסטער). וואס מיינט איהר, איהר קומט צו געזונד דערפון?

פֿראַדי. (צו באָרים). דו זאָלסט ניט פֿערשטעהן וואָס דאָ קומט פֿאָר? עס איז דאָס זעלבע וואָס איז אַמאָל פֿאָרגעקומען און וואָס עס וועט נאָך איה״ש פֿיעל מאָל פֿאָרקומען.

מאַטיוס. האַלט דיין פּיסקו ביי מיר אויף מיין דאַטשע!

פֿראַדי. איך וועל ביי דיר בעטען אַ ראַזרעשעניע צו רעדען, טראַקטירנע נאַדזיראַטעל מיינער!

שטעמפּעל. וואו איז מיין בחור? איך קען דיר אויף דיין דאַטשע געבען אַזאַ חליאַב, אַז עס וועט זיך איבערקעהרען דער גאַנצער טשיהונ־טשיק מיט די פֿיש! איהר האַלאַדראַנצעס! וואָס מיינט איהר? צונעמען ביי אַ ווייבעל איהר מאַן און מאַכען דאָ אַ גאַנצע ריבאַלאָוסטוואַ...

באָרים. הערט אויף, הערט אויף, איך בעט אייך.

מאַטיוס. דו בינדוזשניק! דו ווילסט דיך אָנהויבען מיט מיר, איך וועל דיך. (חאַפּט זיך אויף, אַלע נאָך איהם).

זשעניע. (ערשראָקען). זיידע, זיידע! טיאַטע סאָפיע! (וויינט).

טשערנע. טפֿוי זאָלט איהר ווערען! די שכנים וועלען זיך דאָך צונויפֿלויפֿען אויף אייער בייזען וואונדער.

פֿראַדי. פֿאַר אונז וועט זיך אָננעהמען גאָט, פֿאַר אונז וועלען זיך אָננעהמען מענשען! (דאַטשניקעס קומען פֿון אַלע זייטען און הערען זיך איין נייגיעריג). מיר זענען ניט געקומען גנב׳ענען פֿרעמדעס, מיר פֿאָר־דערען אונזערעס.

מאַטיוס. דיינס! נעהם און הענג איהם אויף דיר אויפֿ׳ן האַלז.

שטעמפּעל. איך האָב אַ האַראַקטער, איך שוויַג, איך שוויַג, אָבער אַז מיין גאַל פּלאַצט, ווערט ביטער די גאַנצע פֿיש, און, ברודער, עס קען דיר אַרויסשפּאַרען די נשמה! זשוליק דו, וואו איז מיין איידעם? (אַ בעוועגונג צווישען די דאַטשניקעס. סאָפֿיע, אַפּאָלאָן קומען פֿון שטוב). אָט איז דער בחור! אַהיים, ברודער! גענוג שפּיעלען אויף אַ פֿרעמדען פּאָרטעפּיאַן. האָסט אין דער היים אַנ׳אייגענעם. קאָנצערטען דאַרף מען געבען אין דערהיים.

מאַניטשקע. פּאַפּאַ, הער אויף, איך בעט דיך, מאַך ניט קיין סקאַנדאַל, אויב דו ווילסט מיך ניט אונגליקליך מאַכען. (צו אַפּאָלאָן). איך בין ניט שולדיג, זיי פֿיהרען מיך... איך ווייס ניט, וואָס זאָל איך טהון? (וויינט).

אַפּאָלאָן. יאָ. זעהר שעהן, זעהר שעהן, מען האָט עס געדאַרפֿט ערוואַרטען. מאַניטשקע, וויין ניט, איך בעט דיך, קום, דיר פּאַסט ניט דאָ צו זיין. (וויל געהן פֿון די טרעפּ, בעטראַכט די פֿרעמדע מענשען). אוי, וועלכע שאַנדע! סקאַנדאַל!

סאָפיע. (לאָזט איהם ניט געהן). אַפּאָלאָן, ניט יעצט דאַרפסטו פאָרטגעהן, ניט אַזוי דאַרפסט מיך יעצט פערלאָזען. בערוהיג זי, שיק זי אַהיים, דו וועסט קומען אַהיים שפּעטער, וועסט קומען באַלד. זאָג איין וואָרט.

אַפּאָלאָן. זעה וויפיעל פרעמדע מענשען, איך קען ניט, לאָז מיך.

סאָפיע. פיהלסט דען ניט, דאָס אויב דו געהסט אַזוי אַוועק, צייגסטו אַליין אויך דאָס דו שעהמסט דיך מיט מיר, דאָס מיך רעכענסטו די נידריגסטע פון זיי? אָה, אַפּאָלאָן, זיי אַ מאַן! בערוהיג זי, און בלייב נאָר איינציגע מינוטען.

אַפּאָלאָן. (בייז). ע, אונזינן! די גאַנצע וועלט ווייסט, זי איז מיין געזעצליכע פרוי, ווי קען איך זי איצט שיקען אַהיים און אַליין בלייבען דאָ? (ראַש אַראָב פון די טרעפּ). קום אַהיים גיכער. (זי אַרמט איהם, ביידע געהען).

פראַדי. אָט אַזוי, נעהם איהם... עס טרעפט זיך מיט די מאַנסביל... אָבער ווען דאָס אמת'ע ווייב נעהמט — געהט מען. יאָ, אַנ'אייגען ווייב איז ניט קיין פרעמדע. (אַפּאָלאָן אָב מיט זיין ווייב).

שטעמפּעל. און וו'זנאַק פּאַמיאַטי, דו אַלטער זוואָדניק, וועל איך דיר מאַכען דאָ אַ לימינאַציע! איהר זאָלט דאָ וויסען און געדענקען, ווי צו חאַפּען אויפ'ן קריוטשאַק פרעמדע פיש אין מוטנע וואַסער. נאַ דיר! (שלעפּט דעם טישטוך און וואַרפט אַלעס אַראָב פון טיש, דאַטשניקעס לאַכען). און דאָס נאַ דיר! (וויל שלאָגען פינגערהוט). איך וועל דיין פליעך ברייטער מאַכען און גלאַנציגער.

באָריס. איהר זענט היינט פון זינען אַראָב, צו דער רוח וויים אייך! (ראַנגעלט זיך מיט שטעמפּעל, וויל איהם אומוואַרפען, מאַטיוס לויפט אום, משוגע).

פראַדי. גיעב איהם! אָט לאָזט מיך צו'ן איהר, צו דער ליובאָוויציע, וועל איך באַלד אויספּאַטשען די גאַנצע ליובאָוו פון איהר, לאָזט מיך אָקערשט! (לויפט צו סאָפיען. טשערנע לאָזט ניט. זי רייסט די טיכעל פון טשערנע'ס קאָפּ, לויפט, נאָך איהר מלך, די איבעריגע יאָגען זיי נאָך. מען הערט אַ געפּילדער אויפ'ן גאַס. סאָפיע מיט זשעניען בלייבען אַליין. סאָפיע געהט לאַנגזאַם צום קינד, פאַלט לעבען איהר אויף די קניע, דריקט זי צו זיך און וויינט ביטער. דאָס קינד וויינט אויך. באָריס בעטראַכט זיי פון דער ווייט, דעם קאָפּ אַראָפּגעלאָזען).

סאָפיע. אָה, קינד, קינד, קינד!...

פאָרהאַנג.

פיערטער אַקט.

(סאָפיע'ס צימער ווי אין צווייטען אקט. א פיאנא איז צוגעקומען, אויף דער פיאנא נאָטען, אלעס אין אונארדנונג, אַנגעוואָרפען פאפירען, קליידער, בילדער. סאָפיע פאקט פערשיעדענע זאכען אין איין גרויסען קאסטען, זשעניטשקע העלפט).

זשעני. טיאָטיע סאָפיע, ווען וועלען מיר פאָהרען

סאָפיע. היינט אבענד, זשעניטשקע, 11 א זייגער געהט אב דאס שיף, צעהן וועלען מיר שוין דאָרט זיין.

זשעני. ווי אזוי, האסטו געזאָגט, רופט זיך די שטאָדט?

סאָפיע. סימפערופאָל. מיט'ן שיף וועלען מיר פאָהרען ביז א גרויסע שטאָדט, וועלכע רופט זיך סעוואסטאָפאָל, און פון דאָרט מיט'ן אייזענבאהן. (פאקט).

זשעני. מיר וועלען שוין קיין מאָל ניט קומען צוריק קיין אדעס?

סאָפיע. איך ווייס ניט, קינד, אפשר וועלען מיר שוין קיין מאָל ניט קומען צוריק.

זשעני. און דער זיידע מיט דער באָבען וועלען אלע מאָל דאָ זיין?

סאָפיע. ניין. זיי בלייבען דאָ דערווייל, אבער שפּעטער ווען איך וועל האָבען געלד, וועל איך זיי אויך נעהמען צו אונז אהין. (פאקט).

זשעני. (פערטראכט). און וואו וועט בלייבען אנקעל באָריס?

סאָפיע. איך ווייס ניט. וואו ער וועט וועלען, דאָרט וועט ער זיין. זשעניטשקע, דו פרעגסט מיך צופיעל, איך קען איבער דיר גאר ביישט טהון. (פויזע).

זשעני. פאר וואס? ... ע, ניין, ניין, גאר ניט.

סאָפיע. וואס נאך האסטו געוואלט פרעגען, זשעניטשקע?

זשעני. ניין, מען דארף ניט, איך וועל דיר ניט דולען דעם קאָפּ מעהר.

סאָפיע. וואס האסטו דען געוואלט פרעגען?

זשעני. פאר וואס זענען מיר אזוי גיך אוועק פון גרויסען פאָנטאַן? אלע זענען דאך נאך דאָרט. (פויזע).

סאָפיע. אויף א דאטשע וואוינט מען נאר ביז עס קומט דער אונמוטהיגער הערבסט מיט די קאלטע וואָלקענדיגע טעג. אונזער

הערבסט איז אַ ביסעל צו גיך געקומען און אונזער דאַטשנע סעזאָן האָט זיך געענדיגט פֿאַר דער צייט. (קעהרט זיך אָב).

זשעניע. דו וויינסט, טיאָטיע סאָפיע?

סאָפיע. ניין, זשעניטשקע, הער. באַלד וועלען די אַרבייטער קומען נעהמען דאָס פֿאָרטאָפּיאַנאָ, געה בעסער אַריין צו דער באָבע.

זשעניע. איך ווייס, דו ווילסט דאָ וויינען איך זאָל ניט זעהען. (קוקט סאָפיען אין די אויגען). דו וויינסט היינט צופיעל, טיאָטע סאָפיע. (אָב אין אינגערע טהיר).

סאָפיע. ניט צופיעל, קינד. טיאָטע סאָפיע וועט נאָך וויינען און וויינען. (געהט, בעטראַכט דאָס פּיאַנאָ). „מיין סאַפֿאָה", איך וויל ביי דיר זאָל דאָ שטעהן אַ פּיאַנאָ, מיין אמת'ע, ריכטיגע שפּראַכע וועסטו הערען נאָר דאַן, ווען איך וועל דיר מיט בעגייסטערונג שפּיעלען". און די אָרמע סאָפיע האָט מיט צוויי שטונדען יעדען טאָג מעהר געאַרבייט און האָט געצאָהלט פֿאַר אַ פּיאַנאָ... עס איז געוועזען אַ פֿרעמדע פּיאַנאָ, אַ געדונגענע, היינט וועט מען זי צונעהמען אַזוי ווי מען האָט ביי מיר אַלעס צוגענומען. אָה, וויפיעל גליקליכע מינוטען איך האָב דאָ איבערגעלעבט! וועלכע געפֿיהלע האָבען געשטורמט אין מיין האַרץ, ווען ער האָט צו מיר גערעדט מיט זיין געטליכע שפּראַכע. אָט דאָ איז ער געזעסען, אָט איבער די קלאַווישען זענען זיינע פֿינגער אומגעלאָפֿען, ער וועט זיי מעהר ניט בעריהרען. (קושט די קלאַווישען קניענד). אַנטשוויגען געוואָרען אויף עוויג, איך וועל שוין די זיסע שפּראַך ניט הערען מעהר — געשטאָרבען. גלייכגילטיגע מענשען וועלען באַלד קומען אַזוי ווי שמשים פֿון חברה קדישא און וועלען דיך אַרויסטראָגען ווי אַ טויטען. (וויינט, גערויש). אַהאַ, מען געהט: זיינע נאָטען, דאָס לאָז איך מיר. (וויקעלט איין די נאָטען, ווישט אויס די אויגען. פֿינגערהוט, אַרבייטער קומען).

פֿינגערהוט. יאָ, דאָס איז מיין קוואַרטיר. איך בין דער הערר מאַטיוס פֿינגערהוט. דיעזע פּיאַנאָ, איך דאַרף זי ניט מעהר, איהר קענט זי נעמען. (אַרבייטער רוקען אָב די פּיאַנאָ פֿון וואַנד).

סאָפיע. איין מינוט! זאָל עס נאָך איין מינוט בלייבען אויפֿ'ן פּלאַטץ. אָט אַזוי. איין מינוט, און אַדיע. (פֿאַלט צו דער פּיאַנאָ און בלייבט שטיל. די אַרבייטער שטוינען).

אַרבייטער. (צו די קאָמעראַדען). קאָמעדיו לאָמאַיעט.

סאָפיע. (מאַכט צו דאָס דעקעל). יאָ, פֿיניטאַ לאַ קאָמעדיאַ, די קאָמעדיע האָט זיך געענדיגט. (לאַכט און וויינט). פֿריינדע, מיין פּאַפּאַ דאַרף ניט מעהר די פּיאַנאָ, טראָגט זי אַוועק, נעהמט זי צו,

(די ארבייטער טראָגען ארוים די פיאנאָ. סאָפיע קניִעט נעבען קאסטען און קוקט אויף די נאָטען). אַ לעבעדיגע שפראַך איז דאָס געווען, איצט זענען געבליבען נאָר טוידטע נאָטען... (קושט די נאָטען, לעגט זיי אין קאסטען. פינגערהוט האָט זיך געגען שפיגעל פערקעמט).

מאַטיוס. סאָפיע, דו ביזט זעהר ראַסטראָיעט? איך האָב געוואָלט רעדען מיט דיר פון געשעפט. (זי זוכט די בערזע). ניין, ניין, ניט קיין געלד. (זי גיעט איהם אַ מטבע, ער נעמט צו). ניט דאָס. איך האָב געוואָלט רעדען טאַקע פון אַ ווילכטיגע זאַך. דו ביזט דאָך יאָ מיין טאָכטער, ביזט אַ קלוגע, אַ געראָטענע, וואָס טהוסטו דאָס?

סאָפיע. איך פאַק איין די זאַכען.

מאַטיוס. איך פערשטעה, אָבער אַזוי אין אַלגעמיין? דו מאַכסט פון דיר אַ תל. מאַטיוס וועט ניט קענען אויף דער עלטער ווערען אַ גראָבער יונג, אַ שטיוועל־פוצער, איך בין דאָך געוואוינט צו לעבען ווי אַנ' עדעלמאַן.

סאָפיע. אַי, דאַרפסט זיך ניט זאָרגען. פאַר דער קוואַרטיר איז ביז'ן ערשטען בעצאָהלט. איהר וועט דאָס אַלעס פערקויפען און מאַכען צו געלד. און איך האָף, זעהר גיך אייך צו קענען נעהמען צו זיך.

מאַטיוס. איך ווייס. אָבער דאָס הייסט געמוטשעט זיך, ניט געלעבט. אין אָדעס קען מען לעבען אַז מען וויל. פערשטעהסטו? חע! איינס, צוויי, און שוין געוואונען די פארטיע. שאַראַם אָט בראָטאַ. זשאַלטי או סרעדינו. אויב עס האָט זיך שוין יע געטראָפען. (גלעט דען פליעך). אַזאַ זאַך קען מען שוין ניט פערגלעטען. איצט איז דער עיקר געלד.

סאָפיע. דיך האָט געשיקט ציינער.

מאַטיוס. וואָס איז דער אונטערשיעד? עס איז אַ געשעפט־זאַך און מע דאַרף זיך איבערלעגען.

סאָפיע. (בעז). דו האָסט מיר געשוואָרען קיין מאָל ניט רעדען מיט מיר דערפון, דו האָסט געשוואָרען! האָסט שוין פערגעסען? הא? דו ווילסט, עס זאָל געשעהן איין אונגליק?

מאַטיוס. (ערשראָקען). איך האָב געשוואָרען, זאָגסטו? הם, ווי קומט עס? איך געדענק ניט. אויף מיין וואָרט. אוי, סאָפיע, איך האָב דיך קיינמאָל ניט געקענט פערשטעהן. ביזט גאָר קיין מענש ניט.

סאָפיע. זאָ לאַנג איהר זייט די מענשען, געווים, בין איך קיין מענש ניט... אַי! הפנים, ווען איך וועל אפילו שוין ליעגען אין דער ערד, וועט מען אויך קומען טרעטען מיך מיט די פים און שפייען אויף מיין קבר. (פויזע).

טשערניע. (עפענט די טהיר). סאָפיע, אוי וועה איז מיר

(ערשײַנט). זעה וואָס פֿון איהר איז געוואָרען? סאָפֿיעלע! וואָס האָב איך דיך געוואָלט פֿרעגען? איך האָב אַ קוק געטוהן אויף דיר און פֿערגעסען. (ווישט אַ טרעהר). נו, טפֿוי זאָל עס ווערען. — פֿראַנט מײַנער, דו ביזט דאָ? אפֿשר וואָלסטו עפּעס געהאָלפֿען? זעה, וואָס עס טהוט זיך אין שטוב.

מ אַ ט י ו ס. איך קען ניט יעצט... אַ מענש וואַרט אויף מיר בײַ פֿאַנקאָני'ן. (אָב, באַלד צוריק אין טהיר). אָט געהט באָריס, ער וועט דיר העלפֿען, ער איז ניט חולה. איך האָב אַ געשעפֿט. אַ מענש וואַרט אויף מיר... טשערנע, דו האָסט מיר נאָך אַלץ ניט אויסגעפּרעסט מײַן ווײַסען זשילעט? אַ קאָפּ, טפֿוי זאָלסטו ווערען. (אָב).

ט ש ע ר נ ע. דער ווײַסער זשילעט ליעגט איצט אין זינען. אוי וואָסערע מענשען עס איז דאָ אויף דער וועלט. (באָרים קומט, ניעדערגעשלאָגען און טרויריג).

ב אָ ר י ס. גאָט העלף, סאָפֿיע, וואָס מאַכט איהר, שוויגער?

ט ש ע ר נ ע. (וויינענד). וואָס זאָל איך מאַכען? אוי, פֿינסטער איז מיר. ווען איך גיעב אַ קוק אויף דיר, דערמאָן איך מיך אויף אונזער אונגליקליכע ליזע נעבעך. אַזאַ יונג קינד דאַרף שטאַרבען. און איך מיט מײַן אַלטען צודולטען קאָפּ דאַרף מיך נאָך אומשלעפּען אויף דער וועלט. איך דאַרף נאָך פּרעסען ווײַסע זשילעטען... אוי, רבש״ע, מעגסט דיך איבערנעהמען, גוטע פּאָריאַדקעס בײַ דיר. טפֿוי זאָלסטו ווערען. (אָב).

ב אָ ר י ס. (טרויריג). אַלזאָ, הײַסט עס, איהר פֿאָהרט טאַקע הײַנט?

ס אָ פֿ י ע. יאָ, אונבעדינגט. (פּאַקט).

ב אָ ר י ס. דער שווער האָט געזאָגט, מע דאַרף דאָ עטוואָס טהון. קען איך אײַך העלפֿען?

ס אָ פֿ י ע. ניין, באָרים, דאַנקע. איך פּאַק נאָר אײַן דעם קאַסטען מיט זאַכען, איך נעהם נאָר וואָס עס איז נויטהיג פֿאַר מיר און פֿאַר זשעניטשקען.

ב אָ ר י ס. (זיפֿצט). ווען זשעניטשקע וואָלט כאָטש דאָ געקענט בלײַבען.

ס אָ פֿ י ע. סך הכל? אוי ווערה איז מיר! וואָס איז די אָרמע טיאָטיע סאָפֿיע אָהן זשעניטשקען?

ב אָ ר י ס. יאָ, עס איז וואַהר. איך ווייס, סאָפֿיע, אײַך איז יעצט זעהר שווער?

סאָפֿיע. איך האָב געוואוסט, איהר וועט הײַנט קומען רעדען מיט מיר. איך מוז דאָך אײַך אויסהערען — איך קען מיר ניט העלפֿען, אָבער דאָס דאַרף איך אײַך זאָגען, איך ווייס פֿון וואָס איהר ווילט רעדען. אײַערע אומזיסטע רייד ווערען מיר נאָר נאָך טיעפֿער מאַכען מײַנע שמערצען, און איך זאָג אײַך פֿריהער, מײַן ענטפֿער וועט זײַן: ניין,

ניין, ניין! ווילט איהר דאָך רעדען?

באָרים. יאָ, סאָפיע, איך בעט אייך, הערט מיך אויס.

סאָפיע. (זעצט זיך). רעדט, איך הער!

באָרים. דאָס וואָס איז געווען דאַרף אויסגעשטריכען ווערען, איך דאַרף עס ניט דערמאָנען.

סאָפיע. אָה, איהר ווילט זיין גרויסמוטהיג געגען מיינע פער־גאַנגענע זינד?

באָרים. געגען אייערע זינד? בעוואהרע גאָט! ניט דאָס מיין איך. איך בין ניט קיין גרויסער פילאָזאָף, אָבער איך פערשטעה, ניט איהר האָט געזינדיגט. איהר האָט געליעבט מיט ריינע, כשר'ה געפיהלע, מען פערדיענט גאַר ניט אַזוי געליעבט צו זיין. ניט איהר, סאָפיע, האָט געזינדיגט, געזינדיגט שווער האָבען די, וועלכע האָבען אַזאַ עדלעס הערץ צערבראָכען, די וועלכע האָבען געקענט אַזאַ סאָפיע פערטוישען אויף אַ ליזע, אויף אַ מאַניטשקע. — ניין, איך זאָג, מיינע פערגאַנגענע זינד דאַרפען פערגעסען ווערען. איך בין געווען אונעהרליך, ווייל איך בין געווען לייכטזיניג. סאָפיע, איך האָב דיך שטענדיג געליעבט. מיר, מענער, קענען נאָר שעצען דאָס גליק, ווען מיר פערליערען עס. מען אָפּפערט אונז דאָס לעבען און מיר מיינען: עס דאַרף אַזוי זיין, עס קומט אונז... די צייט האָט מיך געלערנט... איך פערשטעה יעצט גאַנץ גוט, מיר קומט גאַר ניט, איך האָב קיינע רעכטע, איך וויל נאָר פערדיענען דיין פריינדשאַפט. דו ביזט איצט פערלאַסען, ערנידעריגט, ניעדערגעשלאָגען, ערלויב מיר צו זיין דיין פריינד, דיין קנעכט, דיין דיענער.

סאָפיע. אונמעגליך! איך קען מיך ניט פערטרויען מיט אַ מענשען, וועלכען איך האָב ניט ליעב. דאָס איז מיין איבערצייגונג, וועלכע האָט מיך זעהר טייער געקאָסט.

באָרים. יאָ, איך ווייס, איהר קענט מיך יעצט ניט ליעב האָבען, אָבער איך האָב דיך ליעב, איך אַכטע דיך, איך פערגעטער דיך. עס קען זיין, ביזט גערעכט, מען דאַרף זיך פערטרויען נאָר דורך ליעבע, זעהסט דאָך אָבער... די נאַטור האָט דיר געשענקט אַ גאַנצען אוצר מיט ליעבע און דו האָסט עס פערשווענדעט אָהן גליק פאַר זיך. איך פאָדער פון דיר קיינע ליעבע — איך בעט נאָר, ערלויב מיר דיך צו ליעבען, איך וועל זעהן אויסצוהיילען די וואונדען פון דיין הארצען, בערוהיגען דיין קראַנקען גייסט, שטילען דיינע ביטערע געפיהלע. (לאָזט אַראָב דעם קאָפּ, שווייגט).

סאָפיע. אָה, באָרים, ווי פערענדערט איהר זייט געוואָרען.

באָרים. דער בעסטער רעפאָרמאַטאָר איז די צייט.

סאָפיע. לײדער, יעצט איז שוין צו שפּעט.

באָריס. זאָל זײַן פון מיר רעדען און דענקען איז שוין צו שפּעט, אָבער דאָס קינד? פערגעסט ניט, דאָס קינד וואַקסט אָהן אַ טאַטען און אָהן אַ מאַמע. פאַר פרעמדע זינד ערוואַרטען זי אין לעבען פערפאָלגונגען און בעליידיגונגען. איך, איך פערדיען ניט מען זאָל אויף מיר רחמנות האָבען, אויף זיך ווילט איהר אויך קיין רחמנות ניט האָבען, אָבער זשעניטשקע?

סאָפיע. (רינגט די הענד). האַ? זשעניטשקע? זשעניטשקע! (זשעניטשקע לויפט אַרײַן).

זשעניע. טיאָטע סאָפיע, האָסט מיך גערופען? אָ, אָנקעל באָריס? (לויפט צו איהם). איהר ווייסט; מיר פאָהרען אַוועק היינט. איהר וועט בענקען נאָך מיר?

באָריס. איך וועל זעהר בענקען, איך וועל דאָ בלייבען אַליין.

זשעניע. איהר קענט ניט פאָהרען אַהין?

באָריס. ניין, טיאָטע סאָפיע ערלויבט ניט, ווען זי זאָל אויף אונז ביידע רחמנות האָבען, וואָלט איך אויך געפאָהרען. איך וואָלט אין סימפעראָפאָל גענומען אַ פאָטאָגראַפיע און מיר וואָלטען אַלע געאַרביים און געלעבט צוזאַמען.

זשעניע. אוי, טיאָטע סאָפיע! (בעמערקט איהר בעזע מינע). וואָס האָסטו מיך גערופען?

סאָפיע. דו וועסט געהן מיט אָנקעל באָריס אויפ'ן אַלעקסאַנדראָווסקי פּראָספּעקט, איך האָב קיין צייט ניט, איך דאַרף נאָך שרייבען אַ פּאָר בריעף, אָנקעל באָריס וועט דיר קויפען אַ וואַרם מאַנטעלע, איך האָב מורא, אויפ'ן שיף וועט זײַן קאַלט. (נעהמט געלד פון איהר בערזע).

באָריס. ערלויבט מיר ווענינסטענס זשעניטשקען אַ מאַנטעלע קויפען. קום, זשעניטשקע. (ביידע אָב).

סאָפיע. דאָס קינד? עס וועט אויסוואַקסען אַ שעהן מיידעל אין אַ גרויסע שטאָדט, אַן'אונגעוועצליכעס קינד צווישען אַזעלכע געזעצליכע מענשען ווי מוסיו פינגערהוט און הערר ציינער. וואָס ערוואַרטעט זי?... אָבער ניין, ניין, איך קען יעצט דערפון ניט דענקען, איך וויל ניט און קען ניט דענקען דערפון! איך בין יעצט אַליין, פיליײַכט וועל איך איהם קענען יעצט אָנשרייבען אַ בריעף; זאָגען איהם מיין לעצטעס וואָרט, מיין לעצטעס „לעבע וואָהל“ און דאַן פערצייהען און אַלס פערגעסען. (נעהמט טינט, פעדער, שרייבט און לעזט). „מיין ליעבער, ליעבער אַפּאָלאָן“... (פאַלט צום טיש, וויינט).

מלך. (הינטערן טהיר). שווים, שווים אַרײַן! זיי וועלען דיך ניט אויפעסען, נישקשה. (סאָפיע ווישט אויס די טרערען). אַז מען זוכט גע-

פינט מען... (מלך און מאַניטשקע קומען).

סאָפיע. (בעז). וואָס איז? וואָס דאַרפט איהר דאָ? ער איז ניטאָ דאָ! ניטאָ!

מלך. מיר ווייסען, אַז ער געהט ניט אַהער, מיר קוקען גוט, נישקשה. אָבער ווי זאָגט מען, אַז עס איז ניטאָ קיין פיש, איז אַ ראַק אויך אַ ריבע, און אַז עס איז ניטאָ קיין גוטע מיטלען, איז אַ באַבסקע זאַך אויך אַ רפואה. (זעצט זיך). סאָפיע, מיר האָבען מיט'ן בחור אַ גרויסע מאָראָקע...

מאַניטשקע. דו ביזט בייז אויף מיר, איך ווייס, אָבער וואָס בין איך שולדיג? מיינסט מיר איז גוט? ער געהט אום שוואַרץ ווי אַ כמאַרע, רעדט ניט, שפּיעלט ניט, קוקט ניט אויפ'ן קינד, האָט פערנאַכלעסיגט זיינע אוראָקען. אַמאָל האָב איך געקענט ווערען גוט מיט איהם דורכ'ן קינד. דו פערשטעהסט? דאָס קינד גיט אַ שמייכעלע—איצט איז דאָס קינד ביי איהם ווי אַ הינטעל, להבדיל. און מיט'ן טאַטען וויל ער ניט רעדען.

מלך. יאָ, ער זאָגט, ער האָט ניט קיין אָסאָבענע סימפּאַטיעס צו טשובאָן. זאָל זיין אַזוי... אָבער אַז מען איז שוין אין פּעסעל, וואָס העלפט דער צאַפּלען זיך, האַ?

מאַניטשקע. גאַנץ פריה געהט ער אַוועק און קומט שפּעט אין דער נאַכט, קעהרט זיך אום מיט'ן פנים צום וואַנד און רעדט ניט אַ וואָרט. אַזוי צוטראָגען, פערזאָרגט, איך ווייס ניט וואָס זאָל איך טהון? (וויינט).

מלך. איך גלויב ניט אין באַבסקע זאַכען, מען זאָגט דאָס איז אַזאַ וואַראַזשבאַ, אַ אָבגעטאָהנע זאַך. איך ווייס, דו ביזט חלילה ניט קיין וועדמאַ, נאָר טאָמער האָסטו עפּעס אַ סרעדסטוואַ, זיי אַ גוטע און גיעב דאָס מאַניטשקען. אוי, איך האָב געוואָלט מיין מיזינקע געבען אַ מאַן, עס זאָל זיין אַ קאַרפּ נאַ אודיוולעניע, און וואָס האָט זי? זי האָט אַליין מורא געהאַט, אפשר דער גרויסער האָספּאָדין מיט'ן פּליעך, אָדער דו, חלילה, בין איך מיט איהר געקומען. איך בעט דיך, אויב דו האָסט טאַקע אַזאַ וואָלשעבסטוואַ, גיעב דאָס אָב.

סאָפיע. איך האָב לײדער קיינע מיטלען. אָה, ווען איך זאָל וויסען וואו מען קען אַזאַ מיטעל קריעגען, וואָלט איך אפשר אַליין געגאַנגען.

מאַניטשקע, די צייט איז דאָס איינציגע מיטעל. (קעהרט זיך אָב).

מאַניטשקע. אוי, סאָפיע, מיר איז אַזוי שווער, דורך מיר איז דאָס קינד קראַנק געוואָרען. (וויינט).

מלך. זי וויינט — אַ ווייבערישע ספּעציאַלנאָסט. יעדער חיה, יעדער פיש האָט איהרע ספּעציאַלנאָסט. פּרימערנאַ, אַ קאָרעס האָט ליעב מען זאָל איהם בראָטען אויף אַ סקאָווראָדע אין סמעטענע, אַ העכטעל האָט ליעב

מען זאל איהם צושניידען און אנפיהלען, א אידענע האט ליעב צו וויינען...

סאפיע. איהר האט ליעב געפיהלטע העכט און געבראטענע קארעס, זאגט איהר, זיי האבען דאס ליעב... א קארעס וויל געבען זיין פריי, שווימען אין וואסער, און איהר בראט איהם און זאגט ער האט ליעב זיך צו בראטען. איהר מיינט, מיר פרויען האבען ליעב צו וויינען? געוויס, אז...

פראדי. (דרויסען). וואס זייט איהר דארט פערפאלען געווארען, וואס איז די גדולה דארט אויף אייך?

מלך. קום, דו ווייסט דאך, אז ביי דיין מאמען פלאצט זיך די טערפעניע. אלזא, סאפיע, קענסט ניט געבען קיין סאוועט, ווי אזוי דעם בחור ארויסנעמען צוריק פון דעם כשוף?

מאניטשקע. סאפיע, דו קענסט מיר ניט העלפען?

סאפיע. איך? איך קען מיר אליין ניט העלפען.

מלך. זי האט מורא, אפשר וועט ער מאכען א ויברח צו דיר אהין... ע, איך גלויב ניט, א מושטשינע זאל ניט קענען בערעכענען, אז איבער א באבע איז ניט כדאי אזוי צו מאראטשען זיך! יע, עס איז אנ׳אזערע מיט ראזנע פיש; איז ניטא קיין קערטשער הערינג, עסט מען א סקומבריא, א סקומבריא איז אויך ניט קיין שלעכטער הערינג.

פראדי. (עפענט די טהיר). יא, יא, ניין, ניין! וואס האט איהר זיך דא אניעדערגעזעצט טענה׳ן מיט איהר? זעה נאר וואס דא אין שטוב טהוט זיך? אזוי ווי איהר האט צובראכען פרעמדע הערצער, אזוי האט אייך גאט צו־בראכען און צושטאכען. אוי, אז צובראכען און צושטאכען זאלט איהר...

מלך. שא, שא, האלט איין די מאשין!

פראדי. יא, איך וויים, דו ביזט דאך אימשטיינס געזאגט אויך א מאנסביל, איהר האלט אלע אט מיט אזעלכע, בעסער ווי מיט אונז. אמאל פלעגט מען אויסשמירען אזא נקבה מיט פעך און מיט ... בעווארפען מיט פעדערען און פיהרען מיט א באראבאן איבער׳ן גאס, און היינט...(שטעמפעל ווארפט זי ארויס. ביידע אב.)

מאניטשקע. סאפיע, אויף מיר זיי ניט בייז, איך האב פריהער אויך ניט קיין סך פערשטאנען, און איצט האב איך גאר קיין שכל ניט... אבער איך וויים ניט. א פנים עס איז דאך אנ׳אבגעמאכטע זאך... דוקא איצט האב איך איהם אזוי ליעב, איך שטארב... (אב).

סאפיע. (קוקט אויף די טהיר). נאך א בעליידיגונג פון דער מומע פראדי. ער בענקט נאך מיר! ער ליידעט, ער קען מיך ניט פערגעסען. אה, טייערער! איך וועל איהם ערצעהלען אין מיין בריעף וואס איך פיהל יעצט, און וואס איך האב די לעצטע צייט איבערגעלעבט. (לעזט וואס זי האט געשריבען). „מיין ליבער, ליעבער אפאלאן”. (שרייבט און

לעזט). „ווען דו, מיין טייערער, זאלסט קענען זעהן יעצט מיין הערץ״— ווארום שרייב איך איהם? האב איך מיך ניט בעשלאסען היינט אוועקצופאהרען און אלעס ענדיגען? איז דאס עהרליך, איהם מיט אזא בריעף צו קרענקען, ערוועקען זיינע געפיהלען, מאכען שטארקער זיינע ליידען? ניין, דאס איז ניט עהרליך. אזוי וועט ער זיך גיכער בערוהיגען און גיכער מיך פערגעסען. און איך? מיר איז דאך שוין אלעס איינס. (געהט צוריק פאקען די זאכען). איינפאקען גיכער די איבריגע זאכען און מאכען זיך פערטיג צום וועג. (פאקט איין פערשיעדענע קליידער, פערטראכט זיך און זינגט שטיל די מעלאדיע פון „מאטושקא האלובושקא״ אהן די ווערטער, רייסט איבער, פאלט צו מיט׳ן קאפ צום קאסטען, און בלייבט זיצען אויף דער ערד, אפאלאן קומט שטיל).

אפאלאן. (שטיל). סאפיע, איך בין געקומען צו דיר. איר ווייס, ווי ניעדריג, ווי געמיין איך האב געגען דיר געהאנדעלט. איך האב מיך זעהר קליינמוטהיג געגען דיר געצייגט, דו האסט מיך, דו פערראכטעסט מיך, און איך בין דאך געקומען. אה, סאפיע, ווען איך זאל יעצט ניט קומען צו דיר, וואלט איך פון זינען אראב. איך האב לאנג ניט געוואגט, איך בין טויזענד מאל געגאנגען פערביי, איך האב ניט געהאט גענוג מוטה דיין שוועל אריבערצוטרעטען — וועסט מיר גלויבען? איך בין שטונדען לאנג געשטאנען נעבען דיין הויז און האב מיר ניט געקענט ערלויבען צו קומען צו דיר. אליין בין איך די טעג געזעסען ביים מעער דארט, נעבען לייכט־טהורם אויפ׳ן גרויסען פאנטאן, דארט וואו מיר פלעגען ביידע צוזאמען זיצען; איך בין אויך געווען דארט... אין יענעם הויז... די דאטשע איז פערלאזט, אלעס איז דארט פוסט און לעער ווי ביי מיר אין הארצען — וואס טהוט זיך דא? וואו איז די פיאנא?

סאפיע. (צווינגט זיך צו זיין רוהיג). די פיאנא האט מען צוגענומען. איך פאר היינט קיין סימפעראפאל.

אפאלאן. איך האב אלעס דא אין דעם הערליכען נעסט צערבראכען, צערשטערט, פערניכטעט. אה, ווען איך דערמאן מיך אן יענע שענדליכע סצענע! אין דיין הויז האבען זיי א ווילדען פאגראם געמאכט, און איך האב קיין מוטה געהאט דיך צו בעשיצען. זיי האבען דיך בעליידיגט, ערנידריגט, און איך בין געלאפען ווי איין פייגלינג, ווי א פערברעכער.

סאפיע. (שטעהט אויף). וואס זאל מען טהון? אין לעבען קומען פאר פיעלע טרויעריגערע פאגראמען, מען בעשמוצט און ערנידעריגט פיעלע הייליגערע זאכען. וואס עס איז געשעהן איז געשעהן, עס איז איבריג צו רעדען דערפון. איך פאהר היינט און אלעס איז געענדיגט.

אפאלאן. דו וועסט אוועקפאהרען, און וואס וועט זיין מיט מיר?

סאָפיע. דו ביזט איין אַרטיסט, איין מאַן, איין פאָטער, דו זועסט זעהן צו טהון דיינע פפליכטע, בערוהיגען דיך און אַלעס פערגעסען.

אַפּאָלאָן. ניין. איך וועל ניט פערגעסען. מיין גליק, וועלכעס איך האָב אַליין פערניכטעט, איז געוועזען צו גרויס. איך וועל ניט פערגעסען. איך וועל בלייבען אַליין אין דער גרויסער שטאָדט ווי אין אַ וואַלד. אַ פרעמדער צווישען פרעמדע, אַן עלענדער... סאַפפאָה, ווער וועט זיין יעצט מיין פריינד? צו וועמען וועל איך קומען מיט מיין טרויער? וועמען וועל איך ערצעהלען מיינע שמערצען? ווער וועט פערשטעהן מיינע שטרעבונגען? פאַר וועמען וועל איך קענען שפּילען מיט ליעבע און בעגייסטערונג? איך וועל דאָס ניט איבערלעבען.

סאָפיע. (רוהיג). דומהייטען — איהר וועט אייך שפּעטער בערוהיגען.

אַפּאָלאָן. סאַפפאָה, מיין סאַפפאָה, פערלאָז מיך ניט...

סאָפיע. עס איז בעשלאָסען — איך פאָהר היינט.

אַפּאָלאָן. דאַן נעהם מיך מיט. איך פערלאָז אַלעס! איך וויל געהן מיט דיר! מיך קען יעצט קיין זאַך צוריקהאַלטען, מיך שרעקען ניט די רעזולטאַטען, די צוקונפט.

סאָפיע. (מיט אַ שמייכעל). ווען איהר זאָלט זאָגאַר האָבען די בעשלאָסענהייט צו געהן מיט מיר, וועלכען זין האָט אַזאַ שריט? איהר וועט עס גיך בערייען. אייער גרויזאַמע האַנדלונג געגען אייער געזעצליכע פרוי און קינד, וועט אייך פערגיפטען דאָס לעבען. איהר וועט ניט קענען גליקליך און רוהיג זיין. אָנשטאָט צו ליעבען, וועט איהר האַסען די, וועלכע איז געוועזען די אורזאַכע פון אייער אונאָרענטליכע האַנדלונג— און איך? ווען איך זאָל זאָגאַר אייך ליעבען, וואָלט איך מיר ניט ערלויבט צוליעב מיין גליק רויבען ביי איין אונשולדיגע פרוי און ביי אַן אונשולדיגען קינד זייער מאַן און פאָטער. ניין, ווען זאָגאַר איך וואָלט אייך געליעבט, וואָלט איך אייך ניט ערלויבט צו געהן מיט מיר.

אַפּאָלאָן. אָה, איך פערשטעה. דו ליעבסט מיך ניט מעהר. (זעצט זיך צום טיש און זיפצט). נו, דאַן, דאַן איז געוויס איבריג צו רעדען דערפון. (בעמערקט דען בריעף). האַ, דאָס האָסטו מיר געוואָלט שרייבען. מיר, מיר! (לעזט). „מיין ליעבער, ליעבער אַפּאָלאָן, ווען דו מיין טייערער" — איך וויים, דו האָסט מיך ליעב! דו ווילסט מיט געוואַלד דיך שיידען פון מיר. ווילסט אַליין ליידען און ערטראָגען. ווילסט נאָך איין נאָבלעס אָפּפער ברענגען! ניין, ניין! איך וועל דיך ניט לאָזען. (געהט צו איהר, זי טרעט אָב). דו וועסט בלייבען דאָ! דו וועסט בלייבען מיט מיר! (חאַפּט איהרע הענד). מיין געליעבטע! מיין סאַפפאָה! מיין הייליגע מאַדאָנאַ. (קושט איהרע הענד. געריוש).

סאָפיע. איך הער מען געהט. (וויל זיך בעפרייען). עס קען זיין אייערע געהן אהער. זיי זענען שוין דאָ געוועןן.

אפאָלאָן. (לאָזט זי ניט אָב). עס מעג זיין ווער עס וויל, איך וועל מיך יעצט ניט איבערשרעקען, איך וועל מיך ניט שעמען מיט דיזע געפיהלע, וועלכע געבען גליק און פריידע. עס מעג יעצט קומען די גאנצע וועלט.

סאָפיע. אָה, אפאָלאָן ווען דו זאָלסט דאן זאָ וואָס זאָגען...

אפאָלאָן. איך זאָג עס יעצט און וועל עס ווידערהאָלען ביז מיין טויט.

סאָפיע. ניין, אפאָלאָן, יעצט... יעצט איז שוין צו שפעט.

אפאָלאָן. שפעט? וואָרום? (זשעניטשקע מיט א נייעם מאנטעלע און באָריס קומען). אָה, איך פערשטעה! ער, זיי!...

סאָפיע. (דריקט מאניטשקען צו זיך, ביידע מענער קוקען זיך אָן פיינדליך).

זשעניע. טיאָטע, טיאָטע סאָפיע, אָנקעל באָריס האָט מיר געקויפט דאָס שעהנסטע מאנטעלע וואָס איז געוועזען אין מאגאזין. און ווען ער האָט מיר אָנגעמאָסטען, האָט ער געוויינט.

באָריס. ווען, זשעניטשקע? דאָס איז ניט וואהר...

זשעניע. יאָ, אלע האָבען געזעהען. איך האָב פיינד אָנקעל אפאָלאָן, ער האָט דיך געמאכט אונגליקליך. האָסט אזוי פיעל געוויינט, איז ער ניט געקומען, איצט איז ער דאָ.

סאָפיע. זשעניטשקע, זשעניטשקע!

זשעניע. טיאָטע סאָפיע, דו מיינסט איך ווייס ניט ווער מיין מאמע איז און ווער מיין פאפא איז? די קינדער האָבען מיר שוין לאנג אלעס ערצעהלט, איך האָב מיר נאָר געמאכט ניט וויסענדיג, ווייל דו האָסט ניט געוואָלט. יאָ, איך ווייס שוין לאנג פאר וואָס מען רופט מיך ממזר.

סאָפיע. אוי! קינד, קינד! (וויינט, דריקט זי צו זיך). מיין קינד!

מאטיוס. (דרויסען). וואָסער קארפ? וואָסער העכט? אז מאטיוס פינגערהוט זאָגט ניטאָ, איז ניטאָ. (ערשטוינט). אָה! ווי איך בין א יוד, דאָ איז דאָך ווידער אלא גאריבאלדי דע פאָמפאדור. (שטעמפעל, פראדי, מאניטשקע קומען).

אפאָלאָן. (זעצט זיך ביים טיש און פערדעקט זיין געזיכט).

פראדי. אז מאשע הוזיק זאָגט מיר, אז זי האָט איהם ערשט געזעהן מיט איהרע אויגען געהענדיג אהער, וויל ער מיר איינרעדען פייגעלעך אין בוזים. זעהסטו, זיי זיצען ביידע אזוי ווי במחילה... (טשערנע מיט א ווייסען זשילעט).

טשערנע. נאַ דיר דיין ווייסען זשילעט, פראנט מיינער. א פנים איך וועל דיר וואשען און פרעסען ביז וואנען איך וועל אמאָל פאלען פון די פיס און וועל שטארבען. אוי! ווידער די שעהנע געסט? נאַ! טפוי זאָל עס ווערען!

מלך. איך וואָלט געוואָלט וויסען איצט, וואָס איז דאָס? איז דאָס פֿרימערנאַ אַנייע ריבאַלאָווסטוואַ ביי אייך, אָדער אַנ׳אַלטע פֿאָרלאָמט?

אַפּאָלאָן. (קלאַפּט און טיש) ווער עס וועט וואַגען צו זאָגען דאָ איין גראָב וואָרט, דעם וועל איך מיט מיינע הענד דערשטיקען ווי אַ הונד!

מאַניטשקע. אוי! סאָפֿיע, זאָג דו מיר וואָס זאָל איך טהון? האָב אויף מיר רחמנות.

פֿראַדי. זעהסט אַ גזלנות אין איהם! איך פֿערשטעה, ער פֿאָהרט מיט זיין ליובאָווניצע!

סאָפֿיע. (שוואַך). זייט רוהיג — ער קען ניט פֿאָהרען מיט מיר, ער איז אַ פֿאָטער פֿון זיין קינד, ער האָט אַ פֿרוי... ער האָט געוויסע אויפֿגאַבען אין זיין לעבען. און איך? עס איז קיין סוד פֿאַר אייך, איך האָב אויך אַ קינד, איך בין אַ מוטער און איך מוז זעהן דאָס קינד זאָל פֿאַר דער גאַנצער וועלט וויסען אָפֿען ווער איהר פֿאָטער איז. (גיעבט באָריסען די האַנד, ער קושט זי מיט בעגייסטערונג, זי לאַכט און וויינט). באַשערט דעם סימפֿעראָפּאָלער ראַבינער פֿערדינען ביי אונז אַ פּאָר רובל פֿאַר אַ קאַזיאָנע פּעטשאַט.

מאַטיוס. ער גאָר? עס איז ניט אויסצוהאַלטען פֿון די קבצנים, אַ רוח׳ן זייער טאַטענס ערד אַריין. (פֿראַדי רעדט צו מאַניטשקען און מאַכט מיט די הענד. מלך גיט באָריסען די האַנד).

טשערנע. (גערירהרט). מען קען ניט לעבעדיג מאַכען די וואָס ליגען נעבעך אין קבר, אָבער פֿאַר וואָס זאָלען ניט לעבען חאָטש ווי אַזוי עס איז די, וואָס מוטשען זיך נאָך אויף דער וועלט? טפֿוי זאָל עס ווערען! (ווישט מיט׳ן פֿאַרטוך די טרעהרען, קושט מאַניטשקען).

סאָפֿיע. דו פֿרעגסט וואָס דו זאָלסט טהון? (לאַכט היסטעריש). האָב איהם ליעב, שטאַרק, שטאַרק, וועט ער דיך מוזען ליעב האָבען. און איצט ענטשולדיג מיר, איך וועל מיר ערלויבען דאָ פֿאַר אַלע מיט איהם אָבגעזעגנען זיך, פֿאַר אימער — און עוויג. (געהט צו איהם, קושט לאַנגזאַם זיין שטערן, זאָגט פֿערשטיקט) לעב וואָהל, אַפּאָלאָן! זיי געזונד! זיי גליקליך!

אַפּאָלאָן. און דו, סאָפֿיע?... (פֿאַלט צום טיש און וויינט פֿער־צווייפֿעלט).

סאָפֿיע. איך? פֿאַר מיר, ווי עס זעהט אויס, איז נאָך ניטאָ קיין גליק... אָבער מיין זשעניטשקע... דער, דאָ... (צייגט אויף באָריסען); דיין מאַניטשקע... דיין קינד... זייט איהר אַלע גליקליך, דאָס וועט זיין מיין איינציגע טרויסט... (קעהרט זיך אָב און ווישט אָב איין טרער).

(פֿאָרהאַנג פֿאַלט לאַנגזאַם).

פערלאַג „צענטראל" ווארשא, נאָוואָליפקי 7.

Tow.-Wyd. „CENTRAL" Warszawa, Nowolipki 7